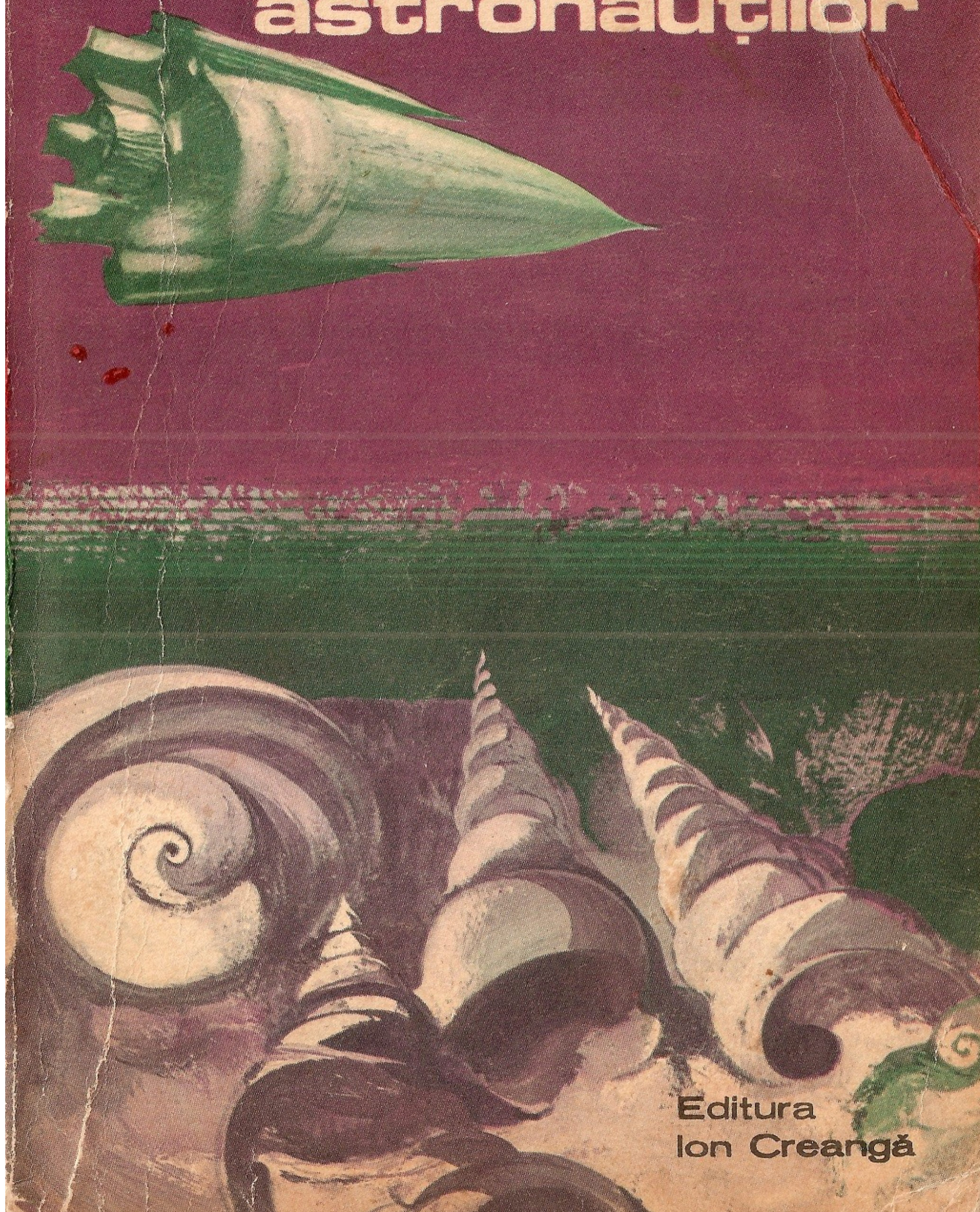
Mihnea Moisescu

Comoara astronauților

Editura Ion Creangă

MIHNEA MOISESCU

COMOARA ASTRONAUŢILOR

www.virtual-project.eu

Coperta:

DAMIAN PETRESCU

Editura Ion Creangă

Bucureşti, 1976

COMOARA ASTRONAUŢILOR

La început, înainte de a se închega primul gând, un fel de zumzet înăbuşit, îndepărtat poate, îi dezmorţi o parte din creierul până atunci anesteziat parcă. Apoi zumzetul, îmbogăţindu-se cu alte şi alte note, se prefăcu într-o melodie ale cărei aripi învăluiră creierul băiatului, retrezindu-i, în parte, puterea de înţelegere. Recunoscu cântecul:

„Trezeşte-te… trezeşte-te, pui de om…
Pe cea mai frumoasă planetă, pe planeta Pământ,
Copiii salută acum, cu chiote, soarele
Răsărit din spuma de aur a mării.
Trezeşte-te… trezeşte-te, pui de om…”

Era un cântec compus de mama sa, cântecul cu care Sfer-Ţop îl trezea în fiecare „dimineaţă”, adică la ora când, într-o anumită zi de vară, pe planeta Pământ, soarele îmbrăţişează cu primele-i raze un ţărm de mare.

(De pe acel ţărm vestic al Mării Negre plecaseră într-o expediţie cosmică, ce trebuia să dureze mai bine de un secol, străbunicul şi străbunica băiatului, împreună cu alţi doisprezece astronauţi…)

Acum nu-şi dădea seama cine cântă. Şi oare cânta, într-adevăr, cineva, sau doar amintirea?

Întrebarea, asemeni unui uşor şoc electric, îi dezmorţi şi mai mult creierul. Îşi răspunse că nu putea fi decât amintirea, pentru că, de când împlinise zece ani – cu patru ani în urmă – nu mai era trezit de prietenul său Sfer-Țop, robotul sferoid, cu binecunoscutul cântec. Învăţase să se trezească singur la ora pe care şi-o comanda înainte de-a adormi.

Dar cântecul se apropia parcă din ce în ce, devenind tot mai real.

Îşi dădu, în sfârşit, seama că Sfer-Ţop cânta cu adevărat undeva, foarte aproape de el.

„Ce l-o fi apucat să mă trezească aşa… ca pe vremea când eram mic?!”

Nu mai încercă însă să afle răspunsul, pentru că, brusc, îşi aminti toate întâmplările prin care trecuse în ultimul timp.

* * *

Cu mai bine de şase luni în urmă, nava lor decolase de pe o „planetă vie” descoperită pe drumul întoarcerii spre Terra – de fapt în ultima etapă a întoarcerii.

Pe planeta aceea, căreia nici nu apucaseră să-i dea un nume, dispăruse tatăl băiatului şi alţi trei membri din echipaj care plecaseră în explorare.

Douăzeci şi cinci de ore păstraseră legătura audio cu nava, apoi legătura se întrerupsese brusc, după ce din receptor se auziseră, timp de câteva minute, sunete-parazit, semănând vag cu nişte ţipete înăbuşite…

Timp de două săptămâni, bunicul băiatului îi căutase pe cei dispăruţi, deşi ştia că rezervele de oxigen nu le-ar fi putut ajunge mai mult de trei zile. Părăsiseră planeta abia atunci când până şi băiatul fusese obligat să accepte realitatea. Se îndreptaseră cu toată viteza spre Terra, spre „planeta mamă“, pe care nici bunicul şi nici băiatul nu o cunoscuseră decât prin intermediul microfilmelor ce se aflau pe astronavă.

Se întorceau spre Pământ doar doi oameni, urmaşi ai celor plecaţi, cu mai bine de un secol în urmă, de pe ţărmul vestic al Mării Negre: un bătrân de nouăzeci şi cinci de ani şi un băiat care abia trecuse pragul celui de-al paisprezecelea an de viaţă.

Ajunseseră într-o zonă unde ştiau că se află o planetă explorată încă înainte de plecarea expediţiei, o planetă numită „Înşelătoarea”. Dar nu încercaseră câtuşi de puţin dorinţa de a se opri pe planeta aceea. Terra, cunoscută şi totuşi necunoscuta lor Terră, era singurul „ţărm” din Univers pe care îl mai doreau.

Se aflau la cinci zile de zbor de „Înşelătoarea”, când picioarele bătrânului paralizaseră, pielea lor căpătând o culoare cenuşie. Bătrânul cunoştea simptomele bolii. Era o formă de paralizie inexistentă pe Pământ, contractată cândva şi de alţi trei astronauţi care, la fel ca el, fuseseră înţepaţi de nişte „insecte” întâlnite pe una dintre „planetele vii” explorate cu mai bine de douăzeci de ani în urmă. Medicamentele existente pe navă se dovediseră complet ineficace.

Scăpase doar bunicul băiatului. Vreo doi ani trăise sub teroarea spaimei că „paralizia neagră”, cum numiseră boala, l-ar putea ataca şi pe el. Apoi se liniştise însă cu totul, căpătând convingerea că înţepăturile ciudatelor „insecte” fuseseră inofensive pentru organismul său.

Dar iată că, după douăzeci de ani, otrava necunoscută, rămasă ascunsă în cine ştie ce părticică a trupului, pornise la atac. Bătrânul nu-şi făcuse nici cea mai mică iluzie că ar putea înfrânge boala. Singura speranţă pe care o nutrea era de a supravieţui totuşi până când vor ajunge pe Pământ. Nu mai dorea decât să-şi ştie nepotul în siguranţă şi să aibă convingerea că fabuloasa comoară ştiinţifică adunată de expediţia lor va ajunge acolo unde trebuie. Şi mai dorea să privească câteva ore măcar albastrul intens al cerului pământean şi valurile unui ocean sau ale unei mări de pe „planeta mamă”, valuri pe care, de peste două decenii, nu se săturase să le admire în proiecţiile microfilmelor.

După ce „paralizia neagră” îi încremenise picioarele, trăia din ce în ce mai puternic senzaţia că timpul se scurge prea lent, că nava zboară mult prea încet. Şi ordonase pilotului automat să mărească viteza până în imediata apropiere a limitei de siguranţă. Solicitate la maxim, motoarele îmbătrânite reacţionaseră într-un fel neaşteptat: unul dintre ele explodase, avariind o porţiune din navă, iar celelalte trei nu mai răspunseseră comenzilor, viteza crescând încet, dar continuu, şi apropiindu-se de acea limită când o catastrofă totală devenea inevitabilă. Calculatorul precizase chiar momentul când din astronavă nu vor mai rămâne decât mici sfărâmături: peste treisprezece zile.

Bătrânul îşi dăduse seama că nu mai putea face nimic altceva decât să schimbe direcţia navei şi să o îndrepte spre planeta „Înşelătoarea”, de care îi despărţeau acum douăsprezece zile de zbor.

Băiatul fusese la început buimăcit de ritmul evenimentelor nefericite care se abătuseră asupra lor, apoi îşi recăpătase însă, în bună măsură, stăpânirea de sine.

După zece zile de la explozia motorului, bătrânul nu mai putea să-şi mişte nici trunchiul de la mijloc, iar degetele mâinilor începuseră să i se înnegrească şi ele, simptom premergător

paralizării.

Când ajunseseră doar la câteva ore de zbor de „Înşelătoarea”, bătrânul ceruse automatelor să încerce să ia legătura audio cu „bazele” pe care le bănuia acum foarte numeroase şi foarte dezvoltate, încercările repetate nu dăduseră însă niciun rezultat. Din difuzoare se auzeau doar nişte paraziţi sonori, asemeni unor îndepărtate explozii în lanţ.

Băiatul – care studiase o parte din informaţiile legate de „Înşelătoarea”, ce se aflau în „memoratorul central” – şi bunicul nu fuseseră prea surprinşi de eşec. Ştiau că pe planeta aceea, şi în special în păturile superioare ale atmosferei – pentru că avea o atmosferă asemănătoare celei terestre şi un aer perfect respirabil pentru oameni – se produceau numeroase şi puternice „furtuni magnetice” cărora, cel puţin până la plecarea expediţiei lor de pe Pământ, nu li se găsise o explicaţie temeinică.

— Sunt totuşi ferm convins că pe „Înşelătoarea” trăiesc acum nenumăraţi oameni, spusese bătrânul astronaut. Planeta are prea multe calităţi favorabile vieţii terestre ca să nu fi fost populată. Nu primim răspuns la semnalele noastre, fiindcă aparatele pe care le deţinem n-au capacitatea să spargă bariera furtunilor magnetice. Dar sunt sigur că, atunci când vei cobori pe planetă, or să te întâmpine mulţi oameni…

— Ai vrut să spui „când *vom* coborî pe planetă”, îl corectase băiatul.

— Nu… N-am greşit… şoptise bătrânul, ca apoi, după o scurtă tăcere, să adauge: Pe planetă vei coborî numai tu, cu naveta.

— Şi dumneata?! Vrei să rămâi aici? Cum să rămâi, când ştii bine că explozia este inevitabilă?!

Bunicul zâmbise, îmbrăţişându-l cu privirea:

— Acum semeni foarte bine cu tatăl tău, când era copil… El obişnuia să pună mai multe întrebări una după alta. Am avut de furcă până să-l învăţ… îţi voi răspunde, şi tu încearcă să înţelegi cât mai bine argumentele mele: astronava noastră nu poate ateriza pe „Înşelătoarea”, din moment ce nu mai suntem stăpâni pe motoare şi „paralizia neagră” face ca transportul meu cu naveta să devină extrem de dificil… Ştiu! M-ar putea ajuta un robot… m-ai ajuta şi tu… Dar, oricum, tot o povară aş fi, mai ales în unele condiţii neaşteptate care ar putea să apară. Iar tu va trebui să ai o singură grijă: să ajungi cu bine la oameni şi să le

predai rezultatele cercetărilor pe care le-am făcut în lunga noastră călătorie. Eu nu am dreptul să-ţi îngreunez misiunea cu prezenţa mea… Nu încerca să găseşti argumente ca să-mi zdruncini hotărârea… Da… E nespus de greu să ne despărţim, ştiind că n-o să ne mai vedem niciodată… Dar, ca să-ţi vină cât de cât mai uşor, o să-ţi fac o mărturisire: eu, oricum, am să fiu mai fericit să pier aici, odată cu nava pe care m-am născut şi mi-am trăit întreaga viaţă, decât să mor pe o planetă oarecare. În ritmul în care evoluează boala asta blestemată nu mai păstrez nici cea mai vagă iluzie că aş putea ajunge pe Pământ… Sunt sigur că mă înţelegi… Sunt sigur…

* * *

„Trezeşte-te! Trezeşte-te, pui de om!
Pe cea mai frumoasă planetă, pe planeta Pământ…”

— Încetează, Sfer-Ţop! porunci băiatul, ridicând pleoapele pe care până atunci le ţinuse închise, de parcă ar fi vrut să le folosească ca pe nişte ecrane pe care să se deruleze firul întâmplărilor trăite în ultimul timp.

Deschise larg ochii, dar nu zări nici cea mai vagă licărire de lumină. Şi un gând, ca un ţipăt de groază, îi săgetă inima: „Am orbit!” Gândul avea parcă glasul unui astronaut pe care, în urmă cu opt ani, îl auzise scăpând acelaşi strigăt de desperare: „Am orbit!”

* * *

Pe atunci, nava lor se oprise pe un asteroid care avea unele caracteristici demne de a fi cercetate. Coborâse pe un platou deosebit de neted, ca o construcţie artificială, împrejmuit cu un brâu de stânci, un fel de ziduri crenelate neregulat. După ce robotul trimis în cercetare raportase că nu existau pericole pentru oameni, unul dintre astronauţi păşise pe ciudatul platou, îndreptându-se spre „stâncile-ziduri”. Urma să ia eşantioane de rocă. În difuzoarele navei se auzise glasul celui plecat: «Stânca asta… sau ce-o fi… e făcută dintr-o rocă… sau din „ceva” complet necunoscut nouă. Ceva extrem de dur… Perforatorul obişnuit nu poate desprinde nici cel mai mic fragment… Am să încerc cu perforatorul-laser». În minutele următoare, cei care priveau prin hublourile navei zăriseră apărând pe „peretele” alături de care se afla tovarăşul lor un „ochi de foc”. Acolo

acţiona raza laserului. Curând însă „ochiul de foc” se stinsese şi în difuzoare răsunase o exclamaţie: „Extraordinar! Nici laserul nu reuşeşte să facă măcar o zgârietură!” Apoi, brusc, un fulger ţâşnise din stâncă, obligându-i pe cei care priveau să-şi ducă mâinile la ochi. „Am orbit! Nu mai văd nimic! Am orbit! se auzise din difuzoare strigătul omului ce se afla pe platou. Se întâmplă ceva şi cu costumul de protecţie… Cred că se topeşte… Se topeşte!…”

* * *

„Am orbit” se repetă strigătul de spaimă din creierul băiatului, strigătul care avea glasul omului ars de viu pe asteroidul misterios. „Am orbit!” îşi pipăi ochii cu vârfurile degetelor. „Am orbit!… în timpul şocului…”

* * *

Cu mai puţin de o oră în urmă, astronava zbura în jurul planetei „Înşelătoarea”. Bătrânul şi nepotul său se aflau în sala unde, timp de un secol, trei generaţii de călători stelari luaseră cele mai importante hotărâri. Pe masa centrală era aşezată o cutie dintr-un aliaj metalic, argintiu, asemănător celui din care se construise învelişul navei, un aliaj deosebit de rezistent şi în acelaşi timp uşor.

— Prinde-ţi cutia de spate, rostise bătrânul.

Cu ajutorul a două curele, băiatul îşi fixase „rucsacul” pe spate.

— Aşa va trebui să o porţi; lipită de trupul tău. Să nu te desparţi de ea nicio clipă, până când ai s-o predai oamenilor, unor oameni care vei fi sigur că o pot duce pe Pământ. În cutia asta e închisă munca, viaţa tuturor celor care au trăit pe astronava noastră. Mereu să te gândeşti la asta. Mereu!

— Fii fără grijă, bunicule. N-am să uit nimic din tot ce mi-ai spus.

— Sunt convins… Poate că eşti încă un copil, dar un copil călit în cele mai aspre încercări, un astronaut care ştie că o misiune trebuie dusă până la capăt… cu orice preţ… Şi acum e timpul să-ţi iei zborul… Nu! Să nu ne mai spunem nimic altceva decât vechiul salut al călătorilor stelari: „Zbor bun, băiatule!”

— Zbor bun, bunicule, îngânase băiatul.

Apoi un gând îl muşcase, duşmănos: „Zbor bun? Dar peste câteva zeci de ore şi nava… şi bunicul…” Dintr-o pornire pe care

nu putuse şi nici nu dorise să şi-o strunească, se apropiase de bătrân şi-i sărutase prelung obrajii supţi, aspriţi.

— Du-te… Du-te, dragul meu… Du-te… repetase bunicul cu glas gâtuit.

* * *

Înainte de a fixa locul de aterizare a micronavei, băiatul o dirijase de-a lungul ecuatorului planetei, la o înălţime destul de mică. Şi el, şi însoţitorul său, robotul universal Sfer-Ţop, încercaseră să descopere cu ajutorul aparatelor video clădiri sau alte semne ale prezenţei oamenilor. Mai bine de o jumătate de oră nu găsiseră însă nimic din ceea ce căutau şi băiatul ajunsese să se întrebe: „Pe planeta asta or mai fi oameni?! Dacă nu mai există nicio bază?!” Alungase însă imediat gândul în care se putea ascunde sămânţa panicii:

«Imposibil! Dacă se aflau aici cinci „baze” cu mai bine de un secol în urmă, este exclus ca acum să nu mai fie niciuna!»

După alte zece minute i se păruse că zăreşte undeva, foarte departe, în stânga direcţiei de zbor, ceva asemănător unui turn. Tocmai se pregătea să schimbe direcţia navetei, când aceasta începuse să vibreze, apoi să salte de parcă ar fi primit nişte lovituri repetate. În cele din urmă, zborul ei se prefăcuse într-o rotire în cerc, într-un cerc tot mai strâns.

— Ne-a captat o furtună magnetică… Un vârtej magnetic, explicase Sfer-Ţop cu calmul său imperturbabil.

Băiatul se gândise să accelereze la maximum viteza de zbor, ca să se smulgă din „capcana magnetică”. Nu mai apucase însă să-şi ducă planul la îndeplinire. Microracheta fusese împinsă spre sol cu o forţă căreia motorul ei nici vorbă să i se poată împotrivi. Urmase şocul…

* * *

— Şocul! Am orbit! strigă băiatul cu un glas pe care nici el nu şi l-ar fi putut recunoaşte.

— A orbi înseamnă pentru oameni a nu mai putea vedea nimic din ceea ce îi înconjoară, din cauza unei grave defecţiuni a aparatului vizual, rosti Sfer-Ţop, de parcă ar fi repetat o lecţie abia învăţată. Dar şi atunci când nu există nicio lumină, oamenii nu pot vedea. Aici nu e nicio lumină.

— Nu e nicio lumină? Sigur?! exclamă băiatul, în timp ce un val fierbinte de bucurie îi năvăli în inimă. Apoi îndoiala puse iarăşi

stăpânire pe el: Dar de ce nu e lumină?! Unde ne aflăm?

— În microracheta de salvare. Toate sistemele s-au defectat. Priveşte.

La început, băiatul zări o vagă pată fosforescentă, care se mări, devenind din ce în ce mai strălucitoare. Trupul lui Sfer-Ţop se prefăcu într-o sursă luminoasă destul de puternică, şi micul astronaut putu să zărească interiorul binecunoscut al navetei. Vedea însă totul dintr-un unghi nefiresc. Din pricina poziţiei în care încremenise naveta, se afla nu pe „podea”, ci pe unul dintre pereţi. Zări tabloul de comandă. Beculeţele multicolore erau toate stinse. Se sculă în picioare, clătinându-se. Primul gest pe care îl făcu fu acela de a pipăi cutia pe care o purta în spate, apoi se îndreptă spre tabloul de comandă. Păşea cu şovăială, poate pentru că i se părea ciudat să meargă pe un „perete”. Apăsă butoanele, unul după altul.

— Toate sistemele sunt scoase din funcţiune şi nu pot fi reparate. Am verificat, îi comunică Sfer-Ţop.

— Dar ce e cu poziţia asta pe care o are naveta?

— Când s-a prăbuşit, s-a înfipt cu vârful în sol. Nu a explodat, fiindcă pilotul automat a oprit funcţionarea motorului cu cinci secunde înaintea şocului care a scos din funcţiune toate sistemele. Acum naveta se află în solul planetei, la o adâncime de cincisprezece sau şaisprezece metri.

— În sol?! La şaisprezece metri?! Şi noi cum ieşim de aici?

— Uşa este blocată. Am verificat, răspunse robotul cu veşnicul său calm.

— Dar hublourile? Prin hublouri n-am putea ieşi? Pătrunzând în sol, naveta a lăsat, desigur, o gaură în urma ei. Poate că unul dintre hublouri dă în gaura aceea.

— Am verificat. Hublourile sunt blocate.

— Şi cel din cabina bagajelor?

Urmă o scurtă tăcere, apoi Sfer-Ţop recunoscu:

— E o dată pe care n-am introdus-o în problemă.

Băiatul se îndreptă, cât putea de repede, spre cabina bagajelor. Deschise uşa care avea acum o poziţie culcată. Se lovi de un perete dens, de beznă. Şi în direcţia în care bănuia că se găseşte hubloul era la fel de întuneric.

„E blocat! se înfioră el. Altfel, dacă s-ar afla în dreptul găurii pe care probabil că naveta a lăsat-o în urma ei, ar trebui să zăresc

măcar un licăr de lumină… Cum să ies de aici? Cum?!”

Tocmai atunci intră şi robotul, risipind întunericul.

Privirea băiatului se opri asupra hubloului şi inima începu să-i galopeze, biciuită de o nouă nădejde. Hubloul era acoperit cu „perdeaua” de siguranţă. Se repezi şi trase deoparte placa glisantă. Prin geamul de durplast pătrunse o lumină galben-cenuşie. Zări şi o parte din peretele circular al „puţului” pe care îl săpase microracheta.

— Sfer-Ţop! O să putem ieşi!

Deschise hubloul numai după ce îşi puse respiratorul autonom. Luase această precauţie pentru orice eventualitate, deşi ştia că aerul planetei era perfect respirabil.

— Analizează aerul! porunci apoi robotului, care dădu curând răspunsul dorit:

— E foarte asemănător celui din navetă. Omul îl poate folosi fără niciun pericol.

Băiatul înlătură respiratorul şi trase în piept aerul care pătrundea în cabină, un aer cu miresme ciudate, dar plăcute, înviorătoare. Apoi scoase cu precauţie capul prin deschizătura hubloului. Se temea să nu se desprindă vreo bucată din peretele „puţului” şi să-l lovească. Îşi dădu însă curând seama că teama nu-şi avea rostul. Peretele circular fusese puternic presat. Forţa şocului şi temperatura ridicată a învelişului navetei provocaseră această „cimentare” a „puţului” adânc de peste cincisprezece metri.

Putu să zărească şi o porţiune de cer, un cer senin, violaceu-verzui, cu reflexe aurii.

— Să nu mai pierdem timpul, Sfer-Ţop! îmi iau AG-ul şi ieşim imediat de aici.

Se întoarseră în cabina de comandă. Băiatul se îndreptă spre dulapul unde ştia că se află AG-ul, micul aparat care, prin anihilarea gravitaţiei, dădea posibilitate omului să se deplaseze în salturi pe orice corp ceresc, chiar şi pe acelea cu gravitaţia deosebit de puternică. Dulapul fusese însă strivit de un tub-rezervă de oxigen, smuls în timpul şocului de la locul său. AG-ul era de asemeni distrus.

— Numai asta îmi mai lipsea! îngână băiatul. Cum am să ies la suprafaţa planetei fără AG? Pereţii puţului sunt perfect netezi. Nu mă pot căţăra pe ei.

— Analizez datele problemei, răspunse robotul, ca, după câteva secunde doar, să adauge: AG-ul meu funcţionează perfect. Te vei agăţa de mine şi vom ieşi la suprafaţă.

— E o soluţie! se bucură băiatul. Eşti cu adevărat un robot deştept.

— Sunt deştept. Am creier pozitronic. Cel mai complex şi cel mai sensibil creier de robot.

— Aşa e! Ai cel mai grozav creier, consimţi băiatul din toată inima.

Se înarmă cu un pistol-laser, puse în portbagajul lui Sfer-Ţop rezervele de apă şi alimentele concentrate, apoi se grăbi spre hubloul deschis. Îşi săltă corpul afară din navă, poruncind:

— Hai, Sfer-Ţop! Grăbeşte-te!

Zări deschizătura hubloului acoperită de trupul robotului, dar în clipa următoare îl auzi pe acesta spunând:

— Nu pot ieşi… Diametrul meu depăşeşte cu trei centimetri diametrul hubloului. Nu pot ieşi.

Un timp, băiatul stătu buimăcit, de parcă ar fi primit o lovitură puternică în moalele capului. Apoi exclamă:

— Îngrozitor! înţelegi ce înseamnă asta?

— Analizez problema… Dacă eu nu pot ieşi din navetă, nu te pot ridica la suprafaţă. Dacă rămâi aici, rezerva de hrană şi apă pentru funcţionarea organismului tău ajunge timp de opt sau zece zile. Dacă nu vei mai avea apă şi hrană…

— Încetează! strigă băiatul, stârnind vagi ecouri în „puţ”. Ştiu şi singur ce o să se întâmple cu mine după aceea… Dar mai e ceva: poate că oamenii n-or să descopere niciodată groapa asta, care, cu timpul, se va surpa, acoperind nu numai trupul meu, naveta şi pe tine, ci şi cutia pe care o port. Şi dacă s-ar întâmpla aşa, trei generaţii de astronauţi au murit zadarnic. Trebuie să ieşim de aici! Trebuie să găsim un mijloc ca să ieşim!

— Analizez problema…

Urmă o tăcere prelungită în care băiatul căuta cu înfrigurare sămânţa cât de mică a unei soluţii… Se gândi, la un moment dat, să încerce să sape nişte scări în peretele „puţului”, dar îşi dădu repede seama că exista un risc foarte mare: dacă, tăind scările şi spărgând deci, în parte, crusta pe care o făcuse presiunea, va provoca surparea solului? Atunci nu numai că va muri strivit, dar naveta şi „comoara” expediţiei lor vor fi acoperite şi oamenii nu

le vor mai putea găsi niciodată…

— N-ai aflat soluţia, Sfer-Ţop?!

— Răspunsuri negative… Continui analiza variantelor…

— Bine, continuă, îngână băiatul, întinzându-se cu faţa în sus, lângă hublou.

Se simţea istovit. Ochii i se fixară pe petecul de cer. Reflexele aurii dănţuiau parcă pe fundalul verde-violaceu, ameţindu-l puţin, o ameţeală plăcută.

«Păcat că pe „Înşelătoarea” nu sunt păsări… ca pe Pământ… Mi-ar place să văd o pasăre pe bucăţica asta de cer… Ia te uită ce poate să-mi treacă acum prin minte! se apostrofă. La un singur lucru ar trebui să mă gândesc: cum să ies de aici?!»

— Ai găsit vreo soluţie, Sfer-Ţop?

— Ar exista două soluţii.

— Care? Care?

— Prima: să mă demontezi, să mă scoţi bucăţi prin hublou şi să mă remontezi.

— Să te demontez… să te remontez… Dar tu ştii mai bine decât mine cât de greu ar fi! N-am făcut nicio dată aşa ceva… Ştii că… mai ales când ţi-aş separa creierul de trup… dacă aş comite cea mai mică greşeală… ai fi un robot mort. Ştii cât de sensibil e creierul tău.

— Am analizat aceste aspecte ale problemei. A doua soluţie: în caz că mi se deteriorează creierul, vei putea folosi totuşi AG-ul meu. Se demontează destul de uşor. Cu el vei ieşi la suprafaţă. Alte soluţii nu există.

— Nu există… repetă stins băiatul. Deci, oricum, chiar dacă ţi-aş lua numai AG-ul, tot ar trebui să te demontez. Riscul ar fi şi aşa destul de mare. Fiecare părticică a trupului tău e legată de creier… Fiecare părticică demontată greşit ţi-ar distruge creierul… Şi creierul nu ţi l-ar mai putea repara nimeni… Ai fi un robot „mort”… Şi nu vreau să mori, Sfer-Ţop! Eşti prietenul meu de atâţia ani… Nu vreau să te omor.

* * *

Robotul sferoid universal se „născuse” pe navă atunci când băiatul avea patru ani. Fusese construit de unul dintre astronauţi, care mai făcuse câteva maşini gânditoare cu creier pozitronic. Dar la construcţia robotului sferoid (primul de această formă) folosise un material descoperit pe unul dintre asteroizii exploraţi,

un material ale cărui calităţi conferiseră creierului „noului născut” o putere de recepţie şi de „judecată” cu totul deosebită.

Când avusese loc prima demonstraţie cu ciberul sferoid, băiatul fusese încântat de felul în care acesta se deplasa prin navă; făcea mici salturi, care însă, când era necesar, se puteau transforma în sărituri uriaşe la înălţimi variind între unu şi cincisprezece metri sau chiar în zbor, prin anihilarea totală a gravitaţiei cu ajutorul AG-ului. Atunci, în cadrul primelor demonstraţii, „ţopăitul” robotului îl amuzase grozav pe băieţel. Se grăbise să-l boteze Sfer-Ţop. Şi aşa îi rămăsese numele.

În afara numeroaselor şi dificilelor misiuni pe care le primea când descindeau pe un corp ceresc, Sfer-Ţop avea şi sarcina de a fi tovarăşul de joacă şi totodată unul dintre cei care ajutau la instruirea singurului copil al expediţiei.

(În ultimii cincisprezece ani, pe navă se născuseră doar trei pui de oameni. Doi dintre ei muriseră după câteva luni, din cauze pe care medicul expediţiei nu reuşise să le elucideze.)

Sfer-Ţop nu avea deloc o înfăţişare omenească. Era doar o minge uriaşă cu câteva antene şi nişte orificii de mărimi diferite, dintre care trei adăposteau „mâinile” capabile să execute, uimitor de repede, cele mai diverse treburi. Dar comportarea lui devenise din ce în ce mai umană. Pentru această comportare îl îndrăgise băiatul care, uneori, ar fi dorit totuşi ca Sfer-Ţop să aibă măcar ceva, cât de puţin, din înfăţişarea unui om, a unui copil mai ales.

Când această dorinţă devenea deosebit de puternică, se apuca să deseneze pe „mingea cugetătoare” – cu un fel de tentă albă care se putea şterge uşor – un nas, o gură şi doi ochi a căror linie o schimba de câteva ori, până i se părea cât mai expresivă, cât mai vie. De multe ori, uita complet că Sfer-Ţop nu era decât o maşină, iar ciberul depunea toate eforturile ca să nu-i spulbere iluzia…

* * *

— Nu vreau să mori! Doar eşti prietenul meu. Mă înţelegi?

— Oamenii mor. Oamenii se tem de moarte. Un ciber se defectează. Un ciber nu se teme de defecţiune. Eu sunt programat să te ajut să duci oamenilor cutia argintie. Asta este misiunea ta. Asta este misiunea mea. Un astronaut şi un ciber cu creier pozitronic fac totul ca să ducă misiunea la îndeplinire.

— Da… Un astronaut face totul ca să ducă misiunea până la capăt… Totul… Apoi vocea băiatului crescu iară, recăpătând accentele de desperare: Nu înţelegi că nu cunosc deloc felul în care eşti construit, şi nu am nicio schemă la îndemână? Ar însemna să fac un lucru dinainte sortit eşecului.

— Eu cunosc perfect schema mea de construcţie. Dar nu pot să mă demontez singur. Eu îţi voi da indicaţiile şi tu vei face operaţia. Altă soluţie a problemei nu există.

— Da… altă soluţie nu există, repetă băiatul după o tăcere prelungită. Bine, Sfer-Ţop. Să începem…

Aduse trusa cu instrumente polifuncţionale şi, la indicaţiile robotului, începu operaţia prin demontarea uneia dintre antene… Cu toate eforturile pe care le făcea de a-şi struni emoţia, mâinile îi tremurau. Dar, după ce demontă AG-ul, începu să capete încredere în reuşita întregii operaţii. Nici nu-şi dădea seama de scurgerea timpului care nu mai avea pentru el decât dimensiunea reuşitei sau a insuccesului…

Abia când termină de decuplat toate părţile principale ale trupului sferoid de creierul pozitronic ce se afla într-o cutie romboidală, îşi îngădui câteva minute de odihnă. Privirea îi alergă spre peticul de cer. Intensitatea reflexelor aurii scăzuse şi pe fondul verde-violaceu vibrau acum nişte unde vişinii. După un timp, undele acelea de lumină tremurătoare, de pe care nu-şi mai putea desprinde ochii, pătrunseră parcă prin pupilele larg deschise în creierul său, continuându-şi acolo dansul hipnotizant. Şi băiatul se trezi legănându-se uşor, ca în ritmul unei muzici lente…

— Trebuie să începi operaţia montării! „Trezeşte-te, trezeşte-te, pui de om…” „Trebuie să începi operaţia montării!…“

Apelurile repetate ale creierului pozitronic, transmise prin minusculul difuzor care rămăsese legat de el, îl readuseră pe băiat, din hăul violet în care se cufundase, la realitate. Îi trebuiră totuşi câteva minute până să se dezmeticească complet şi să prindă curajul de a începe operaţia inversă, de montare, după ce scosese prin hublou toate piesele componente ale prietenului său… Când robotul recăpătă înfăţişarea obişnuită, îşi autoverifică sistemele şi raportă:

— Totul este în ordine. Operaţia reuşită.

— Asta înseamnă, Sfer-Ţop, că măcar puţin… puţin de tot,

acum sunt şi eu… tatăl tău…

— Nu înţeleg bine ce vrei să spui.

Băiatul socoti că nu era necesar să dea explicaţii.

— Hai să ieşim cât mai repede la suprafaţă, rosti. Am pierdut destul timp aici.

Se prinse cu mâinile de două dintre antenele mai groase ale robotului, lipindu-şi pieptul de partea lui superioară. Sfer-Ţop începu să se înalţe lin, ca într-o plutire de vis. Şi după ce ieşiră din groapă continuă o vreme ascensiunea în văzduh, ceea ce dădu posibilitate băiatului să zărească împrejurimile pe o rază de câţiva kilometri: terenul, neted, era presărat cu pâlcuri de copaci ale căror trunchiuri păreau făcute numai din noduri. Coroanele aveau forma unei umbrele. Cu toate că nu se simţea nici cea mai vagă adiere, pâlcurile de copaci se legănau, fiecare în ritmul său. Din informaţiile primite pe navă de la „memoratorul central”, băiatul ştia că majoritatea plantelor de pe „Înşelătoarea” (destul de reduse ca varietate) aveau capacitatea de a se mişca, fie legănându-se pe loc, aşa cum se întâmpla cu cele de dimensiuni mai mari, fie deplasându-se chiar cu ajutorul unor rădăcini superficiale, capabile să iasă din sol şi să se transforme într-un mijloc de locomoţie.

Printre pâlcurile de copaci zări covoare de plante pitice, a căror formă nu o putea distinge bine de la înălţimea la care se afla. Şi nici culoarea nu le-o putea defini.

De altfel, culorile erau în general denaturate pentru ochiul omenesc de lumina celor doi sori aflaţi în direcţii opuse pe bolta cerului. Unul dintre ei, cu conturul vag din pricina aureolei de lumină portocaliu-aurie care îl înconjura, se afla destul de aproape de linia orizontului, apunând probabil. Celălalt se găsea mai aproape de cumpăna cerului decât de orizont. Băiatul ştia că soarele ca un bulgăre violet, a cărui strălucire se intensifica şi scădea ritmic, creând pe cer undele de lumină violacee, era socotit, pe „Înşelătoarea”, „astrul nopţii”. Mai ştia că, timp de circa trei ore, sorii se aflau împreună pe bolta cerească şi, datorită faptului că intensitatea strălucirii soarelui auriu, coborând spre apus, scădea, lumina care învăluia planeta căpăta o culoare ciudată, un fel de arămiu pal, săgetat de reflexe violete. Vedea acum cu propriii săi ochi acest joc al luminii din pragul înserării, însă nu era prea uimit.

Mai avusese prilejul să întâlnească planete sau planetoizi luminaţi de doi sau chiar de trei sori coloraţi, dar variaţia de strălucire a soarelui violet era ceva nou.

Ceru lui Sfer-Ţop să se ridice la o înălţime şi mai mare, socotind că în felul acesta, orizontul lărgindu-se pentru el, va putea zări vreo clădire sau altceva care să ateste prezenţa omului. Nu văzu însă decât pâlcurile de copaci şi covoarele de vegetaţie pitică, şi undeva, departe, nişte dealuri. La un moment dat, simţind că braţele i-au amorţit şi nu se mai poate ţine de antene, porunci robotului să coboare.

Când atinse pentru prima oară solul planetei, încercă o senzaţie cunoscută şi totuşi greu de definit, un fel de înfiorare care se ridica din tălpi până în creştetul capului, senzaţie pe care o trăise ori de câte ori avusese prilejul să păşească pe un nou corp ceresc.

Abia după aceea îşi dădu seama de elasticitatea deosebită a solului. Făcu câţiva paşi cu şovăiala copiilor care abia au învăţat să meargă. Se afla în apropierea unui pâlc de copaci care se legănau, ca la comandă, de la stânga la dreapta. Coroanele lor păreau o unică frunză uriaşă, dar, de fapt, erau formate din mii de frunzuliţe romboidale, a căror margini zimţuite se îmbucau perfect.

— Tu du-te în cercetare, Sfer-Ţop. Fixează-ţi direcţia şi distanţa la care te deplasezi, ca să te poţi întoarce aici. Cred că nu vom reuşi să ţinem legătura radio. Undele sonore sunt îngrozitor de perturbate pe planeta asta… Hai, du-te! Peste exact treizeci de minute să fii înapoi. În orice caz, lasă deschis aparatul de radio. Să încercăm totuşi să păstrăm o legătură sonoră.

Robotul se depărtă printr-un salt uriaş în direcţia soarelui portocaliu.

Băiatul rămase o vreme locului, lăsându-se când pe un picior, când pe altul, ceea ce îl făcu să simtă şi mai bine elasticitatea de cauciuc a solului. Apoi îl cuprinse, încetul cu încetul, un sentiment ciudat; nu era propriu-zis teamă, deşi trupul i se încordase ca atunci când te pândeşte o primejdie. Părea mai curând o instinctivă stare de alarmă. „E probabil firesc să simt ceea ce simt, gândi. Mă aflu doar pentru prima oară singur într-o lume necunoscută.”

(Într-adevăr; de câte ori avusese prilejul să coboare pe vreo

planetă sau pe vreun planetoid fusese însoţit de cel puţin unul dintre astronauţi, pe când acum…)

— Sfer-Ţop… Mă auzi, Sfer-Ţop?!… Răspunde!

Din difuzorul mic cât un nasture, prins de reverul hainei, se revărsară un fel de hârâituri înăbuşite. Paraziţi sonori… Totuşi, la un moment dat, i se păru că desluşeşte cuvântul „nimic”. Poate că fusese doar o iluzie. Reuşi însă să se convingă că robotul îi răspunsese şi, în caz de nevoie, ar putea, insistând, să ia legătura audio cu el.

Nemişcarea în care rămase mai bine de cinci minute îl enervă. „M-a încremenit o spaimă prostească!” se certă singur, pornind hotărât spre un pâlc de copaci. Apropiindu-se până la circa opt metri, putu să vadă un fenomen ciudat, nemaiîntâlnit la niciuna dintre plantele cunoscute de el: nodurile care, prin suprapunere, formau trunchiurile copacilor, pulsau, săltau ritmic, de parcă în fiecare ar fi bătut o inimă. Se trezi întrebându-se dacă nu cumva era vorba de nişte animale cu înfăţişare de arbori. Îşi aminti însă că, printre multele informaţii despre „Înşelătoarea” pe care le primise de la „memoratorul central” al navei, aflase ceva şi despre „copacii pulsativi”. Erau, aşadar, plante, totuşi zvâcnetul ritmic al nodurilor îi crea impresia că arborii aceia ar putea să o ia la fugă ca o turmă de animale fantastice, sau, cine ştie, să se repeadă la el. „Ai devenit un fricos!” se ocărî. Luă hotărârea să se apropie şi mai mult de „copacii pulsativi”. Dar, numai după doi paşi, încremeni iarăşi locului.

De unde până atunci zvâcnetul nodurilor ciudaţilor arbori fusese regulat, şi legănarea lor perfect sincronizată, când ajunse la vreo patru metri de marginea pâlcului, începură să pulseze puternic, neregulat, ca pieptul unui alergător după o cursă grea, iar legănarea domoală se dereglă, devenind mult mai largă şi provocând ciocnirea coroanelor care îşi pierdură aspectul de umbrelă perfect întinsă. Frunzuliţele romboidale păreau acum ţepii de pe spatele cine ştie cărui animal fantastic. Odată cu agitaţia care cuprinsese pâlcul de copaci, avu prilejul să vadă sărind din frunzişuri câteva vietăţi lungi de douăzeci, treizeci de centimetri, semănând perfect cu nişte panglici. Trupurile lor păreau făcute dintr-o singură bucată. Se depărtară destul de repede, unduindu-se ca nişte şerpi, dar nu târându-se pe sol, ci plutind la câteva degete deasupra lui. „Probabil că au un sistem

natural agravitic”, îşi zise băiatul şi, fără să-şi dea seama, mai făcu un pas spre pâlcul de copaci, a căror agitaţie crescu şi mai mult. „Se pare că arborii ăştia nu-mi suportă deloc prezenţa… Oare aşa reacţionează faţă de toţi oamenii… sau au ceva cu mine, în mod deosebit?” Întrebarea i se păru naivă, ba chiar prostească, dar nu putea să nu şi-o pună, deşi ştia că deocamdată nu avea cum să afle răspunsul. Se apropie apoi de un covor de plante mărunte, care nu părură deloc deranjate de apropierea lui. Aveau tulpinile perfect drepte şi netede, ca nişte tuburi subţiri, fără nicio frunză. La capăt se terminau cu o floare formată din şase stele cu câte opt colţuri fiecare. Stelele se suprapuneau, cea mai mare susţinându-le pe celelalte aşezate într-o ordine descrescătoare a mărimii.

Fără să-şi cântărească prea mult gestul, băiatul întinse mâna şi rupse una. (De fapt, planta nu se rupse, ci se desprinse cu foarte mare uşurinţă de sol. La capătul inferior al tulpinii avea un fel de ventuză.) În momentul când o apropie de ochi, cu dorinţa de a vedea mai bine „floarea-stea”, din tulpină ieşi un sunet prelung, ascuţit, şi braţele stelelor începură să se zbată, apoi se chirciră şi se prefăcură în pulbere.

Totul se petrecu uimitor de repede. Abia când zări în palmă pulberea fină, băiatul îşi dădu cu adevărat seama de cele întâmplate. Îşi scutură cu violenţă mâna, de parcă pulberea „florii-stele” l-ar fi ars. În minte îi persista încă ecoul sunetului lansat de planta desprinsă de sol, când toate celelalte flori – sute sau chiar mii – începură să scoată acelaşi fluierat ascuţit şi băiatul le văzu risipindu-se, prin salturi scurte, ca să se reunească după un timp, cam la treizeci de metri depărtare. Nu-şi revenise încă cu totul din surpriză, când lângă el apăru robotul. Gândul micului astronaut trecu brusc de la plantele umblătoare la ceea ce-l interesa în mod deosebit:

— Ai găsit ceva, Sfer-Ţop? Ai dat de vreo urmă?

— Nimic care să dovedească prezenţa oamenilor.

— Să fi părăsit cu totul planeta? îngână băiatul, şi dintr-o dată se simţi teribil de obosit.

— Zona pe care am cercetat-o e mult prea restrânsă ca să pot trage vreo concluzie.

— Desigur! Desigur! încuviinţă băiatul, înviorându-se. Va trebui să pornim imediat mai departe… Să cercetăm… chiar acum!

Robotul era însă de altă părere:

— Cunosc harta planetei... Ştiu zona unde se aflau vechile „baze”. Cred că ne-am prăbuşit destul de aproape de ea, dar nu pot determina direcţia din pricina curenţilor magnetici. Intensitatea lor scade însă din ce în ce. Se pare că sunt influenţaţi de soarele portocaliu. Soarele portocaliu e gata să apună. Cred că în curând curenţii magnetici vor slăbi destul de mult şi nu mă vor mai împiedica să determin direcţiile. Mă ridic la zece metri şi aştept momentul potrivit.

Se înălţă ca un balon, apoi rămase neclintit la altitudinea hotărâtă.

Băiatul se aşeză pe sol, simţindu-i astfel şi mai bine elasticitatea. Priveliştea pe care o oferea apusul soarelui portocaliu îi captă atenţia.

Astrul coborâse pe jumătate după dealurile din depărtare. Semisfera ce se mai vedea din el avea contururile foarte vagi, topite în aureola roşietică, deschisă ca un evantai deasupra dealurilor. Restul Cerului căpătase o culoare intens violetă, asemeni celuilalt soare înălţat acum cu mult deasupra orizontului. Dar pe sol aureola împrăştia încă destulă lumină ca băiatul să poată zări ceea ce se petrecea în jurul său. Văzu astfel apărând, nu ştia de unde, câteva vieţuitoare. Îşi aminti o informaţie primită de la „memoratorul central”: animalele de pe „Înşelătoarea” îşi începeau mai intens activitatea atunci când soarele portocaliu era gata să apună şi o continuau pe tot parcursul nopţii. Mărimea animalelor, pe care le zărea trecând destul de aproape de el, era diferită. Unele aveau peste doi metri şi capul piramidal, cu două feţe identice, care semănau oarecum cu un chip uman, grotesc caricaturizat de creionul neîndemânatic al unui copil: o tăietură uriaşă, în formă de semilună, părea să fie gura; un apendice turtit, aşezat deasupra gurii, putea fi luat drept nas; ochii, câte unul pe fiecare chip, teribil de bulbucaţi, aveau probabil lumina lor proprie şi nu reflectau doar lumina exterioară, ca ochii umani.

Băiatul văzu bine irizările ochiului enorm care îl fixă atunci când animalul se opri la o distanţă cam de opt metri. Şi nu se prea simţi în largul său sub privirea mereu schimbătoare şi poate din pricina asta mai neliniştitoare chiar decât nişte ochi încărcaţi de cruzime. Strânse puternic în mână pistolul-laser, gândindu-se

că, în cazul când monstrul va încerca să-l atace, îl va ţinti drept în ochiul acela hipnotizant. Animalul nu păru însă să aibă vreo intenţie duşmănoasă faţă de el. La un moment dat deschise larg gura, ca şi când ar fi căscat prelung, şi ochiul său căpătă o expresie aproape duioasă. Se depărtă apoi, plutind la câţiva centimetri de sol. De altfel, toate vieţuitoarele pe care le mai zărea băiatul se deplasau în acelaşi fel. Trei dintre ele semănau foarte bine cu „panglicile” ce fugiseră din frunzişurile „copacilor pulsativi”, doar că erau ceva mai mari. Se roteau, cu o viteză variabilă, într-un cerc care se lărgea şi se strângea la intervale de timp destul de regulate. Părea un dans sau o joacă fără sens. Abia într-un târziu, băiatul îşi dădu seama că, în rotirea lor, ciudatele vieţuitoare se apropiau, încetul cu încetul, de unul dintre covoarele de „flori-stele”. Apoi „panglicile” rupseră brusc cercul, repezindu-se spre plantele pitice. Din poziţia trupurilor lor, micul astronaut înţelese că amândouă capetele înhăţaseră una sau poate mai multe flori. Auzi şi corul de ţiuituri ascuţite scoase de celelalte plante care, desprinzându-se de sol, se depărtau, fiecare în altă direcţie.

„Panglicile” ierbivore se prinseră iarăşi în horă, dar unduirea lor era din ce în ce mai leneşă, până ce încetă cu totul. Rămaseră nemişcate, lipite de sol. Băiatul zări apoi monstrul cu capul piramidal plutind în direcţia uneia dintre „panglici”. Când ajunse deasupra ei, la o înălţime de vreo doi metri, se repezi în picaj. Cu una dintre guri prinse un capăt al „panglicii” şi se ridică iarăşi deasupra solului. Victima se zbătea zadarnic, scoţând un fel de grohăit prelung, în timp ce dispărea în gura căpăţânosului carnivor…

Soarele portocaliu dispăruse după dealuri şi evantaiul aureolei lui se strângea din ce în ce mai mult. Noaptea punea deplină stăpânire pe planetă. Lumina soarelui violet mai varia doar foarte puţin. Băiatul văzu cum pâlcurile de „copaci pulsativi”, covoarele de „flori-stele”, monstrul cu două feţe şi alte trei animale ce se deplasau într-o poziţie verticală, prin ţopăituri, căpătă o strălucire fosforescentă. Noaptea violetă părea acum stropită cu pete şi picături luminoase.

Priveliştea era fascinantă. Sunete diverse, dar împletindu-se uimitor de armonios, aminteau de notele unei orgi cromatice sensibilă la variaţia luminii. Băiatul simţi cum pleoapele i se

îngreunează şi, cu toată împotrivirea sa, probabil că până la urmă ar fi adormit dacă Sfer-Ţop n-ar fi coborât lângă el ca să-l anunţe:

— Am localizat vechile „baze”. Se află în direcţia dealurilor. Nu pot şti însă la ce distanţă.

Vestea îl reînvioră pe micul astronaut. Lipindu-şi pieptul de trupul robotului şi prinzându-se cu mâinile de antenele lui, porunci:

— Să nu mai pierdem timpul. Porneşte spre dealuri.

Sfer-Ţop se desprinse de sol, purtându-şi călăreţul.

Băiatul privea cerul al cărui violet devenea din ce în ce mai întunecat, permiţându-i astfel să zărească roiuri de stele vişinii, constelaţii necunoscute... Felul în care „călărea” era însă destul de incomod, obositor, şi după vreo treizeci de minute simţi că nu mai e capabil să se ţină agăţat de mingea zburătoare.

— Opreşte-te, Sfer-Ţop... Opreşte-te!

Robotul coborî la poala unui deal care se distingea în pâcla de lumină violetă ca o spinare uriaşă, lin arcuită.

Sfer-Ţop se „aprinse”, luminând împrejurimile pe o rază de trei, patru metri. Băiatul zări destul de aproape un arbore cu trunchiul gros. Crengile, ca nişte braţe lungi cu degetele răsfirate, purtau frunze mari, triunghiulare.

— Copacul ăsta mi se pare că seamănă destul de bine cu unul de pe Pământ, îngână. Ştii ce, Sfer-Ţop: eu rămân aici. Aprind locatorul ca să mă poţi găsi uşor şi tu continui cercetările. Oricum, peste o oră să te întorci. Până atunci mă odihnesc.

Robotul pieri în noaptea violetă. După ce aprinse locatorul, care proiecta spre cer un fascicul de raze aurii, băiatul se întinse pe sol. Era hotărât să se odihnească până la întoarcerea lui Sfer-Ţop, dar nu să doarmă. Ţinea pistolul laser în mână, pentru orice eventualitate.

Stelele vişinii tremurau, de parcă ar fi fost gata să se desprindă de la locul lor şi să se risipească în infinit. Era pentru prima oară când băiatul trăia această impresie. De când se ştia, privind stelele prin hublourile navei, în lungile zboruri în care îşi petrecuse scurta sa viaţă, căpăta un sentiment de siguranţă trăit probabil de majoritatea astronauţilor. Bunicul îi dăduse chiar o explicaţie: „Stelele sunt pentru noi nişte ţărmuri posibile şi, privindu-le, încercăm ceva din sentimentele străvechilor

navigatori, de pe mările Pământului care, zărind linia cât de vagă a unui ţărm, puteau să înfrunte mai uşor orice furtună”.

Dar stelele vişinii pe care le vedea acum păreau mult prea fragile. Deşi ştia că tremurul lor era doar o iluzie provocată de atmosfera planetei, un sentiment greu de definit, dar foarte neplăcut, puse stăpânire pe el. Îşi coborî privirea. „Petele” fosforescente, unele neclintite, altele mişcându-se iute, îi sugerau trepidaţia vieţii nocturne de pe „Înşelătoarea”. La un moment dat, o „pată” fosforescentă, ce i se păru deosebit de mare, se apropie mult de el. Imaginându-şi că putea fi un monstru hidos, simţi frica sfredelindu-i inima. „Dacă se mai apropie, trag!” Abia luase această hotărâre, când uriaşa „pată” se rupse în zeci de fâşii, risipindu-se. «Probabil că „monstrul” nu era decât un cârd de animale mai mici care înaintau unele lângă altele», îşi zise, oftând a uşurare.

Destinderea din clipele următoare îl făcu să perceapă mai bine sunetele care se împleteau în noapte într-un fel de melodie vag tânguitoare, ce-i picură în suflet o tristeţe pe care o legă de gândul că, peste vreo cincisprezece ore, nava lor şi dragul lui bunic vor pieri undeva, la o încrucişare de drumuri nevăzute dintre nişte necunoscute stele. Şi se trezi privind iarăşi cerul cu speranţa – ce supravieţui doar câteva clipe – că ar putea zări nava, ca pe o stea mişcătoare.

«Absurd! Ştiu doar foarte bine că, după plecarea mea, bunicul a îndreptat nava pe o traiectorie cât mai îndepărtată de „Înşelătoarea”… Ştiu doar… Ce-o fi acum în sufletul bunicului? Probabil că-şi aşteaptă sfârşitul, destul de liniştit. Cred că singura lui grijă sunt eu şi cutia pe care o port. Dar era convins că voi găsi foarte repede oamenii… Şi e bine că în clipele dinaintea sfârşitului nu poate afla că n-am dat de niciun om… că oamenii au părăsit poate cu totul planeta…»

— Prostii! Am să-i găsesc! Până la urmă am să-i găsesc, bunicule, fii sigur!

Fără să-şi dea seama, rosti ultimele cuvinte cu voce tare. Glasul i se păru ciudat, străin. Se ridică în picioare şi rămase aşa, parcă în cumpănă, ca şi când ar fi dorit să pornească spre un „undeva” neprecizat, necunoscut. Apoi privirea i se opri pe trunchiul copacului din apropiere. Deşi nu era fosforescent, se zărea bine prin pâcla nopţii violete.

„E totuşi un copac foarte asemănător cu cei de pe Pământ, pe care i-am văzut în proiecţii… Foarte asemănător…”

Gândul acesta, împărtăşit mai înainte şi lui Sfer-Ţop, îl îndemnă să facă patru paşi, ajungând în imediata apropiere a trunchiului ce i se părea o prezenţă protectoare. Şi auzi desprinzându-se din vagul, tânguiosul cântec al nopţii un firicel aparte de melodie, o împletire de clinchete uşoare, asemeni clipocitului pe care îl ascultase de atâtea ori în sala de proiecţie a navei, în timp ce pe ecran se vălureau izvoare şi râuri pământene. „Frunzele… E clinchetul frunzelor”, îşi zise. O mireasmă nespus de plăcută, necunoscută şi totuşi cunoscută parcă într-un trecut de mult uitat, îi pătrunse în nări, în tot trupul. Sorbind prelung, nesăţios, aerul parfumat, simţi cum devine din ce în ce mai uşor, dar într-un fel cu totul deosebit faţă de senzaţia pe oare o trăia atunci când punea în funcţiune AG-ul. Era ceva ce doar în vis bănuia că s-ar putea simţi. Şi totuşi îşi dădea precis seama că nu visa… Apoi, prin clipocitul de izvor desluşi o chemare, la început slabă, ca o respiraţie: „Vino, băiatule… Vino…” Socoti că fusese o părere, dar chemarea se repetă mai puternic. Reuşi să recunoască glasul.

„Bunicule! Unde eşti, bunicule?!” exclamă.

În faţa trunchiului de copac, sau poate din el – lucru pe care micul astronaut refuză să-l creadă – apăru bătrânul. Stătea în picioare, drept, zâmbind încurajator.

„Vino, băiatule… Vino…”

«Ai coborât şi dumneata pe „Înşelătoarea”?! Şi te-ai vindecat? Poţi să mergi?!» ţâşniră întrebările, una după alta.

„Vino…” repetă bunicul, fără să-i dea răspuns.

„Unde?”

„În pădure… în pădurea asta de pe Pământ.”

Băiatul văzu cum din trunchiul de copac în faţa căruia se afla bătrânul se desprind multe trunchiuri şi, în lumina cenuşie ce coborâse, dintr-o dată, de nu ştia unde, zări o pădure, o falnică pădure cum numai pe Terra se putea găsi.

„Dar când am ajuns pe Pământ? Eu nu-mi amintesc nimic!”

În loc de răspuns, bătrânul întinse mâna, şoptind:

„Vino… Hai, vino…”

Băiatul prinse mâna ce-l chema. Simţi răcoarea pielii, o răcoare înviorătoare care îi alungă toate întrebările ce i se

învălmăşeau în creier şi-i trezi dorinţa de a se afunda în pădurea pământeană. Porniră pe o cărare presărată cu pulbere albă. Copacii erau din ce în ce mai uriaşi, frunzişurile lor unindu-se într-o cupolă fără sfârşit. Printre trunchiurile groase creşteau tufişuri stropite cu flori roşii, atât de roşii încât, la început, băiatul simţi că îl usturǎ ochii, privindu-le. Şi păsări, strălucind în toate culorile pe care le văzuse sau şi le imaginase vreodată, zburau de la un tufiş la altul.

După un timp, bunicul îşi desprinse mâna din mâna lui şi o luă înainte, grăbind pasul. Apoi începu să fugă, vioi, aşa cum îşi închipuise băiatul de atâtea ori că aleargă copiii când se joacă. Râdea şi repeta mereu: „Vino.” La un moment dat, băiatul nu-l mai zări, dar continuă să-i audă chemarea. Alergă din toate puterile, încercând să-l ajungă. Cărarea albicioasă se strâmta din ce în ce, trunchiurile copacilor îngroşându-se.

Nici nu-şi dădu seama când cărarea dispăru şi el se pomeni prins între doi copaci. Vru să se smulgă din capcană. Nu reuşi. Trunchiurile care îl ţineau prizonier se umflau încet, dar fără oprire, strângându-i trupul, strivindu-l. Începu să strige după ajutor, să-şi strige bunicul a cărui chemare nu o mai auzea. Şi văzu sunetele, sunetele care ieşeau din gura sa asemeni unor note muzicale de pe un portativ, înaripate, încercând să-şi ia zborul printre copaci. Dar nişte păsări negre, cu ciocuri lungi, ascuţite, prindeau sunetele şi le înghiţeau. Niciunul nu reuşi să scape. Niciunul… Coastele pieptului abia mai rezistau apăsării. Înţelese că va fi o moarte îngrozitor de chinuitoare şi încercă să lanseze un nou strigăt de ajutor. Dar păsările negre înghiţiră iarăşi toate sunetele. Nu mai exista pentru el nicio scăpare… Îşi plecă fruntea, aşteptând să audă pârâitul pe care îl vor scoate oasele trupului său, rupându-se, aşteptând cumplita durere a acelei clipe de neînlăturat. Dar deodată fu orbit de nişte fulgere repetate. În acelaşi timp, presiunea copacilor slăbi şi el putu să respire iarăşi în voie.

* * *

Recunoscu apoi glasul lui Sfer-Ţop şi binecunoscutul lui cântec-îndemn:

„Trezeşte-te, trezeşte-te, pui de om,
Pe planeta străbunilor tăi şi a ta…”

Îşi dădu seama că ţine ochii închişi. Ridică pleoapele cu mare greutate şi privirea i se opri pe soarele violet de pe „Înşelătoarea”. Nu mai înţelegea nimic. Creierul îi vâjâia, gândurile închegându-se cu greu. Coborându-şi privirea, văzu, la vreo cincisprezece metri, un rug de foc. Nu-şi dădu seama ce ardea. Apoi îl zări alături pe Sfer-Ţop şi începu să-l bombardeze cu întrebări:

— Unde e bunicul? Cum de m-am întors de pe Pământ înapoi pe „Înşelătoarea”? Cine m-a salvat în pădurea de pe Pământ?

Robotul întârzie răspunsul mai mult decât de obicei:

— Bunicul tău se află pe nava care va exploda peste aproximativ douăsprezece ore. Pe Pământ n-ai păşit niciodată.

— Atunci… totul a fost un vis? Am dormit şi am visat?

— Nu ai dormit. Ai căzut în capcana unui copac-carnivor.

— Un copac… carnivor? repetă băiatul, simţind cum vârtejul din cap devine parcă şi mai puternic. Copacul alături de care m-ai lăsat, şi care semăna atât de bine cu unul pământean… era un copac-carnivor?!

— Da. Nu l-am putut recunoaşte, pentru că în informaţiile primite de la „memoratorul central” nu se făcea nicio descriere a unui asemenea copac. Mi s-a spus doar: «Se pare că pe „Înşelătoarea” unele plante sunt carnivore». Când m-am întors şi te-am văzut acoperit aproape cu totul de crengile şi frunzele copacului şi încolăcit de două rădăcini pe care le scosese la suprafaţă, am înţeles că era un copac-carnivor.

Băiatul retrăi spaima pe care o încercase în vis atunci când îl striveau copacii. Sau nu, nu fusese un vis, ci o halucinaţie provocată probabil de mireasma pe care o împrăştiaseră frunzele, mireasmă folosită de copacul-carnivor ca să ameţească vieţuitoarele ce se apropiau de el, şi astfel să le poată prinde în capcană şi să le devoreze. Duse mâna la spate. Cutia era la locul ei.

— Cum m-ai salvat, Sfer-Ţop?

— Am vrut să înlătur crengile şi rădăcinile care te prinseseră, dar n-am reuşit. Alte crengi şi rădăcini au încercat să mă imobilizeze şi pe mine. Atunci am tras în tulpină. Tulpina s-a aprins. Rădăcinile şi crengile şi-au pierdut puterea. Te-am adus aici.

O bucată de vreme, băiatul privi, ca hipnotizat, rugul de foc din

apropiere, apoi încercă să se ridice în picioare. Dar vârtejul din creier nu-i permitea să-şi găsească echilibrul.

„Probabil gazul acela... sau ce-o fi fost... Mireasma cu care m-a ameţit copacul... mai are încă efect asupra mea...”

Ar fi vrut să „încalece” pe Sfer-Ţop, să plece cât mai repede, dar îşi dădu seama că nu era capabil să se ţină agăţat de antenele robotului... După un timp, ameţeala aceea stranie se mai potoli şi abia atunci întrebă:

— Ai găsit vreo urmă a prezenţei oamenilor?

— Nu... Dar am localizat câteva puncte de reper. Acum ştiu precis unde se află grupul vechilor „baze”. Prima e la treizeci de kilometri de aici.

— Numai la treizeci de kilometri?! Atunci să plecăm... Chiar acum să plecăm... Imediat!

Împins de bucurie reuşi să sară în picioare, dar o nouă ameţeală îl îngenunche iarăşi. Se simţea sleit de puteri, simţea că va adormi din clipă în clipă. Abia mai reuşi să îngâne:

— Stai lângă mine, Sfer-Ţop... Păzeşte-mă cât am să... dorm... Păzeşte-mă...

* * *

Când se deşteptă, violetul nopţii devenise parcă mai deschis, şi variaţiile de strălucire ale astrului ceva mai puternice. Căută cu privirea rugul ce ardea înainte ca el să adoarmă, dar nu mai zări nicio flăcăruie măcar. Înţelese că se cufundase în somn un timp destul de îndelungat.

— Am dormit mult, Sfer-Ţop?

— Şase ore şi douăzeci şi patru de minute.

— Şase ore?! Şase? Extraordinar! Să dorm atâta, când ştiu că oamenii pot fi foarte aproape, doar la treizeci de kilometri!... Şi cât mai e până răsare soarele portocaliu?

— Două ore şi şaisprezece minute.

— Atât de mult? Doar n-o să mai stăm aici două ore! Tu poţi să te orientezi şi prin noaptea asta violetă, nu-i aşa? Poţi găsi una dintre vechile „baze”?

— Am localizat-o. Pot.

— Atunci să pornim! Spre oameni, Sfer-Ţop! Spre oameni!

* * *

Trecură peste câteva dealuri ale căror contururi lin ondulate se distingeau destul de bine în violetul din ce în ce mai deschis al

nopţii. Băiatul pândea cu o emoţie crescândă clipa când va zări lumina artificială din jurul sau din interiorul „bazei” căutate, lumina artificială, primul salut al oamenilor.

„Petele” fosforescente dispăruseră aproape cu totul, fie datorită faptului că violetul nopţii decolorându-se le anula strălucirea, fie pentru că vieţuitoarele se retrăseseră în culcuşuri, acum când nu mai rămăseseră nici două ore până la răsăritul soarelui portocaliu.

Totuşi, după vreo patruzeci de minute de zbor, băiatul zări pe culmea unui deal o uriaşă „pată” intens fosforescentă. Imaginaţia lui începu să lucreze cu febrilitate: întâi îşi spuse că era, probabil, un monstru gigantic, apoi se gândi că ar putea fi o turmă mare de vieţuitoare sau o pădurice de „copaci-pulsativi”. Totuşi, era dispus să încline mai mult spre ipoteza că pe dealul acela poposise un monstru. De asta tresări puternic atunci când îşi dădu seama că robotul coboară, îndreptându-se exact spre marea pată fosforescentă.

— Ce faci, Sfer-Ţop?!

— Am ajuns.

— Am ajuns? Adică… acolo e „baza”?!

— Da.

— Sigur?

— Nu mă înşel niciodată. Sunt un robot cu creier pozitronic.

Curând, băiatul îşi putu da şi el seama că era, într-adevăr, o clădire, o clădire circulară, ca un vechi observator astronomic, cu peretele fosforescent, luminând împrejurimile pe o distanţă de câţiva metri. Inima începu să-i bată atât de puternic, încât parcă voia să spargă coşul pieptului şi să zboare înainte, să ajungă mai repede la oamenii din „bază”, care dormeau poate. Clădirii îi lipseau ferestrele, aşa că nu avea cum să afle dacă înăuntru era lumină sau întuneric.

«Probabil că s-a folosit la construcţie materialul fosforescent ca să se evite, pe cât posibil, altă lumină artificială şi să se păstreze astfel echilibrul nopţii violete, gândi micul astronaut. Şi poate că fosforescenţa clădirii ţine la distanţă tot felul de dihănii care cred, aşa cum am crezut şi eu, că „baza” este un monstru gigantic.»

Sfer-Ţop coborî pe un peron făcut din dale mari de material fosforescent. Băiatul stătu o vreme pe loc, încercând să desluşească vreun zgomot deosebit care să ateste prezenţa

oamenilor. Şi i se păru că aude un zumzet ce venea din interiorul clădirii. „Un motor, probabil”, se bucură el şi porni aproape în fugă să dea ocol „bazei”, căutând intrarea. Robotul îl urmă, ţopăind. Ajunseră curând în dreptul unei uşi metalice, deschise pe jumătate, prin care se intra într-un coridor întunecat. (În interior, pereţii nu mai erau fosforescenţi.) Dar în fundul coridorului se vedea – probabil printr-un perete transparent – o lumină destul de vie. Şi zumzetul pe care îl auzise înainte slab ca o părere deveni mult mai tare. „Un generator… sau aşa ceva…”, presupuse băiatul, păşind hotărât spre capătul luminat al coridorului. Ajunse în dreptul unui perete transparent, prin care putea să vadă încăperea alăturată, o sală mare, rotundă, în care se găseau multe rafturi înţesate cu cutii. „Aici e probabil biblioteca şi sala de proiecţie”, îşi zise, în timp ce privirea i se opri asupra zecilor de becuri nu prea mari, care atârnau de tavan, aşezate neregulat. „Ciudat sistem de iluminare. Dar poate că îşi are rostul lui.”

În mijlocul presupusei biblioteci se afla o masă masivă, rotundă, pe care zări un fel de minge cenuşie, cu circumferinţa de vreun metru şi jumătate. Nu-şi putu da seama ce era mingea aceea şi nici nu-l interesa în mod deosebit. O singură întrebare îl frământa: „Unde sunt oamenii? Probabil în altă încăpere…”

Pătrunse în bibliotecă, hotărât să cerceteze imediat întreaga „bază”. Nu apucă să facă însă decât doi paşi spre masa din mijloc, că se petrecu un lucru care îl dezorientă complet: lumina becurilor atârnate de tavan începu să varieze, slăbind până aproape de stingere, sau intensificându-se puternic, într-o alternanţă parcă dirijată, ca într-un spectacol. Şi zumzetul ce părea să aibă surse multiple, zumzetul cu valenţe stereofonice, crescu, căpătând tonuri mai grave, vag ameninţătoare. Spre stupefacţia micului astronaut, „becurile” se desprinseră de tavan şi începură să zboare în horă pe deasupra „mingii” cenuşii.

Erau deci nişte fiinţe, nişte stranii fiinţe ale acelei planete!

Şi în partea superioară a „mingii” se deschise o gaură, prin care „becurile” dispărură.

Se lăsă un întuneric desăvârşit.

Zumzetul se prefăcu într-un fel de mârâit surd, îndârjit.

Brusc, „mingea” cenuşie deveni luminoasă şi începu să-şi dilate volumul.

Băiatul putu să distingă pe ea, conturându-se tot mai clar, o gură hidoasă, romboidală, şi un ochi ce se mărea din ce în ce. Strălucirea ochiului aceluia avea în ea ceva hipnotic, o forţă care îl încremeni locului, deşi îşi repeta cu desperare: „Trebuie să fug! Să fug!” Acelaşi îndemn i-l adresă şi Sfer-Ţop:

— Treci în camera alăturată! Pericol!

— Nu pot… Nu pot să mă mişc…

Robotul îşi scoase cele trei mâini şi-l împinse spre uşa prin care intraseră.

Se prăbuşi în hol, lângă peretele transparent. Îşi simţea trupul şi în special picioarele amorţite încă, dar de văzut putea să vadă ceea ce se petrecea în biblioteca în care Sfer-Ţop se reîntorsese, blocând uşa cu trupul său, cu intenţia evidentă de a împiedica monstrul să se repeadă pe urmele băiatului.

Robotul devenise şi el intens fosforescent, aşa încât biblioteca era acum aproape perfect luminată. Umflându-se, monstrul ajunse aproape de două ori mai mare decât Sfer-Ţop. Mârâitul pe care îl scotea amintea de vuietul unei cascade şi ochiul lui părea incandescent. Apoi, brusc, ochiul se stinse, dar numai după câteva clipe din el ţâşni un fulger şi băiatul auzi peretele transparent sfârâind în imediata apropiere a locului unde se afla Sfer-Ţop. „De necrezut! Ochiul monstrului e un fel de laser!”

Ciberul luă decizia să accepte lupta. Tirul armei sale se dovedi mai precis decât al monstrului care, atins lateral de raza pistolului laser, mugi prelung săltând pe loc, asemeni unei mingi puternic lovită de podea. Băiatul văzu cum partea rănită a straniei vieţuitoare se zbârceşte, apoi se desprinde de restul trupului, care îşi recapătă rotunjimea, devenind doar ceva mai mic. Ochiul incandescent se fixă iarăşi asupra lui Sfer-Ţop, apoi se stinse cu totul, pregătind clipa lansării razei ucigaşe. Peretele transparent sfârâi, pe el apărând o nouă cicatrice, exact în dreptul locului unde se aflase robotul. Acesta, sesizând faptul că animalul lovea în direcţia pe care îşi fixa privirea, făcuse un salt lateral în secundele când ochiul fusese stins.

„Deştept, Sfer-Ţop!” se bucură micul astronaut.

Raza ţâşnită din pistolul prietenului său muşcă iarăşi o parte din trupul monstrului care, lepădând bucata arsă, deveni mai mic, totuşi la fel de bătăios.

Poate că lupta, încrucişarea de fulgere ucigătoare, nu începuse

decât de puţin timp, dar băiatul avea impresia, din pricina tensiunii cu care o urmărea, că durează de zeci de minute. La un moment dat, se trezi gândind: „Sfer-Ţop ar trebui să ţintească nu trupul, ci ochiul monstrului”. Nu avea însă cum să transmită robotului ideea care-i venise, pentru că, deşi amorţeala trupului îi dispăruse, nu se încumeta să reintre în bibliotecă. De altfel, era convins că şi metoda de luptă adoptată de Sfer-Ţop va da, în cele din urmă, rezultatul dorit. Ciberul profita permanent de clipele când ochiul vrăjmaşului se întuneca şi, făcând o săritură laterală, evita lovitura fulgerului dinainte direcţionat. În schimb, raza laserului său muşca cu regularitate câte o bucată din trupul monstrului care, deşi îşi recăpăta forma, pierdea evident din volum. Băiatul se gândi că această micşorare continuă va duce, inevitabil, la totala distrugere a fantasticei făpturi.

Dar iată că monstrul îşi schimbă pe neaşteptate tactica de luptă: ajunsese mai mic decât Sfer-Ţop, când din trupul său ţâşniră făpturile acelea care semănau cu nişte becuri aprinse. Băiatul nu-şi putu da nici acum seama dacă erau fiinţe independente, sau nişte stranii organe ale monstrului. „Becurile” începură să se rotească pe deasupra lui Sfer-Ţop, solicitând cu totul atenţia robotului care, din această cauză, nu mai făcu saltul lateral atunci când ochiul vrăjmaşului se întunecă. Şi peretele nu mai sfârâi sub lovitura fulgerului aruncat de monstru. Băiatul auzi, în schimb, nişte fluierături intermitente – „semnalul tip” lansat de roboţii aflaţi în misiune, atunci când sufereau vreo avarie majoră, pe care sistemul lor de autoreglare nu o puteau repera. Îşi dădu seama de gravitatea avariei şi datorită faptului că robotul nu mai trase cu pistolul şi nici nu se mai mişcă din loc atunci când ochiul ucigător se stinse iarăşi.

— Fugi, Sfer-Ţop! Fugi! se trezi strigând.

Dar îndemnul său nu fu auzit sau luat în seamă.

Fulgerul monstrului îşi atinse iarăşi ţinta.

Micul astronaut înmărmuri când robotul începu să cânte:

„Haide, hop! Să ne jucăm!
Cine sare
cel mai tare?
Cine-i iute de picior
Şi mă-ntrece-n alergare?”

Era unul dintre cântecele-joc compuse de mama băiatului, un cântec-îndemn prin care Sfer-Ţop îl poftea, cu mulţi ani în urmă, să facă împreună amuzante exerciţii de gimnastică. Dar, în împrejurările de acum, cântecul vioi i se păru băiatului aproape lugubru, ca un strigăt de moarte. „Trebuie să fie rău avariat, sărmanul meu Sfer-Ţop! Şi monstrul ăla o să-l distrugă complet!” Aproape că nici nu-şi dădu seama când apucă pistolul-laser şi se ridică în picioare. Luase o hotărâre şi ştia că o va duce până la capăt, cu orice risc. Totuşi luciditatea îi porunci ca, înainte de a se apropia de uşă, să aşeze „rucsacul” în colţul sălii. Făcând aceasta, se trezi adresându-se în gând bunicului:

„Nu te supăra… Ţi-am promis să nu desprind cutia de trupul meu decât atunci când o voi da unor oameni care să o poată duce pe Pământ. Dar a intervenit o situaţie specială… Trebuie să înfrunt monstrul. Sfer-Ţop n-o mai poate face… Şi pentru misiunea mea e important să-l salvez… O să mai am nevoie de AG-ul lui. Cutia e mai bine să rămână aici. Dacă m-ar lovi fulgerul monstrului… Cutia e mai în siguranţă aici…”

Acest monolog se derulă în mintea sa fantastic de repede.

Tocmai se pregătea să întredeschidă uşa bibliotecii, când ochiul monstrului fulgeră din nou şi cântecul lui Sfer-Ţop căpătă un ritm cu mult mai accelerat, unele cuvinte, stâlcite, devenind aproape neinteligibile:

„Haide, hop… să ne juăm…
Cine sare
ac mai tare?…”

Pe băiat îl cuprinse o ură cumplită faţă de monstrul care făcuse din prietenul său un măscărici bezmetic. Deschise uşor uşa, într-o mişcare pe care o socotea imperceptibilă. Totuşi, „becurile” zburătoare îi sesizară apropierea şi câteva dintre ele începură să se rotească deasupra capului său. Nu le acordă atenţie. Era convins că pericolul se afla în ochiul monstrului care redevenise incandescent, având asupra lui o influenţă hipnotică.

„Trebuie să ţintesc cu calm…” îşi porunci, luptând cu toată voinţa împotriva amorţelii ce începuse să-l cuprindă. Mâna în care ţinea pistolul se ridică chinuitor de încet, deşi el ar fi dorit să termine totul în câteva clipe. Ţintind, se văzu obligat să înfrunte direct privirea incandescentă care i se păru că are o expresie

batjocoritoare. Poate că tocmai această expresie îl stimulă, îi dădu puterea să apese pe trăgaci. Raza laserului atinse exact ţinta propusă. Ochiul monstrului deveni roşu, apoi cenuşiu. Trupul începu să se zbârcească puternic, să se micşoreze, ea o băşică înţepată. Luminozitatea îi dispăru. „Becurile” se stingeau şi ele, în timp ce zburau, înnebunite parcă, prin toată încăperea, lovindu-se de pereţi.

Ochiul monstrului mai licări o dată, ceva mai puternic, apoi se stinse cu totul şi trupul îi explodă, risipindu-se prin încăpere. Resturile acelea semănau cu nişte bucăţi de cauciuc carbonizat. „Becurile” se prăbuşiră şi ele pe podea, volumul lor contractându-se, ajungând asemeni unor mici bile cafenii.

Băiatului îi trebui o bucată de timp ca să se convingă că învinsese. Sleit de puteri, se lăsă să alunece pe podea.

Sfer-Ţop îşi repeta cântecul ciuntit:

„Haide… op… să ne jucăm…”

— Încetează! se trezi băiatul strigând cu mânie. Robotul păstrase, cel puţin parţial, capacitatea de a percepe un ordin, pentru că se opri din cântec, vocea sa continuând să scoată doar un fel de scâncet; prelung, uniform. Micul astronaut regretă imediat purtarea pe care o avusese şi, ridicându-se cu greu în picioare, se apropie de Sfer-Ţop. Deschise un mic sertar ce se afla în trupul robotului şi scoase din el o bandă de material plastic, perforată neregulat, „fişa sănătăţii” ciberului, în care se indicau toate defecţiunile suferite. Cunoştea codul perforaţiilor, aşa că putu să citească fişa:

„AG-ul parţial defectat. Posibilitate de folosire limitată…”

„Locatorul individual distrus…”

„Creierul în mare parte defectat. Posibilitate de iniţiativă nulă. Posibilitate limitată de percepere şi executare a ordinelor…”

Diagnosticul era cu adevărat dramatic. Mai ales precizarea: „Creierul în mare parte defectat. Posibilitate de iniţiativă nulă”. Gingaşul creier pozitronic al lui Sfer-Ţop nu putea fi reparat în niciun fel. Atunci când apăreau defecţiuni minore, el avea capacitatea de a şi le autorepara. Acum însă această regenerare nu mai era posibilă, „rănile” fiind prea grave. Robotul se afla în situaţia unui om care, în urma cine ştie cărui şoc nervos, sau a unei lovituri violente, îşi pierde, în bună parte, puterea de

judecată şi dă în mintea copiilor”.

Şi celelalte indicaţii de pe „fişa de sănătate” a lui Sfer-Ţop constituiau pentru băiat nişte grave motive de îngrijorare. „AG-ul parţial defectat. Posibilitate de folosire limitată”… Asta înseamnă că robotul n-o să-l mai poată transporta în zbor!

Acum era convins că în „baza” unde ajunsese nu mai locuiau oameni de vreme îndelungată. Va trebui, probabil, să umble mult până să-i găsească… Dar încotro să-şi îndrepte paşii?… În ce direcţie?…

Cunoştea poziţia aşezării vechilor „baze”. Fuseseră construite la treizeci de kilometri una de alta. O linie imaginară trasă între ele ar fi format un triunghi echilateral.

I se spulbera şi certitudinea că în celelalte două „baze” va găsi oameni, totuşi nu avea altceva de făcut decât să le viziteze. Poate, totuşi… Dar, ca să pornească la drum, trebuia să localizeze mai întâi precis direcţia pe care se afla una dintre ele.

Pentru Sfer-Ţop, atunci când era „sănătos”, o astfel de sarcină ar fi fost destul de uşoară. Avusese un locator – cel care acum era complet inutilizabil – mult mai puternic decât locatorul cu care era dotat orice costum cosmic, inclusiv cel al băiatului. Şi totuşi, micului astronaut nu-i rămânea nimic altceva de făcut decât să încerce o cât mai precisă orientare cu mini-locatorul său, ceea ce era foarte dificil din pricina numeroaselor şi puternicelor dereglări magnetice de pe „Înşelătoarea”. Ştia însă de la Sfer-Ţop că furtunile magnetice bântuiau cu mai multă forţă atunci când pe cer strălucea soarele portocaliu şi mult mai slab în timpul nopţii violete. Cum rămăsese doar puţin timp până la răsăritul soarelui portocaliu, trebuia să se grăbească. Nu ieşi însă din „bază” până ce nu cercetă şi celelalte două încăperi care mai existau. La lumina locatorului – pe care, la nevoie, îl putea utiliza şi ca lanternă – încăperile îi apărură însă dezolant de pustii.

(Deşi nu se zărea nicio picătură de praf – pe „Înşelătoarea” praful nu avea cum să se formeze – metalul din care erau făcute mobilele se acoperise cu un fel de cocleală roşietică, care le dădea o patină de lucruri vechi, de mult neutilizate.)

După ce-şi reagăţă de spate „rucsacul” metalic, părăsi „baza”, urmat de Sfer-Ţop care îl asculta ca un copil docil, incapabil însă de iniţiative.

Afară, micul astronaut hotărî să verifice – deşi ştia că face un

lucru inutil – dacă diagnosticul apărut pe „fişa medicală” a ciberului exprima total adevărul.

— Nu mai ţopăi, Sfer-Ţop! Înalţă-te în văzduh! Înalţă-te vertical cinci metri! Înalţă-te!

Robotul rămase câteva clipe nemişcat, de parcă ar fi încercat să înţeleagă ordinul, sau să-şi adune puterile, apoi reuşi să se ridice de la sol vreo jumătate de metru şi să plutească zece, cincisprezece secunde. Recăzu pe dalele fosforescente din jurul „bazei”. Se reîntoarse, ţopăind, lângă băiat, scoţând un sunet nedefinit, ceva ce semăna vag cu un crâmpei de melodie amestecat cu gemete. Băiatul simţi nevoia să-i spună o vorbă bună:

— Bravo! Eşti grozav!

— Sunt un robot deştept. Am reier pozironic… Cel mai deştept reier, rosti Sfer-Ţop, stâlcit, frazele cu care îi plăcea să se laude de obicei. Apoi reluă cântecul ce devenise parcă un fel de obsesie a sa:

„Haide, hop… să ne juăm…“

— Gata… Gata, Sfer-Ţop! Ştiu că poţi să cânţi foarte frumos, i se adresă micul astronaut, cu diplomaţia cu care te adresezi unui copil de doi, trei ani, sau unui om cu mintea tulbure. Ştiu că eşti un băiat deştept care poate, dacă vrea, să localizeze direcţia celorlalte două „baze” vechi de pe „Înşelătoarea”. Hai, încearcă să le localizezi!

Robotul rămase iarăşi un timp în nemişcare, ca şi când şi-ar fi readunat nişte puteri zdrenţuite, apoi, după ce se înălţă puţin de la sol, începu să scoată gemete ascuţite, printre care răzbăteau, din când în când, câteva cuvinte trunchiate: „Bazei sunt acolo…” „Bazei sunt acolo…” Trupul sferoid se învârti pe loc, ca un titirez, „gemetele” intensificându-se. Şi băiatul se convinse că, într-adevăr, locatorul robotului fusese complet distrus. Se strădui îndelung să determine, cu locatorul său, încotro trebuia s-o apuce ca să ajungă la a doua „bază”. Perturbările magnetice, destul de intense la acea oră din apropierea zorilor, făceau operaţiunea dificilă. După câteva verificări şi reverificări, socoti că a aflat direcţia dorită. Nu-i rămânea decât să pornească într-un marş de treizeci de kilometri. În cinci ore ar putea ajunge la cea de a doua „bază”. În cinci ore…

— Hai, Sfer-Ţop! La drum, prietene!

* * *

Mergea de mai bine de şase ore, dar nici vorbă să zărească o altă „bază”. Şi asta nu pentru că ar fi luat-o într-o direcţie greşită – deşi exista şi această posibilitate – dar spaţiometrul indica cu precizie că distanţa pe care o străbătuse era doar de paisprezece kilometri. Şi totuşi nu făcuse decât două scurte popasuri, în restul timpului mărşăluind fără încetare.

Dorinţa de a străbate în cinci ore cei treizeci de kilometri ce despărţeau „bazele” se dovedise irealizabilă. Solul elastic – în multe părţi atât de elastic încât piciorul se cufunda în el câte trei, patru centimetri – făcea înaintarea deosebit de grea şi obositoare. Parcursese mai puţin de trei kilometri pe oră şi această viteză se reducea din ce în ce, cu toate eforturile sale îndârjite. Există anumite limite de rezistenţă ale organismului pe care nici îndelung exersata sa voinţă nu le putea depăşi. Epuizarea ce-l copleşea se datora, desigur, nu numai marşului, ci şi setei care îl încercase pentru prima oară în urmă cu trei ore…

Soarele portocaliu se înălţase atunci cam de-o palmă pe bolta cerului, în timp ce soarele violet era gata să apună. (Pe „Înşelătoarea” noaptea dura în medie zece ore terestre, iar ziua, nouăsprezece ore, variaţia lor în decursul anului fiind foarte mică.) Nu s-ar fi putut spune că temperatura crescuse simţitor odată cu apariţia soarelui portocaliu, dar aerul devenise mai uscat şi poate că din această cauză băiatul simţise dintr-o dată nevoia să bea. Dar, când deschisese portbagajul purtat de Sfer-Ţop, găsise recipientele de apă complet goale. Şi din pachetele cu hrană concentrată rămăsese doar puţină cenuşă albicioasă. Temperatura degajată de „fulgerele” monstrului care loviseră trupul ciberului evaporase apa, arsese hrana. Această nouă încercare în faţa căreia fusese pus i se păruse mai grea decât toate celelalte. Ştia că pe „Înşelătoarea” există apă bună de băut pentru oameni. Era însă ascunsă în solul planetei, sub forma unor izvoare subterane care ieşeau la lumină numai în foarte puţine locuri. Trebuia să aibă o şansă cu totul deosebită ca să dea de un curs exterior de apă. Cât despre depistarea unui izvor subteran nici nu putea fi vorba, deşi uneori apa curgea doar la o adâncime de douăzeci, treizeci de centimetri. Nu-i rămânea nimic altceva de făcut decât să meargă înainte… mereu înainte… spre cea de a doua „bază”, sau, mai bine-zis, spre locul unde spera că se află

cea de a doua „bază”...

Acum, după şase ore de mers, trăia senzaţia că trupul i se usucă pe dinăuntru. Îşi simţea limba ca pe o bucată de pâslă, pe care nicio picătură de salivă nu o mai uda.

Cobora povârnişul unui deal.

Pâlcurile de „arbori pulsativi” şi covoarele de „floricele” dispăruseră aproape complet. Solul era acoperit cu un fel de mucegai roşietic pe care tălpile alunecau, mersul devenind tot mai anevoios.

Apropiindu-se de vale, simţea cum aerul se usucă din ce în ce mai mult, se înfierbântă. Solul degaja căldură. Costumul antitermic îi proteja trupul, dar nu şi plămânii. Senzaţia că se usucă pe dinăuntru crescu şi îi veni un gând ciudat: „Poate că în curând o să zăresc ieşindu-mi pe gură aburi roşii... Sângele prefăcut în aburi...” Se trezi râzând mut. Gândul, ce-ar fi trebuit să-l înfricoşeze, i se păru caraghios. De altfel, începuse să capete convingerea că orice situaţie dramatică s-ar mai ivi pentru el nu l-ar mai putea speria. Se simţea prea epuizat ca să mai aibă forţa să se înspăimânte. Era prea epuizat, şi totuşi continua să mărşăluiască... Uneori tălpile îi patinau mai tare pe mucegaiul roşietic. Cădea şi luneca pe povârniş câţiva metri. Lunecarea aceasta îi făcea parcă plăcere, în schimb efortul de a se ridica iarăşi în picioare era chinuitor.

Sfer-Ţop, cu mintea lui mult împuţinată, socotea că prietenul său se joacă şi se dădea şi el de-a rostogolul.

La un moment dat, după ce lunecase aproape cincisprezece metri pe o porţiune mai abruptă a coastei dealului, băiatul se trezi lângă nişte plante care semănau destul de bine cu tufişurile de zmeură pământeană, despre care învăţase la lecţiile de botanică. Pâlcul acela de plante se legăna ritmic şi frunzele, ca nişte minuscule pumnale, vibrau. La început avu impresia că clipocitul pe care îl auzea era provocat de tremurul frunzelor, apoi îşi dădu seama că venea de undeva dintre tufişuri. Era un clipocit binecunoscut. Îl auzise de atâtea ori în sala de vizionare a navei, când pe ecran apăreau izvoare pământene. „Apă?” îşi puse întrebarea cu timiditate, cu teama că se gândeşte la un lucru absurd. Dar clipocitul se auzea clar, parcă din ce în ce mai clar, şi convingerea că era vorba de un izvor crescu vertiginos. Se repezi printre tufişuri. Plantele se plecau într-o parte şi-n alta,

deschizând cărare. Ajungând în mijlocul cercului pe care îl formau tufişurile, zări ţâşnind din sol o mică fântână arteziană. Era apă, apă limpede ca lacrima, dătătoare de viaţă. Simţi pe obraji o adiere de răcoare. Apa curgea pe o albie strimtă, lungă de vreo trei metri, apoi dispărea în sol, printr-un fel de pâlnie.

«Am avut şi eu o dată noroc pe planeta asta! Am dat de un izvor „la lumină”!» chiui bucuria în sufletul băiatului şi, în acelaşi timp, luciditatea repuse stăpânire pe el: „Umplu recipientele cu apă… şi-o să-mi ajungă două zile…” îl strigă pe Sfer-Ţop, dar robotul întârzie să apară. Nu mai avu răbdare să-l aştepte. Se gândi să-şi potolească mai întâi setea, apoi va umple şi recipientele purtate de robot. Se apropie de izvor aproape pe furiş. Poate se temea că apa e doar o iluzie ce s-ar putea risipi din clipă în clipă, întinse palmele prefăcute în căuş şi le umplu eu apă. Le apropie apoi de gură, cu o mişcare lentă, ca să nu verse un strop măcar. Pregătindu-se să soarbă „licoarea vieţii”, închise aproape cu totul pleoapele, ca să se concentreze cât mai mult asupra plăcerii nemăsurate ce bănuia că-l aşteaptă. Dar brusc, răcoarea ce-i mângâia pielea se prefăcu într-o fierbinţeală insuportabilă. Desfăcu instinctiv căuşul palmelor. „Apa” căzu pe sol şi începu să ardă ca benzina.

În acelaşi timp, din gura fântânii arteziene ţâşniră flăcări, nişte pale galben-vineţii din ce în ce mai mari, degajând o căldură infernală. Băiatul avu impresia că obrajii, ochii i se vor pârjoli în câteva clipe. Se repezi în tufişuri cu gândul să se depărteze cât mai repede de „izvorul de foc”. Acum însă plantele nu mai deschideau cărare în faţa lui, ba, dimpotrivă, căutau parcă să-i îngreuneze înaintarea, punându-i piedică, agăţându-se de costumul său cu micile frunze-pumnal. Biciuit în ceafă de dogoare, făcu eforturi desperate să străbată cât mai repede brâul de tufişuri care era sigur că se va aprinde dintr-o clipă în alta. Când ieşi la loc deschis mai alergă vreo zece paşi, apoi se prăbuşi, epuizat, pe sol. Îi trebui o bucată de timp ca să-şi revină, să poată ridica fruntea şi să privească. Se aştepta să vadă tufişurile arzând, dar le zări legănându-se ritmic, liniştit, îmbietor, ca o blândă chemare. Nu mai înţelegea nimic, sau înţelegea un singur lucru: cursele pe care le întindea „Înşelătoarea” erau deosebit de perfide. Îl zări apoi pe Sfer-Ţop făcând ceva ce i se păru, la început, complet lipsit de sens: rostogolindu-se, se

repezea în brâul de tufişuri. Plantele îl opreau de fiecare dată, dar el îşi relua cu încăpăţânare atacul, în cele din urmă, îi înţelese comportarea: când se aflase lângă „izvorul de foc” îl chemase pe Sfer-Ţop, ca să umple recipientele eu „apă”. Robotul îi auzise porunca şi încercase să o execute, să treacă printre tufişurile care i se împotriveau. Şi acum continua să facă acelaşi lucru, neştiind că micul astronaut ieşise din cercul plantelor.

— Sfer-Ţop! Sunt aici! Vino aici!

Ciberul se apropie şi ţopăitul lui i se păru băiatului mai vioi. „Parcă s-ar bucura”, gândi. Ştia că Sfer-Ţop nu era capabil de un astfel de simţământ şi totuşi…

— Haide… să ne juăm… rosti ciberul.

— Să ne… juăm, repetă băiatul şi pe buze îi apăru un zâmbet chinuit. Sunt sătul de joacă, Sfer-Ţop! Planeta asta blestemată se joacă cu mine cum vrea. Îşi bate joc de mine!

Furia, îndârjirea ce-i clocotea în suflet îi regenerară parcă puterile. Ajunse în vale aproape fugind şi, fără să se oprească, începu să urce povârnişul celuilalt deal, pe culmea căruia bănuia că se află „baza” căutată.

Căldura degajată de sol, care în vale fusese atât de puternică, slăbise în oarecare măsură. Pâlcuri de „arbori-pulsativi” şi alte plante ca nişte uriaşe ciuperci aurii acopereau coasta dealului.

Băiatul trecea pe lângă ele fără să le acorde atenţie. De fapt, nici nu le mai vedea. Setea, setea aceea nemiloasă, turbată, care îi ardea parcă toate mădularele, îl făcea să zărească în faţa ochilor numai izvoare de apă; izvoare arteziene, izvoare căzând în cascade, izvoare lunecând printre pietre uriaşe, izvoare pământene pe care nu le văzuse, de fapt, niciodată aievea, ci doar în proiecţii. Şi el parcă îşi apropia buzele de unda fiecărui izvor, încercând să soarbă măcar o picătură de apă, dar undele îl ardeau ca nişte flăcări. Clipocitul izvoarelor-fantomă se intensifică în creierul său, devenind vuiet de cascadă, vuietul unit a zeci de cascade. Trăia groaznica senzaţie că, dintr-o clipă în alta, creierul o să-i explodeze. Şi se trezi scoţând un strigăt, un urlet neomenesc de care se sperie el însuşi. Dar strigătul mai potoli vuietul izvoarelor-fantomă, şi reuşi să închege un gând de spaimă: „Nu cumva îmi pierd minţile? Doar n-o să mă las înnebunit de sete… Alţi oameni au rezistat mult mai mult timp fără să bea nimic… şi eu trebuie să rezist… să găsesc oamenii…

să predau cutia… Mai am puteri… Mai am destule puteri… Mai am puteri…”

Reuşi să grăbească pasul şi totodată să alunge din faţa ochilor izvoarele-fantomă. Îşi impuse să se gândească la altceva, dar nu reuşi totuşi să se fixeze pe o anume amintire. Prin minte îi trecură, într-un montaj haotic, frânturi din cele mai diverse clipe trăite în decursul anilor. Hora de imagini îl ameţi atât de puternic, încât lumina portocalie a zilei se prefăcu într-o pată cenuşie şi mai apucă să simtă doar cum picioarele i se înmoaie şi cum lunecă… lunecă…

Când îşi reveni din starea aceea asemănătoare unui leşin, îl zări alături de Sfer-Ţop, iar în partea dreaptă, la vreo doi metri, un copac cu tulpina, crengile şi frunzele destul de asemănătoare cu a copacilor tereştri. Privirea lui se ţintui asupra unor fructe mari, roşii, ce se zăreau dintre frunze şi un gând, un singur gând ţâşni în mintea sa până atunci cufundată în întuneric: „Fructele trebuie să fie zemoase… zemoase… zemoase…” Se târî spre copac, fără să-şi desprindă ochii de pe unul dintre fructele a cărui strălucire roşietică era o chemare irezistibilă. Se ridică în picioare, sprijinindu-se de trunchi. Era gata să întindă mâna, să apuce un fruct ce se afla pe o creangă din partea de jos a coroanei, când simţi mireasma, o mireasmă binecunoscută, mireasma dulce-ameţitoare împrăştiată de frunzele copacului-carnivor care îl prinsese în cursă. „Şi ăsta e… un copac-carnivor!” Cu un efort deosebit îşi rupse privirea de pe fructul atât de îmbietor şi se retrase câţiva paşi, clătinându-se. „Un copac-carnivor! îşi repetă. Vrea să mă prindă în cursă îmbiindu-mă cu fructele lui… Cu fructele ce par atât de zemoase… de zemoase… de zemoase…”

Cuprins de o furie cumplită, lovi copacul de câteva ori cu razele pistolului, aprinzându-l. Crengile se zbăteau ca nişte braţe care zadarnic caută un sprijin. Băiatul vru să se depărteze, când lângă picioarele sale se rostogoli un fruct azvârlit de zbaterea unei crengi aprinse. Şi sub pieliţa roşie, probabil foarte subţire, i se păru că zăreşte seva, poate dulce, poate acrişoară… răcoritoare… răcoritoare… întinse mina, dar în clipa când era gata să apuce fructul se trezi gândind: „Dacă e otrăvită?!… Dacă e ultima cursă a copacului-carnivor?!” Îşi retrase iute braţul, de parcă s-ar fi temut de muşcătura unui şarpe, şi reapucă pistolul

laser. Voia să nu mai rămână nimic din fructul atât de ispititor. Dar întârzie să apese pe trăgaci. „Fructul ăsta poate să fie pentru mine moartea… dar şi viaţă… în caz că e comestibil… comestibil… Dar cum pot să ştiu? Totul ar fi fost simplu dacă Sfer-Ţop…” Deodată îşi dădu seama că în „fişa medicală” a ciberului nu se indicase şi defectarea analizatorului. Era deci posibil…

— Sfer-Ţop! Fii atent, Sfer-Ţop! Vezi fructul ăsta?

— O minge… Hai să ne juăm… O minge… repetă robotul.

— Nu e o minge. Fii atent! E un fruct. Vreau să-l analizezi… să ştiu dacă e comestibil. Co-mes-ti-bil… înţelegi?

— Co-mes-ti-bil… Prăjitura e comestibilă…

— Foarte bine, Sfer-Ţop! Prăjitura e comestibilă. Vreau să ştiu dacă şi fructul ăsta e comestibil. Analizează-l!

Robotul scoase o mână, rupse o felioară din fructul care zemui puternic – răscolind setea nebună pe care o simţea băiatul – şi o introduse în orificiul analizatorului.

— Vreau răspuns cifrat! înţelegi, Sfer-Ţop?! Răs-puns ci-frat!

Cerea un răspuns cifrat al analizei, ca să evite denaturarea rezultatului în cazul intervenţiei creierului „bolnav” al robotului. Răspunsul cifrat era dat direct de analizator. Peste câteva zeci de secunde apăru din trupul lui Sfer-Ţop o bandă de plastic perforată. Descifră imediat scrisul codificat, şi concluzia – un cuvânt doar – fu pentru el mai emoţionantă decât cel mai extraordinar vers scris de un poet genial: „Comestibil”. Repezi mâna, apucă fructul şi-l apropie de buzele ce deveniseră o salbă de mici răni sângerânde. „Dar dacă analizatorul e totuşi şi el defect?!” Opri fructul la un centimetru de gură. Mâna îi tremura. „Ar trebui să verific! O probă-test! O probă-test pe care să o pot controla!”

— Sfer-Ţop, fii atent! Analizează aerul! Analizează aerul! Vreau răspuns cifrat!

Cele câteva zeci de secunde necesare analizei i se părură nesfârşit de lungi. Descifră apoi, cu o viteză de care nu s-ar fi crezut capabil, codul de pe bandă. Numele, proporţia gazelor, totul corespundea cu analiza făcută atunci când deschisese hubloul navetei avariate, adică atunci când Sfer-Ţop era încă perfect „sănătos”. Aşadar, analizatorul funcţiona normal. Aşadar, fructul pe care îl ţinea în mâna tremurătoare, era, într-adevăr,

comestibil. Muşcă adânc… de două… de trei ori… Apoi rămase neclintit, cu toată atenţia concentrată asupra trupului său în care se petrecea parcă ceva deosebit. Limba îşi recăpătă, la fel cu cerul gurii, capacitatea de a determina un gust. Şi gustul fructului era aşa cum îl dorise: dulce-acrişor, reînviorător. Setea îi dispăru aproape instantaneu şi i se păru că seva fructului trece direct în sânge, revitalizându-l, mărindu-i viteza de circulaţie. Inima începu să-i bată mai viguros. Arterele vibrau. Apoi simţi în piele un fel de furnicătură, de parcă l-ar fi înţepat mii de ace minuscule. Deşi foarte ciudată, senzaţia era oarecum plăcută. El încercă însă o nouă spaimă: „Dacă analizatorul e totuşi defect? Dacă fructul e otrăvitor şi ceea ce simt acum e efectul otrăvirii?!” Dar furnicătura din piele dispăru curând. Avu impresia că muşchii au căpătat o agilitate şi o forţă pe care nu o avuseseră niciodată. O rupse la fugă pe povârnişul dealului. Alergă doi sau chiar trei kilometri, apoi se opri, nu pentru că ar fi simţit vreo oboseală, dar Sfer-Ţop rămăsese mult în urmă. Trebuia să-l aştepte. Privi fructul pe care îl ţinea în mână cu o nemăsurată curiozitate. Deşi avea un aspect destul de obişnuit, comparativ cu fructele pământene despre care învăţase, sau care creşteau în sera navei lor, era totuşi un fruct „fermecat”.

„Şi eu care am distrus copacul! Poate că era, într-adevăr, un copac-carnivor, dar fructele lui sunt cele mai fantastice izvoare de energie pentru organismul uman… Or fi existând mulţi copaci care să dea asemenea fructe… sau eu am distrus unul dintre cei puţini? Dacă aş fi luat câteva fructe… câteva doar… aş fi putut să merg sute şi sute de kilometri, aproape în fugă, fără să simt oboseala… Aşa, va trebui să muşc din fructul pe care îl am doar câte o singură dată, la intervale mari de timp. Dar poate că voi găsi şi altele în drum…”

Porni mai departe. După socotelile sale, cea de a doua „bază” trebuia să se afle undeva pe culmea dealului a cărei costişă se întindea pe mulţi kilometri. Cu toate că noua porţiune de drum nu era cu nimic mai uşoară decât cea străbătută înainte, reuşi să calce cei şaisprezece kilometri numai în două ore şi treizeci de minute. Ca să stimuleze robotul să-şi accelereze ţopăitul până la limita maximă de care mai era capabil, folosea din când în când vechiul cântec-joc:

„Haide… hop! să ne jucăm!

Cine sare cel mai tare?
Cine-i iute de picior
Şi mă-ntrece-n alergare?“

Ciberul cu minte de copil mic se prindea în joc şi încerca să-l întreacă…

Pe tot parcursul drumului, băiatul îşi rotise privirea în jur, sperând să mai zărească un copac cu fructe „fermecate”. Dar pe coasta dealului vegetaţia se reducea exclusiv la covoare de mucegai şi la mici pâlcuri de „copaci-pulsativi”.

Când zări clădirea trăi aceleaşi emoţii, aceleaşi speranţe ca şi atunci când Sfer-Ţop îl lăsase pe peronul fosforescent al primei „baze”. Realitatea se dovedi însă şi de această dată nemiloasă. Lipsa oricărui om, a oricărui vehicul în preajma clădirii, îl făcu să bănuiască ce-l aştepta în interiorul ei.

Uşa intrării era închisă, dar nu încuiată. Pătrunse în coridorul întunecat, apoi în sala circulară… (Clădirea era identică cu cea a bazei vizitate.) Ţinea pistolul în mână, gata să tragă în orice vieţuitoare primejdioasă care s-ar fi aciuat pe acolo. Dar lumina locatorului său nu descoperi nicio fiinţă vie. „Baza” era, în mod evident, de mult părăsită. Cocleala se aşternuse pe mobile. Pătrunzând în ultima încăpere pe care o mai avea de cercetat, zări un pat suspendat, ce părea încă bun de folosit. La vederea patului fu cuprins de o dulce oboseală, ca după nişte îndelungate exerciţii de gimnastică.

«Efectul energetic al fructului s-a consumat în parte, gândi. Dar tot e bine că nu începe să mă chinuiască setea… foamea… Probabil că dacă aş muşca din fruct, oboseala ar dispare şi aş putea pleca imediat spre cea de a treia „bază”… Pentru că nu-mi rămâne altceva de făcut decât să cercetez şi cea de-a treia „bază”, deşi… Totuşi ar fi mai bine să mă culc. Dacă pornesc acum, mă prinde pe drum noaptea violetă, cu toate capcanele ei. Şi noaptea aş putea trece pe lângă un copac cu fructe „fermecate” fără să-l văd. E mai bine să mă culc, să-mi odihnesc trupul în mod firesc, şi partea de fruct care mi-a rămas să o folosesc ca să-mi astâmpăr setea, foamea, atunci când mă vor chinui din nou, puternic.»

După ce blocă uşa din interior şi-i porunci lui Sfer-Ţop să nu se mişte din prag şi să-l trezească dacă „cineva” sau „ceva” ar încerca să forţeze uşa, se întinse în pat. Adormi şi visă mari

pâlcuri de copaci încărcaţi de fructe „fermecate”. Şi el păşea printre copacii aceia, urmat de bunicul său şi de alţi trei astronauţi vârstnici. Culegea fructe şi le dădea însoţitorilor care, muşcând din ele, îşi recăpătau treptat tinereţea… Toţi se bucurau nespus şi strângeau fructe „fermecate” cu intenţia să le ducă în dar semenilor lor de pe Terra, ca să nu mai fie pe „planeta mamă” niciun bătrân, numai copii şi oameni tineri… Numai oameni tineri şi copii…

* * *

Când se trezi, o vreme nu-şi dădu seama unde se află, apoi, reamintindu-şi, îl încercă o puternică stare de nemulţumire, de parcă abia atunci ar fi înţeles cu adevărat situaţia în care se găsea. Mai avea de cercetat o „bază” dintre cele cunoscute, ştia că va face totul ca să ajungă la ea, dar nu mai credea aproape deloc că ar putea găsi acolo oameni. Probabil că toate vechile „baze” fuseseră părăsite. Poate că pe planetă nu mai există totuşi niciun om… Poate… încercă să alunge acest gând, dar nu prea reuşi. Avea gura amară, îi era sete, îi era foame şi parcă se simţea mai obosit decât atunci când se culcase. Crezu că nu a dormit decât foarte puţin, dar ceasul îi arătă că trecuseră aproape paisprezece ore. Luând de pe pat cutia argintie – o scosese din spate în timpul somnului, dar o ţinuse legată, cu curelele, de braţe – ieşi din „bază”, urmat de Sfer-Ţop. Soarele-portocaliu se înălţa cu o palmă deasupra orizontului.

„Am dormit atâta… şi mă simt mai obosit decât atunci când m-am culcat!”

Îl dureau mai ales muşchii picioarelor. Se gândi că era cazul să încerce iarăşi puterile fructului „fermecat”. Doar îl aşteptau alţi treizeci de kilometri de drum şi – ceea ce era poate cel mai grav – încrederea în vreo reuşită rămăsese destul de slabă ca să-i mai impulsioneze cât de cât puterile. Muşcă de două ori din fruct şi retrăi senzaţiile cunoscute; setea şi foamea se risipiră, ca şi oboseala pe care somnul nu reuşise să o alunge şi se trezi vorbindu-i lui Sfer-Ţop cu voioşie aproape:

— Nu trebuie să ne pierdem nădejdea! Atâta timp cât putem gândi şi ne putem mişca nu trebuie să pierdem nădejdea! La drum!

— „Haide, hop, să ne juăm…” începu să cânte robotul.

Băiatul se pregătea să-şi prindă iarăşi cutia argintie de spate,

când un gând îl opri: «Dacă aş lăsa-o într-o încăpere din „bază” ar fi mai în siguranţă decât dacă o port cu mine. Cine ştie ce mă poate aştepta pe noul drum. Cine ştie dacă n-am să pier… Şi cutia odată cu mine… în „bază” tot or s-o găsească oamenii, cândva… Chiar dacă au părăsit planeta, cândva se vor reîntoarce, şi cu siguranţă că vor vizita vechile „baze”. Vor găsi atunci comoara noastră… Da… E cu mult mai în siguranţă aici. Iar dacă eu dau de oameni, ne întoarcem şi o luăm… I-am promis bunicului că nu mă despart de cutie până n-am s-o încredinţez unor oameni care s-o poată duce pe Pământ… dar situaţia e cu totul alta decât şi-ar putea închipui el. Fără îndoială că, dacă ar cunoaşte-o, ar încuviinţa ceea ce vreau să fac. Fără îndoială!»

Se reîntoarse în clădire ca să lase cutia într-un loc cât mai potrivit. În timp ce lumina cu locatorul sala circulară, porţiune cu porţiune, văzu un mic aparat pe care nu-l observase atunci când pătrunsese acolo pentru prima oară. Îşi dădu seama că era un aparat radio de emisie-recepţie. «Probabil unul construit special pentru condiţiile de pe „Înşelătoarea”», îşi spuse, privind cu emoţie cele două butoane care purtau semnele binecunoscute: „transmise” şi „recepţie”. Carcasa aparatului era acoperită de un strat gros de cocleală. „N-a mai fost folosit de multă, de foarte multă vreme. Şi chiar dacă nu e defect, nu mai poate avea energie.”

Apăsă totuşi pe butonul de recepţie. Emoţia îi usca gura şi-i încorda aproape dureros braţul. Beculeţul de deasupra butonului rămase stins, şi nici cel mai vag sunet nu se auzi din difuzor.

„Mort! Un aparat mort, aşa cum m-am aşteptat! Era şi imposibil să-şi păstreze energia atâta timp… Să nu mai pierd vremea… Să găsesc un loc pentru cutie şi… la drum!”

Totuşi, aproape fără voie, se trezi apăsând şi butonul de transmisie. Un beculeţ se aprinse, ca un ochi de smarald. Rămase o vreme împietrit, incapabil să creadă că ceea ce vedea era aievea, că era posibil.

— Şi totuşi… totuşi se pare că aparatul funcţionează… gândi el cu voce tare. Sau cel puţin transmisia… Dacă ar fi aşa…

Se apropie de ceea ce bănuia că trebuie să fie microfonul de transmisie şi începu să rostească aproape în şoaptă un mesaj care se închega cu greu:

— Către toţi pământenii de pe „Înşelătoarea”!… Către toţi

pământenii de pe „Înşelătoarea”!… Vă caut!… Sunt pământean… Navigator astral… Naufragiat… Mă aflu la una dintre primele trei „baze” construită pe „Înşelătoarea”… O „bază“ părăsită… Nu cunosc amplasarea noilor „baze”… Ajutaţi-mă să vă găsesc…

Repetă mesajul de zeci de ori, cu o voce tot mai puternică. Speranţa că nu face un lucru zadarnic creştea. Din când în când apăsa cu insistenţă butonul comenzii de recepţie. Poate totuşi… un răspuns… poate… Apoi, brusc, un gând ce se pretindea obiectiv, lucid, îi tăie elanul: „Beculeţul ăsta aprins nu-i o dovadă atât de sigură că aparatul poate transmite mesajul. O mai fi rămas o picătură de energie, să aprindă un bec, dar insuficientă ca să spargă capcanele magnetice. În caz că energia ar fi, într-adevăr, suficientă, ar funcţiona şi receptorul.”

Se uită la ceas. Transmisese continuu mesajul timp de patruzeci de minute.

«Gata! hotărî. Până acum a putut fi recepţionat, dacă aparatul l-a transmis… şi dacă are cine să-l recepţioneze… E timpul să pornesc spre cea de a treia „bază”…»

Aşeză cutia argintie pe un fel de policioară şi cu ajutorul laserului gravă alături pe perete câteva cuvinte, în „alfabetul galactic” (liniuţe şi puncte combinate):

„Atenţiune! Cutia aceasta trebuie să ajungă pe Terra! în ea se află o uriaşă comoară ştiinţifică!”

Apoi ieşi afară şi porni în direcţia în care bănuia că se află a treia „bază”, luând ca reper drumul parcurs mai înainte. Locatorul nu-i putea fi de folos în fixarea direcţiei. Ziua, puternicele dereglări magnetice îl făceau inutilizabil.

Sfer-Ţop îl urmă ca un câine credincios, îngânând ceva neinteligibil, poate un cântec…

* * *

Mărşăluia de mai bine de trei ore când zări pâlcul de copaci încărcaţi cu fructe roşii, asemănătoare celui din care mâncase.

— Câte fructe „fermecate”! exclamă, ca apoi să continue, în gând: «Probabil că sunt destui copaci din ăştia… înseamnă că problema apei şi a hranei e rezolvată pentru un timp… poate nelimitat… Şi chiar dacă oamenii au părăsit planeta, voi avea posibilitatea să-i aştept… O patrulă de control tot trebuie să revină din când în când… Voi locui într-una din vechile „baze” şi-i voi aştepta… Până la urmă or să mă găsească…»

Totuşi, o îndoială se strecură printre gândurile optimiste. „Dar dacă fructele din copacii ăştia n-au aceleaşi puteri ca fructul din care am mâncat? Dacă numai aspectul e asemănător?”

Ca să se convingă de adevăr nu-i rămânea altceva de făcut decât să culeagă câteva fructe. Se apropie de pâlcul de copaci până la o distanţă de circa patru metri. Simţi mireasma dulceagă, ameţitoare, pe care o cunoştea. Se retrase în grabă, dându-şi seama că, dacă ar mai fi înaintat puţin, sau chiar dacă ar fi rămas pe loc, mireasma i-ar fi întunecat minţile şi ar fi căzut în cursa copacilor-carnivori. Se gândi cum ar putea să culeagă fructele fără să se expună pericolului. Pentru că în jur nu se afla nicio piatră pe care să o arunce de la distanţă în coroanele încărcate, luă doi dintre recipienţii de apă căraţi de Sfer-Ţop şi, repezindu-se în fugă spre copaci, eu respiraţia oprită, îi aruncă acolo unde i se păru că fructele sunt mai numeroase. Apoi, tot în fugă, se depărtă câţiva metri.

Atacul îi reuşi. Trei fructe căzuseră pe sol.

Acoperindu-şi cu mâna nasul şi gura, ca să-şi oprească cât mai bine respiraţia şi să nu inhaleze mireasma ameţitoare, făcu în goană trei drumuri, unul după altul. Culese fructele căzute şi recipienţii pe care îi folosise ca proiectile. Analizatorul lui Sfer-Ţop declară cele trei fructe „comestibile”. După ce muşcă de câteva ori dintr-unul, băiatul îşi dădu seama că avea aceleaşi proprietăţi miraculoase: simţi atâta vigoare în trup, încât i se păru că ar putea să străbată într-o goană continuă distanţa ce mai rămăsese până la a treia „bază”. Trebuia totuşi să meargă cu o viteză moderată, ca să nu-l piardă pe Sfer-Ţop.

Urca ultima porţiune din povârnişul unui deal când i se păru că zăreşte pe cerul albastru-violaceu, undeva, la mare depărtare, un punct cenuşiu. Se opri locului şi inima începu să-i galopeze. Din informaţiile primite de la „memoratorul central” ştia că pe „Înşelătoarea” nu existau păsări. Deci punctul acela nu putea fi decât un aparat zburător sau poate un om deplasându-se cu ajutorul AG-ului. Deci pe planetă se mai aflau oameni…

Oameni!

Dar punctul cenuşiu dispăru şi se întrebă dacă nu fusese doar o iluzie optică. Porni din nou la drum, continuând însă să scruteze bolta cerului. Ajunse pe culmea dealului, pe un platou. Tocmai se gândea că în mai puţin de o oră va fi la capătul ultimului drum

precis pe care şi-l putuse fixa pe „Înşelătoarea”, când zări iarăşi în faţa sa, spre linia orizontului, punctul cenuşiu. De data aceasta reuşi să-i urmărească zborul suficient timp ca să se convingă că nu era vorba de o iluzie.

„Probabil că am să întâlnesc oameni curând! Foarte curând!” îşi zise.

Punctul cenuşiu zbură paralel cu linia orizontului, apoi începu să se apropie, să se mărească, căpătând o formă ovoidală. Spre marea sa deziluzie, băiatul îşi dădu seama că nu era o maşină zburătoare.

„Forma cenuşie” se rotea acum într-un cerc şi micul astronaut trăi neplăcuta senzaţie că centrul cercului era chiar el.

„Ar fi mai bine să plec de aici... Cât mai repede!”

Şi o rupse la fugă. După vreo două sute de metri se opri să privească în urmă. „Forma” continua să descrie un cerc al cărui centru era acum robotul care, neprimind niciun ordin, rămăsese pe loc.

„Să vedem ce intenţii are arătarea asta cu Sfer-Ţop. Probabil că se va purta cu el aşa cum s-ar fi purtat cu mine, dacă n-aş fi fugit.”

„Forma cenuşie” îşi întrerupse însă brusc rotirea şi se repezi în direcţia lui.

„Totuşi cu mine are ce are!” se înfioră, luând-o din nou la goană cu o viteză crescândă. Era convins că ar fi putut fugi astfel până la „baza” în care se va adăposti. Acolo n-o să-i mai pese de ciudatul urmăritor. Dar, deşi alerga aşa cum poate niciun om nu alergase vreodată, privind din când în când în urmă îşi dădea seama că distanţa dintre el şi „forma cenuşie” se micşorează.

La un moment dat, se trezi călcând pe un covor de mucegai atât de alunecos încât, după câţiva paşi, îşi pierdu echilibrul şi căzu. Se ridică cu greu. Toate punctele de sprijin pe care le găsea erau alunecoase. Vru să o ia din nou la goană, dar nu reuşi altceva decât să cadă iarăşi. Îşi dădu seama că poate depăşi covorul de mucegai doar târându-se sau păşind încet, cu extremă prudenţă. Şi „forma cenuşie” se apropia... se apropia... până ce o văzu. Deasupra capului său, la câţiva metri înălţime. Acum i se păru că era o aglomerare de praf, sau poate nişte aburi denşi, întunecaţi.

„Parcă ar fi un mic nor, presupuse. Dar poate un nor să mă

urmărească? Imposibil!“”

„Forma cenuşie” pluti o vreme pe deasupra lui, apoi începu să coboare încet.

Băiatul – care abia reuşea să-şi ţină echilibrul şi să păşească pe covorul de mucegai – intră în panică. Mânat mai mult de instinctul de conservare decât de vreun raţionament, trase de câteva ori cu pistolul laser în straniul urmăritor. Dar razele ucigătoare nu părură să aibă vreun efect deosebit. E adevărat că în câteva locuri „forma” se sparse şi băiatul putu să vadă ochiuri de cer, dar, numai după câteva zeci de secunde, găurile dispărură, „forma cenuşie” redevenind compactă şi continuând să coboare, încet… încet…

Micul astronaut mai avea de făcut doar câţiva paşi până la marginile covorului de mucegai. Se gândi că odată scăpat din capcana lunecoasă va străbate distanţa până la „bază” într-o goană fără oprire. Scoase din buzunar un fruct şi muşcă de câteva ori, ca să acumuleze energia necesară cursei pe care o proiecta. Nu apucase însă să termine de mestecat şi nici să ajungă la marginea acelui covor, când „forma cenuşie” începu să se întindă, să se subţieze, devenind semitransparentă.

„E totuşi un nor”, gândi, dar această impresie se risipi atunci când „norul” se contractă brusc, prefăcându-se într-o minge neagră, care, tot atât de brusc explodă. Mii, zeci de mii de „puncte cenuşii” căzură spre sol, într-o ploaie concentrată pe câţiva metri pătraţi. „Punctele cenuşii” nu atinseră însă solul, ci, strângându-se în roiuri, începură să zboare în jurul băiatului care avea acum impresia că erau nişte insecte minuscule, ce se deplasau într-o linişte desăvârşită. Vârtejurile de „puncte” ce-i treceau prin fața ochilor îl ameţi atât de puternic încât se clătină.

„Trebuie să fug, îşi repetă. Musculiţele astea… sau ce-or fi… n-or să mă poată împiedica…”

Până la marginea „covorului de mucegai” mai erau doar cinci, şase paşi. Nu reuşi să înainteze însă decât un singur pas. Se lovi de ceva elastic. Înfiorându-se, întinse instinctiv mâinile, căutând să pipăie obstacolul invizibil. Degetele simţiră un fel de ţesătură uşor umedă, uşor lipicioasă. Şi roiul miilor, zecilor de mii de „puncte cenuşii” se rotea în jurul său… se rotea…

„Probabil că ele ţes plasa invizibilă, probabil că vor să mă prindă în plasa lor!” ţâșni gândul de spaimă, şi băiatul începu să

se agite într-un cerc strâmt, cu raza de cel mult un metru. Palmele lui pipăiau în jur, din ce în ce mai tremurătoare, întâlnind pretutindeni acelaşi obstacol uşor elastic, uşor lipicios, uşor umed.

Şi roiul „punctelor cenuşii” se rotea în jurul său se rotea…

„Trebuie să scap de aici! Trebuie să scap!“

Împinse corpul înainte, presând plasa invizibilă cu toată forţa neobişnuită pe care i-o dăduse fructul „fermecat”, dar nu reuşi decât să îndoaie puţin, foarte puţin „obstacolul”, aşa cum ai îndoi un perete de cauciuc, care îşi recapătă imediat forma iniţială.

Încercă să spargă plasa în alte direcţii. Rezultatul fu însă acelaşi.

Şi roiul „punctelor cenuşii” se rotea în jurul său… se rotea…

Băiatul gâfâia din greu, aşa cum n-ar fi gâfâit poate nici dacă ar fi alergat zeci de kilometri. Agitaţia, eforturile inutile îi sleiseră puterile, iar celelalte două fructe „fermecate” pe care le culesese se aflau la Sfer-Ţop. Şi robotul rămăsese mult în urmă, neputând alerga atât de iute cum alergase el.

„Doar n-o să mor aici, prins în plasa muştelor ăstora blestemate!” se revoltă.

Începu să tragă cu pistolul într-o anumită direcţie, încercând să facă o spărtură în obstacolul nevăzut. Pe direcţia razelor ucigătoare zborul roiului de „puncte cenuşii” se dereglă, ceea ce trezi o speranţă în inima băiatului. Întinse mâinile în direcţia unde bănuia că reuşise să sfâşie plasa şi, într-adevăr, mâinile lui trecură „dincolo”. Dar spărtura era mult prea mică, nici vorbă să-şi poată strecura prin ea trupul. Încercă să o lărgească, trăgând de ceea ce simţea că sunt marginile rupturii. Şi ţesătura invizibilă începu parcă să cedeze.

Zborul circular al „punctelor” încetă însă pe neaşteptate, toate repezindu-se, ca la o comandă, spre spărtură. Vârtejul lor îi creă iarăşi o cumplită senzaţie de ameţeală. Închise ochii, continuând să tragă cu îndârjire de marginile rupturii pe care le simţea în degetele crispate. Dar, uimitor de repede, nici nu-şi dădu seama când, mişcarea mâinilor sale fu strunită de nişte fire, de nişte legături nevăzute.

„Îmi imobilizează braţele!” şopti, deschizând larg ochii.

Roiul de „puncte” se învârtea în jurul mâinilor sale. Se zbătu o vreme cu desperare, ca o muscă prinsă într-o plasă de păianjen,

până când simţi că picioarele i se înmoaie, sleite cu totul de puteri. Rămase atârnat, ca un corp inert, de plasa invizibilă. Stătea cu ochii ţintuiţi spre cerul ce i se părea un ocean violaceu, străbătut, din când în când, de valuri cu creste aurii. Îşi punea o singură întrebare: „Ce-o să mai urmeze?” Bănuia că situaţia în care se afla era doar o etapă în îndeplinirea scopului urmărit de „punctele cenuşii”. Apoi un alt gând, ca o vagă speranţă, îl îndemnă să privească în jur. Aştepta apariţia lui Sfer-Ţop. Probabil că robotul îl va vedea prin plasa perfect transparentă şi, dacă îi va porunci, va încerca să-l elibereze. Mâinile lui mecanice se transformau la nevoie în adevărate bisturiuri.

Se agăţă de această ultimă speranţă cu disperarea omului care, gata să se înece, se agaţă de o sfărâmătură de barcă.

După un timp, straniile gâze începură să ţească un tavan închisorii în care îl prinseseră, alcătuind un nor compact deasupra capului său. Apoi „norul” se dilată şi, încetul cu încetul, băiatul fu înconjurat de un perete sferic, cenuşiu. Zecile de mii de „puncte” se aşezaseră probabil pe plasa ţesută înainte, luându-i complet vizibilitatea. Lumina zilei mai ajungea la el doar ca o părere. Îşi dădu seama că Sfer-Ţop nu-l va mai putea zări, chiar dacă se va apropia oricât de mult, înţelese că speranţa de a fi eliberat de robot se spulbera…

Un timp, ce i se păru nesfârşit de lung, nu se mai petrecu nimic deosebit. Apoi, în lumina vagă care se strecura în „închisoare” zări „peretele circular” mişcându-se, contractându-se, apropiindu-se de el din toate părţile. Era o mişcare lentă, dar continuă.

„Probabil că vor să mă strivească!” îşi zise şi desperarea îi dădu noi forţe. Începu să se zbată iarăşi, ceea ce determină, probabil, accelerarea mişcării „peretelui circular”. Curând îşi simţi trupul încorsetat.

Şi presiunea plasei creştea… creştea…

— Sfer-Ţop! Ajutor! Sfer-Ţop! Ajutor! începu să strige din răsputeri.

Nădăjduia că robotul, ajungând în imediata apropiere, l-ar putea auzi.

Strigă continuu până când simţi noduri în gât. Trăia senzaţia că are din ce în ce mai puţin aer, că se înăbuşe.

Deodată, în faţa ochilor îi apăru sera navei lor. Şi se văzu pe el

însuşi, mic de trei ani, jucându-se cu mama. Alergau în jurul unui copac şi râdeau… râdeau… Apoi se văzu împreună cu tatăl său pe „Planeta roşie”, pe planeta unde toate stâncile şi pietrele erau roşii ca sângele şi aveau cele mai fantastice forme, forme de plante şi de animale necunoscute...

Zeci, poate sute de scene din scurta sa viaţă, unele de care nu-şi mai amintise de multă, de foarte multă vreme, se derulau fulgerător prin faţa ochilor larg deschişi, proiectate de amintire pe ecranul negru al „zidului” care îl strivea.

„În câteva zeci de secunde, un om aflat în pragul morţii îşi poate revedea o bună parte din viaţă.”

(Cuvintele acestea i le spusese cândva unul dintre membrii expediţiei lor care, într-o anumită împrejurare, „văzuse moartea cu ochii”.)

Respiraţia îi deveni din ce în ce grea, mai sacadată, şi gura i se deschise larg ca să soarbă aerul împuţinat.

Din apa tot mai tulbure a amintirilor se plăsmuiră apoi coşmare: ochi uriaşi de monştri… gheare de monştri… colţi de monştri…

Apoi coşmarele se risipiră la rândul lor într-o baie de lumină. Peretele şi tavanul cenuşiu se topiră, presiunea exercitată asupra trupului său dispăru şi plămânii i se umplură de aer. Auzi parcă, aproape, cântecul cunoscut:

„Trezeşte-te… Trezeşte-te, pui de om…”

Şi i se mai păru că vede două făpturi care semănau foarte bine cu oamenii, dar feţele lor aveau pielea aurie. Una dintre făpturile acelea îndreptă un fel de tub spre un nor cenuşiu, un nor format probabil din „puncte cenuşii”. Şi norul se topi fulgerător…

„În sfârşit… o iluzie frumoasă în preajma morţii”, gândi băiatul, apoi se prăbuşi într-un hău de beznă.

* * *

„Haide… hop… să ne juăm…”

Înainte de a deschide ochii, recunoscu glasul lui Sfer-Ţop, al lui Sfer-Ţop care îşi pierduse minţile. Apoi reuşi să-şi ridice pleoapele grele ca de plumb. Zări robotul şi fiinţele acelea, oamenii cu feţe aurii.

— Îşi revine… rosti unul dintre ei.

Apoi îl auzi pe celălalt adresându-i-se:

— Nu mai trebuie să-ţi fie teamă… Nu mai eşti în pericol.

— Cine sunteţi? şopti băiatul.

— Oameni… Oamenii pe care îi căutai.

— Pământeni?

— Desigur.

— Dar de ce aveţi feţe aurii?

— E culoarea pe care o capătă pielea pe planeta asta din pricina soarelui portocaliu.

Logica deplină a explicaţiei îl convinse pe băiat că nu era sclavul unei iluzii.

— Deci e adevărat că v-am găsit… că m-aţi găsit… îngână el.

Cei doi bărbaţi râseră reţinut, apoi unul dintre ei grăi:

— Adevărat… Dacă vrei să te convingi… pipăie-ne… Pipăie-ţi şi tovarăşul care se pare că s-a cam ţicnit… Ţi-am interceptat mesajul… Aparatul de la vechea „bază” poate transmite încă. Am găsit şi cutia pe care ai lăsat-o şi am pornit să te căutăm. Am auzit strigătele tale de ajutor, şi am distrus „ploaia neagră”, capcana ei… Acum să mergem. O mulţime de oameni te aşteaptă în „Oraşul soarelui portocaliu”.

Ajutat de cei doi bărbaţi, micul astronaut se ridică şi păşi spre aparatul de zbor ce se afla în apropiere.

„Am reuşit, bunicule! Comoara noastră va ajunge pe Pământ… N-aţi murit zadarnic nici tu… nici mama… nici tata… nici ceilalţi… Am reuşit!” îşi zise băiatul.

Apoi, auzindu-l pe Sfer-Ţop repetând cu insistenţă „Haide… hop… să ne juăm”, începu să râdă… să râdă…

Şi în râsul acela se topeau toate spaimele îngrămădite în sufletul său de când se afla pe „Înşelătoarea”.

LEGENDA „ZEULUI OM”

Nu ştiu precis ce mă îndeamnă să aştern pe hârtie amintirile întâmplărilor prin care am trecut în ultimul timp…

Adică, în parte, ştiu… E mărturisirea pe care n-am îndrăznit să o fac nimănui, şi poate nici n-o să îndrăznesc multă vreme. Afară de asta, e bine ca impresiile să ţi le notezi atunci când sunt încă proaspete, pentru că timpul le poate denatura…

Sunt un băiat de cincisprezece ani. M-am pregătit şi mă pregătesc încă să intru în ciclul de studii superioare unde vreau să mă specializez în istorie, arheologie şi fizică. Istoria şi arheologia sunt marile mele pasiuni, fizica e marea pasiune a bunicului. Dar asta nu înseamnă că doresc să mă specializez şi în fizică numai ca să-i fac plăcere bunicului. Nici vorbă! E adevărat că el m-a convins, mai ales prin experienţele sale, că în viitor studiul istoriei va fi strâns legat de „călătoriile temporale”. Istorici – printre care visez să mă număr – nu vor mai putea folosi doar sursele tradiţionale, cum ar fi descoperirile arheologice, folclorul sau diferitele documente, ci vor trebui să coboare în epoca studiată, ca să completeze golurile surselor de informare, devenind astfel „călători în timp”, timponauţi. Şi bunicul susţine că un bun timponaut va trebui să fie şi specialist în „fizica temporală”. Prin călătoriile sale, el va putea ajuta la dezvoltarea acestei foarte tinere ramuri a ştiinţei.

Bunicul este unul dintre marii savanţi ai zilelor noastre. Cu aparatele construite de el au fost lansate „sondele temporale”, nişte ciberi capabili să ajungă pe un anumit „ţărm” al trecutului, unde să facă o serie de fotografii pe care să le aducă în prezent. Fotografiile acestea sunt cât se poate de interesante, dar numai prin ele cunoaşterea profundă a trecutului tot nu este posibilă. S-au înzestrat „ciberii temporali” cu creiere care să reţină nenumărate date despre societatea şi comportamentul oamenilor epocii în care „coborau”, dar înregistrările se ştergeau complet pe drumul întoarcerii. Din această cauză, mulţi savanţi

au socotit că pătrunderea în timp nu ne va putea oferi nicicând date cu adevărat noi şi revelatoare despre istorie.

Iată însă că bunicul şi încă unul dintre cei trei părinţi ai „fizicii temporale” au lansat ideea că nu numai ciberii, ci şi oamenii ar putea călători în trecut.

Eu nici nu mă născusem când bunicul a început experienţele cu oamenii. Dar abia acum trei ani a făcut o „demonstraţie oficială”. Unul dintre asistenţii lui a îndeplinit rolul de timponaut, călătorind până în epoca romană, în timpul domniei lui Nero, şi fotografiind aspecte din incendiul Romei provocat de dementul „împărat poet”. După circa o oră de la întoarcere, o oră de amnezie, a reuşit să-şi reamintească cele văzute în Roma lui Nero, să descrie atmosfera Cetăţii, reacţiile şi sentimentele trăite de locuitori atunci când oraşul a fost mistuit de flăcări.

Mulţi au crezut că după această experienţă reuşită bunicul va lansa în trecut cohorte de timponauţi. Dar n-a fost deloc aşa, din mai multe motive, în primul rând, nu toţi oamenii au capacitatea de a se „dezintegra temporal” fără riscuri pentru sănătate. (De exemplu, nici organismul bunicului nu se poate adapta transferului şi din cauza asta el a fost şi este încă foarte necăjit.) Aşadar, printre voluntari trebuie făcută o selecţie severă. Pe de altă parte, numărul de „călătorii temporale” pe care le poate suporta organismul unui om este şi el limitat, variind între douăzeci şi douăzeci şi cinci de „transferuri”. Depăşirea acestei limite ar putea deveni fatală pentru experimentator. Iată motivele care l-au determinat pe bunicul să trimită în trecut, pe parcursul ultimilor trei ani, doar patru oameni, în douăzeci şi opt de călătorii. În toată această perioadă a continuat să se ocupe fără odihnă de perfecţionarea „aparatului de transfer temporal”, al ATT-ului – cum i se spune pe scurt. Şi astfel, în laboratorul său particular – unde lucrează zilnic după ce se întoarce de la noul „Institut de fizică temporală” se găseşte astăzi un ATT mult diferit faţă de cel cu care a făcut „experienţa oficială” de acum trei ani, un aparat cu o mult mai puternică forţă de penetraţie temporală şi un grad foarte înalt de securitate pentru timponaut.

Eu locuiesc cu bunicul de patru ani, de când tata şi mama sunt plecaţi într-o expediţie cosmică. Cred că nu e nevoie să spun câtă stimă şi dragoste am pentru celebrul meu bunic, şi că cea mai mare fericire a mea e să stau cu el în laboratorul particular,

să-l ajut după puterile mele şi, mai ales, să asist la transferurile temporale pe care le face cu noul aparat.

Dintre cei trei timponauţi cu care lucrează, favorit este un asistent de la Institut. Asta, deocamdată. Sper că într-un viitor nu prea îndepărtat voi deveni eu „favoritul”. Şi nu pentru că sunt nepotul său – bunicul n-ar ţine deloc cont de un asemenea argument – ci pentru că organismul meu este perfect adaptabil „dezintegrării temporale”. Acum un an, când i-am mărturisit că doresc să ajung şi eu timponaut ca să studiez „pe viu” istoria, el m-a supus celor mai minuţioase teste. Voia să ştie dacă organismul meu mă poate ajuta să-mi împlinesc visul, sau trebuie să-mi schimb idealul de viaţă. Rezultatele testelor au fost excelente, mai bune decât la toţi voluntarii care se oferiseră să devină timponauţi.

Bunicul s-a bucurat la fel de mult ca şi mine. Mi-a spus: «Ai marea şansă ca organismul tău să fie perfect adaptabil visului pe care îl nutreşti. Dar mai ai nevoie şi de alte multe calităţi şi de enorm de multe cunoştinţe ca să devii un timponaut de înaltă clasă, un cercetător „pe viu” al istoriei. Va trebui să te educi în aşa fel încât să dobândeşti o excepţională forţă morală, fiind un lucru foarte, foarte dificil să devii judecător obiectiv şi lucid al unor societăţi, al unor oameni din trecutul îndepărtat.»

Apoi – lucru extraordinar pentru mine! – mi-a propus să fac chiar atunci o călătorie într-un trecut apropiat, pe o distanţă de treizeci de ani.

«Îţi voi da prilejul să-ţi cunoşti mai bine familia, a glumit bunicul. O plimbare de douăzeci de minute şi atât de apropiată cred că nici nu va fi înregistrată de organismul tău, deci nu vei pierde niciuna din călătoriile viitoare, din călătoriile cu adevărat importante. De altfel, sper că tu vei fi capabil să rezişti la mult mai multe „transferuri” decât cei cu care am experimentat până astăzi. Şi am intenţia să perfecţionez ATT-ul tocmai în direcţia unei cât mai reduse afectări a organismului în timpul „transferului”, ca şi timponauţii să poată face un număr sporit de călătorii fără ca sănătatea lor să sufere.»

Înaintea acelui scurt voiaj, bunicul a ţinut să-mi amintească încă o dată „legea neintervenţiei”, pe care el şi ceilalţi doi părinţi ai „fizicii temporale” o formulaseră atunci când îşi dăduseră seama că transferul oamenilor în trecut era posibil.

Bunicul mi-a explicat mai de mult această lege, folosind nişte exemple oarecum simpliste, dar pe înţelesul minţii unui băiat de treisprezece ani, cât aveam pe atunci.

«Să presupunem că un timponaut ar ajunge într-o epocă foarte îndepărtată, să zicem în triasic şi, din cine ştie ce motive, ar ucide câteva animale specifice acelui timp. Poate că nu s-ar produce o dereglare sensibilă, dar există totuşi posibilitatea ca prin uciderea animalelor, şi deci a tuturor descendenţilor lor, ca şi a speciilor noi ce s-ar fi ivit din acei descendenţi, să se producă o „ruptură biologică”, o fisură aparent neînsemnată, dar care ar putea avea, pentru unele zone de pe Pământ şi pentru viitor, consecinţe pe care timponautului îi este cu neputinţă să le prevadă. De asta socotesc, cel puţin deocamdată, „legea neintervenţiei” absolut necesară.»

Într-un articol pe care l-a publicat acum câteva luni, tot în legătură cu „legea neintervenţiei temporale”, bunicul spunea că e posibil ca ea să-şi piardă, în parte, valabilitatea într-un viitor când, datorită stăpânirii perfecte a „calculului probabilităţilor temporale”, timponauţii nu vor mai rămâne doar „spectatori”, ci vor putea interveni, cu maximă prudenţă, asupra trecutului, dacă vor fi siguri că „operaţia” lor aduce viitorului numai avantaje.

Dar până atunci „legea neintervenţiei” trebuie să fie respectată cu stricteţe.

Şi tocmai pentru ca timponautul să aibă posibilitatea de a rămâne un „spectator” neluat în seamă, el poartă în timpul călătoriei un mic aparat A.V., cel mai nou tip de aparat avideo, ce poate crea un „ecran protector” prin care lumina nu pătrunde, şi deci corpul omului devine invizibil…

După ce mi-a amintit de „legea neintervenţiei”, bunicul mi-a mai spus: «Oricât vei fi de emoţionat văzându-l pe tatăl tău copil şi pe mine cu treizeci de ani mai tânăr, oricât vei dori să ne vorbeşti, să ne atingi, va trebui să te stăpâneşti. Nu ştiu dacă o legătură a ta, directă, cu noi, cei care am fost acum treizeci de ani, ne-ar dăuna în vreun fel – probabil că nu – totuşi trebuie să respecţi „legea neintervenţiei”. În cele două ore cât ai să stai în trecut e bine să foloseşti permanent aparatul avideo.»

Acel „voiaj temporal” mi s-a părut grozav, n-am să-l pot uita niciodată. Şi asta nu numai pentru că a fost primul, dar emoţia pe care am încercat-o văzându-l pe tata copil – un băieţel

nebunatic de şase ani – şi pe bunicul un bărbat tânăr de treizeci şi cinci de ani, e de neuitat. Mi-a trebuit, într-adevăr, multă voinţă ca să nu-l îmbrăţişez pe băieţelul care este astăzi tatăl meu.

Când m-am întors din „voiajul temporal”, bunicul mi-a promis că voi face câte două astfel de scurte plimbări în fiecare an, până când voi ajunge un timponaut în toată puterea cuvântului, un „explorator al timpului”.

Desigur, eu doresc ca acest lucru să se petreacă cât mai repede, totuşi înţeleg că nu voi putea sări peste nicio etapă de pregătire. Şi primul hop în atingerea marelui meu ţel este examenul pe care îl voi da peste opt luni ca să intru în „Ciclul de studii superioare”. În urmă cu cinci săptămâni, examenul ce mă aşteaptă mi se părea o simplă formalitate, şi asta nu pentru că n-aş şti cât este de sever, sau fiindcă aş fi un înfumurat, dar materiile la care trebuie să concurez sunt de mulţi ani marile mele pasiuni. Cu alte cuvinte sunt cât se poate de bine pregătit pentru examen. Singura problemă pe care mi-o puneam acum cinci săptămâni era felul în care îl voi lua. Ţineam neapărat să mă calific pe locul întâi, cu media maximă. Nutream această ambiţie din mai multe motive. În primul rând fiindcă sunt în general un elev ambiţios, mai ales când e vorba de istorie, arheologie şi fizică. În al doilea rând, din pricina unei coincidenţe: exact în ziua când se va comunica rezultatul examenului, părinţii mei – pe care nu i-am văzut de atâta timp şi de care mi-e câteodată teribil de dor – vor sărbători optsprezece ani de căsnicie. Calificarea mea pe primul loc la examen doream să fie şi un dar pentru ei.

Al treilea motiv al ambiţiei era cât se poate de practic: cursanţilor care dovedesc aptitudini deosebite li se îngăduie să dea examenele de absolvire a anilor de studii la intervale mai scurte de timp, putând astfel să termine „Ciclul de studii superioare” în numai trei ani, faţă de şase, cât durează în mod obişnuit. Şi un rezultat excepţional la examenul de admitere mă plasa de la început printre „favoriţi”.

În sfârşit, un alt motiv pentru care doream să iau la examen cel mai bun calificativ poate fi socotit Riad. Riad este un băiat de vârsta mea. Deşi învăţam în şcoli diferite, am fost de multe ori „adversari” la olimpiadele de istorie şi arheologie, ştiinţe care

sunt şi marile pasiuni ale lui Riad. (De altfel, taică-său este un celebru arheolog subacvatic.) Scorul dintre mine şi el la olimpiade mi-e favorabil, şapte la patru, adică eu am câştigat şapte olimpiade, iar el patru. Dar scorul nu putea fi un motiv ca să mă culc pe-o ureche.

Ceea ce mă îngrijora de la un timp, era „lucrarea prealabilă de control”, pe care urma să o predăm la „Direcţia ciclului de studii superioare” cu opt luni înaintea examenului de admitere. Punctajul obţinut la „lucrarea prealabilă” intră în calculul mediei generale a examenului. Începusem să mă gândesc că la lucrarea veşnicului meu concurent, Riad, ar putea participa, într-un mod mai mult sau mai puţin direct, şi tatăl său. Şi oricât aş fi eu de încrezător în forţele şi cunoştinţele mele, nu puteam să nu mă tem de ajutorul pe care Riad l-ar primi de la un specialist ca el. „Pericolul” mi se părea cu atât mai mare cu cât subiectele pe care ni le alesesem erau destul de înrudite: amândoi tratam despre două „Civilizaţii insulare” descoperite în ultimii ani. Culmea e că civilizaţia despre care tratam în lucrarea mea a fost studiată de tatăl lui Riad! Bineînţeles că rezultatele se găsesc publicate, iar dovezile materiale aduse de expediţie se pot vedea oricând în muzeu. Deci nu aveam de ce să mă consider „nedreptăţit”. Totuşi mă gândeam că dacă tatăl lui Riad îşi ajută prea „direct” fiul…

Aşadar, motive ca „lucrarea prealabilă de control” să mă îngrijoreze existau, sau cel puţin mi se părea mie că există.

Dacă mă gândesc bine, îmi dau seama că dorinţa de a-l întrece pe Riad la examen se mai datora şi faptului că-şi permisese să ironizeze experienţele bunicului, spunând – cred că erau, de fapt, părerile tatălui său – că timponauţii nu vor putea să studieze decât în mod fragmentat istoria, că nu vor obţine decât impresii neesenţiale, şi bazele istoriei vor rămâne tot documentele şi vestigiile arheologice. Acum vreo patru săptămâni ne-am întâlnit întâmplător. N-a pierdut prilejul să se laude: «Am făcut o „lucrare de control” cum tu n-ai face nici dacă ai trimite „la faţa locului” zece timponauţi de-ai lui bunică-tău, şi nici chiar dacă ai trăi un an întreg în cadrul civilizaţiei despre care tratezi.» Înfumurarea lui mi s-a părut mai mare decât altădată şi mi-a întărit bănuiala că taică-său îl ajutase foarte „direct”. M-am întors acasă agitat şi mi-am recitit lucrarea de câteva ori. Cu cât o reciteam, cu atât

eram mai nemulţumit. Atmosfera socială a „civilizaţiei sculpturale” despre care tratam mi se părea destul de slab redată. Şi descrierea atmosferei este luată în seamă la stabilirea punctajului, socotindu-se că un viitor arheolog şi istoric are neapărat nevoie şi de o imaginaţie constructivă, restructurantă.

M-am trezit gândindu-mă că, dacă aş putea sta câteva zile în cadrul civilizaţiei care mă interesa, aş reuşi să lansez noi ipoteze despre necunoscuta ei origine şi, mai ales, să fac o descriere deosebit de veridică a atmosferei sociale. Cu alte cuvinte, mă gândeam la o „călătorie temporală”!

Ştiam însă precis că bunicul n-ar fi fost de acord, aşa cum n-ar fi acceptat nici să trimită un timponaut care să-mi transmită apoi observaţiile sale. Ar fi socotit un lucru incorect să am la dispoziţie pentru „lucrarea de control” date pe care ceilalţi candidaţi nu le-ar fi putut obţine. Eu însă am reuşit să minimalizez faţă de propria mea conştiinţă această „barieră morală”, spunându-mi că apelând – aşa cum credeam – nemijlocit la ajutorul tatălui său, Riad călcase primul „principiul echităţii” la examenul care ne aştepta.

Întâmplarea, o întâmplare neprevăzută, a fost cea care a alimentat în plus ideea ce-mi încolţise în minte. A treia zi după ce discutasem cu Riad, bunicul a fost chemat de urgenţă tocmai pe cealaltă emisferă a planetei. Se făceau şi acolo unele experienţe de „transfer temporar”, dar lucrurile se cam încurcaseră, producându-se chiar un accident. De asta se apelase la bunicul meu care, plecând, mi-a spus că va lipsi cel puţin douăzeci de zile. Şi, aflându-mă în vacanţă, mi-a sugerat să mă duc într-o tabără de munte. I-am spus că am să mă mai gândesc şi într-o zi, două, mă voi hotărî. Într-adevăr, după plecarea bunicului, două zile la rând m-am gândit insistent la o călătorie, dar nu spre tabăra de munte, ci cu mult mai departe, atât în spaţiu cât şi în timp. Paşii mă purtau aproape fără voie, din ce în ce mai des, prin faţa uşii laboratorului în care se afla ultimul tip de aparat pentru „călătorii temporale”. Uşa era închisă de o siguranţă cu sistem cifrat. Cunoşteam însă foarte bine cifrul folosit – mereu acelaşi – pentru că avusesem prilejul să-l aud de câteva ori pe bunicul rostind în faţa siguranţei cu „cheie sonoră” grupul de cifre 21.84.48.12.

Două zile mi-am petrecut aproape toată vremea recitind

„lucrarea de control” şi dând târcoale laboratorului care se află în fundul grădinii, printre pâlcuri de copaci. Lucrarea mă nemulţumea din ce în ce mai mult, dar socoteam că nu avea niciun rost să o refac bazându-mă pe aceleaşi date. Mai bună n-ar fi putut deveni decât dacă aş fi reuşit să cunosc *direct* civilizaţia despre care tratam.

Şi paşii mă purtau iarăşi şi iar prin faţa laboratorului…

Civilizaţia pe care mi-o alesesem ca subiect al „lucrării de control” făcea parte din grupul aşa-ziselor „mini-civilizaţii” din zona Pacificului, descoperite pe diferite insule vulcanice scufundate acum circa două mii de ani. Se presupunea că acele „civilizaţii insulare” îşi trăgeau obârşia dintr-o civilizaţie cu mult mai veche ce se dezvoltase pe o Atlantidă a Pacificului – „Pacifida” – prin „Ţinuturile Mu”, despre care amintesc diferite legende şi un străvechi manuscris maya, cunoscut sub numele de Codex Troanus. În acest Codex există o referire tulburătoare la felul în care a dispărut Atlantida Pacificului:

„În anul 6 Can, în luna Zac, la 11 Mulac a prins să tremure Pământul şi a ţinut acest tremur până la 13 Sueu, fără contenire. Atunci ţinutul Mu, atât de mult zguduit de forţele dinăuntrul Pământului, s-a prăbuşit în ape. Numeroase triburi au pierit odată cu Mu…”

„Ţinutul Mu” a fost obiectul cercetărilor multor oameni de ştiinţă, care la început s-au bazat pe dovezi existente „la lumină”, adică pe unele vechi tablete de piatră în care se relata, fragmentat, istoria pământurilor aflate altădată în zona Polineziei. S-au găsit şi o serie de construcţii care păreau că fac parte dintr-o civilizaţie extrem de veche: un templu de pe o insulă atolică, un arc de piatră, cântărind 170 de tone, aflate în insulele Tonga şi altele…

S-a ajuns la concluzia că Insula Paştelui, cu giganticele ei statui ce ating douăzeci de metri, şi drumurile străvechi care pornesc din interior ca să ajungă până la ţărmurile oceanului, întrerupându-se brusc pe buzele unor povârnişuri prăpăstioase, ar fi fost centrul apusean al „Ţinutului Mu”. Numele indigen al insulei, Rapa-Nui, care în traducere înseamnă „buricul pământului”, exprimă, de fapt, tocmai acest lucru.

Apoi, odată cu perfecţionarea mijloacelor de cercetare subacvatică, s-au găsit în adâncul apelor o serie de vestigii

arheologice şi în zona unde se presupune că ar fi existat străvechiul „Ţinut Mu”. Dar depunerile de mâluri oceanice sau sfărâmăturile de stânci provenite din atâtea frământări tectonice îngreunau enorm cercetările. Abia în ultimii doisprezece ani, de când se pot face „fotografii sub-pământene” de o claritate deosebită, rezultatele cercetărilor din această zonă au devenit mai spectaculoase. S-au descoperit astfel o serie de „mini-civilizaţii” născute pe diferite insule vulcanice care s-au scufundat apoi. Aceste civilizaţii aveau fiecare caracteristici specifice, dar şi multe trăsături comune. Se presupune că toate se trăgeau din vechea „Civilizaţie Mu”, ale cărei urme materiale arheologia subacvatică nu a reuşit încă să le descopere.

Dintre „mini-civilizaţiile” din zona Polineziei, cea mai interesantă mi s-a părut „Civilizaţia sculpturală”.

Pe una dintre insulele scufundate în urmă cu circa două milenii, s-au găsit nenumărate fragmente de statui. Nicăieri în alt colţ al lumii, o populaţie destul de redusă numeric – cum era probabil cea de pe „Insula statuilor” – n-a creat atâtea opere de artă! Parcă în decursul câtorva milenii sute de generaţii s-au ocupat exclusiv cu sculptura.

Obârşia populaţiei din „Insula statuilor” poate fi dedusă din inscripţiile care s-au găsit pe multe postamente, inscripţii povestind legenda „Marelui cioplitor în piatră Rapi”. Scrierea ideografică din „Insula statuilor”, deşi pornind, evident, de la o bază comună cu celelalte scrieri străvechi din zona Polineziei, ajunsese – aşa cum era firesc pentru o populaţie de artişti – la o formă mai subtilă, mai expresivă. Legenda vorbeşte despre odiseea unui cioplitor în piatră alungat, în vremuri străvechi, din „Marea cetate a lui Meke”, de către duşmanii săi. L-au însoţit zece învăţăcei cu familiile lor într-o călătorie pe ocean, până la o insulă „bogată în fructe şi piatră bună de cioplit”, pe care au rămas, întemeind astfel viitoarea „Civilizaţie sculpturală”.

În legendă se mai aminteşte şi despre faptul că zeul pământului, Eair, i-ar fi pedepsit pe urmaşii celor care l-au prigonit pe Rapi, scufundând „Marea cetate a lui Meke” şi nesfârşitele pământuri din jurul ei.

Se pare că această precizare este o referire la calamitatea care a distrus „Pacifida”.

O altă curiozitate a „Civilizaţiei sculpturale” o constituie faptul

că ea a dispărut, prin pieirea populaţiei, cu cinci sute de ani înainte ca insula să se fi prăbuşit în ocean. Există diferite ipoteze în legătură cu dispariţia poporului de artişti: o molimă pustiitoare, atacurile unor războinici din insulele învecinate… şi altele.

În „lucrarea de control” încercasem să fac risipă de erudiţie şi de fantezie chiar, totuşi rezultatul nu mă mai mulţumea. Mi se părea că mai ales atmosfera acelei societăţi cu totul şi cu totul inedită nu reuşisem să mi-o imaginez şi să o descriu aşa cum trebuie.

Mă gândeam că aş putea rezolva problema printr-o scurtă călătorie în timpul ultimelor decenii de existenţă a „Civilizaţiei sculpturale”. „Drumul” nu era chiar atât de lung: 1800 – 1850 de ani. Noul aparat al bunicului putea să transfere timponautul, în deplină securitate, chiar cu 2500 de ani în urmă…

După trei zile de frământări; am simţit că nu mai rezist tentaţiei şi, înăbuşindu-mi orice mustrare de conştiinţă, am hotărât să fac călătoria. I-am spus mătuşii Ena, care locuieşte cu noi şi ne „dădăceşte” pe mine şi pe bunicul, că mă duc pentru zece zile într-o tabără la munte. Mi-am făcut, de formă, bagajul şi am plecat la aerostaţie, dar bineînţeles că nu şi în tabără. Am aşteptat să se însereze, m-am întors acasă şi m-am strecurat în grădină, până la laborator. Am rostit în faţa sistemului de blocare grupul de cifre „cheie” – şi uşa s-a deschis. Am blocat-o din nou cu siguranţa, din interior, apoi am pătruns în laborator. Abia după ce am coborât jaluzelele de la ferestre am aprins lumina. Îmi dădeam seama că procedez aşa cum procedau pe vremuri răufăcătorii când pătrundeau în locuinţe străine. Trăiam un sentiment neplăcut, totuşi eram ferm hotărât să-mi duc planul la îndeplinire. Am zărit scaunul pe care trebuia să mă aşez, casca de transfer, şi micul „aparat minune”, care nu are nimic din aspectul maşinilor temporale imaginate de atâţia scriitori fantaşti.

Poate pentru că simţeam cum emoţia începe să-mi paralizeze voinţa, am precipitat toate pregătirile necesare plecării. Mi-am luat mica trusă de călătorie, formată din două aparate de mărimea unor prune: AV-ul, aparatul care te poate face nevăzut, şi „traducătorul” cu care poţi înţelege orice limbă. „Traducătorul” este, în acelaşi timp, un transportor agravitic şi, la nevoie, o armă hipnotică deosebit de eficace.

În timp ce mă pregăteam de plecare m-am gândit că ar fi bine să las totuşi o explicaţie în legătură cu timpul şi locul în care mă transferam. Deşi eram convins că totul va merge strună – sau voiam să fiu convins! – deşi ştiam că exact peste zece zile, adică cu mult timp înainte de întoarcerea bunicului, „aparatul de transfer temporar” mă va readuce în mod automat înapoi, am lăsat un bilet cu explicaţii. Apoi am reglat cadranul de timp şi spaţiu, m-am aşezat pe scaun şi mi-am pus pe cap „casca de transfer”. Mai trebuia doar să comand mintal plecarea, ca trupul meu să se transforme în „rază temporară”. Dar tocmai în clipele acelea au început să-mi treacă fulgerător prin gând tot felul de pericole ce m-ar fi putut pândi. Cu un mare efort de voinţă am reuşit să dau totuşi comanda de lansare, la care aparatul este programat să acţioneze: „Timp. Înapoi!”

* * *

M-am trezit într-o poziţie nefirească, de parcă m-aş fi pregătit să fac o săritură. Câtva timp, creierul mi-a fost golit de orice gând. Apoi, după ce am simţit un fel de furnicătură puternică prin trup, totul – puterea de judecată, starea fizică – a reintrat în normal. Mi-am dat perfect seama ce e cu mine, unde mă aflu, şi ochii, adaptându-se luminii puternice, au cercetat împrejurimile.

„Aterizasem” pe partea superioară a crestei unui munte vulcanic, cu povârnişul vălurit de torentele de lavă pietrificată. După aspectul învechit al acelor „valuri” am dedus că ultima erupţie se petrecuse cu multă, cu foarte multă vreme în urmă. De altfel, vulcanul nici nu fumega, ar fi putut fi socotit, pe drept cuvânt, mort. Eu ştiam însă că peste circa cinci sute de ani…

De la înălţimea unde mă găseam, puteam vedea bine aproape jumătate din insulă. Părea destul de mică şi, după linia malului, bănuiam că are o formă aproape circulară, ca majoritatea insulelor vulcanice. Muntele, aflat probabil cam în centrul ei, era îmbrăcat, către poale, de o vegetaţie luxuriantă.

După ce m-am familiarizat oarecum cu împrejurimile, am pornit în căutarea oamenilor. Aşa cum hotărâsem, prima precauţie pe care trebuia s-o iau era aceea de a deveni invizibil. Am comandat AV-ului să intre în funcţiune şi, convins că sunt învelit în ecranul de raze ce mă face nevăzut pentru orice privire, am dat a doua comandă, de data asta „traducătorului”, solicitându-i calităţile de aparat agravitic. M-am înălţat imediat în

văzduh şi am plutit pe deasupra pădurii, peste malurile abrupte, peste fâşiile înguste de plajă, străbătând astfel aproape toată porţiunea de insulă pe care o văzusem de pe creasta vulcanului. Nu am găsit însă nicio urmă a prezenţei omeneşti şi am început să mă întreb, îngrijorat, dacă nu cumva fixasem greşit coordonata spaţială înainte de lansare şi nimerisem pe o altă insulă.

Cuprins de o uşoară agitaţie, am cerut mărirea vitezei de zbor şi m-am înălţat suficient de mult ca să pot trece peste vârful muntelui. Zburând pe deasupra craterului, am privit în adânc. Nu se zărea nici cea mai vagă licărire care să indice prezenţa lavei incandescente. Ajungând pe celălalt versant al muntelui, m-am convins că, într-adevăr, insula era destul de mică şi aproape rotundă, aşa cum bănuisem. Dar priveliştea mi s-a înfăţişat oarecum diferită faţă de cea pe care o văzusem înainte. Coasta muntelui, mai lină, terasată, se apropia mult de maluri. Probabil că din această cauză pădurile nu mai erau atât de întinse, vegetaţia formând nişte oaze de mărimi diferite. Aceste amănunte mi-au solicitat atenţia până în clipa când am zărit câteva siluete care mi s-au părut a fi construcţii. Curând am ajuns deasupra lor. Era o aşezare pustie. Casele de piatră – fiecare formată dintr-o singură încăpere rotundă – nu mai aveau acoperişuri, ci doar câteva cioturi muşcate de flăcări. Incendiul lăsase urme vizibile şi prin interioarele locuinţelor în care puteam privi din văzduh ca în nişte cutii fără capace. Piatra pereţilor era înnegrită şi ici, colo, se zăreau bucăţi de mobilă arsă.

Apoi, la marginea aşezării am zărit statuile, sau, mai bine zis, ceea ce rămăsese din ele. Se găseau pe un loc circular, cu raza de circa patruzeci de metri. Am zărit şi câteva blocuri de piatră neatinse de dalta artistului, aşezate pe trunchiuri de copaci, în parte putrezite. Prin pâlcul de pădure ce mărginea locul unde se aflau statuile sfărâmate se deschidea un drum destul de larg. M-am gândit că drumul ducea probabil la cariera de unde se exploata piatra.

Coborând mai aproape de sol, m-am cutremurat. Lângă unele dintre statuile sfărâmate am zărit schelete omeneşti. Mi-am dat astfel seama că în satul acela se petrecuse, cu destul de mult timp înainte, o tragedie. Privirea mi s-a oprit pe o statuie înfăţişând un bărbat în mărime naturală – singura care rămăsese

în bună parte întreagă. Chipul exprima o suferinţă stăpânită, o expresie atât de vie, încât m-am simţit aproape fascinat şi un timp n-am dat atenţie scheletului de pe postament, scheletului cu oasele mâinilor întinse, ca şi când ar fi încercat să îmbrăţişeze picioarele statuii. Apoi am observat că şi alte trei schelete aveau poziţii oarecum asemănătoare. Casele fără acoperişuri, statuile sfărâmate, osemintele omeneşti creau o privelişte neliniştitoare. Am părăsit în grabă locul, hotărât să găsesc cât mai curând oamenii vii. Zburând pe deasupra drumului ce se deschidea prin pădurea la capătul căreia am ajuns curând, am zărit cariera de unde se scotea piatra necesară statuilor.

Cinci oameni împingeau – pe un drum opus celui pe care îl urmasem – un bloc de piatră aşezat pe butuci. Mi s-a părut o muncă foarte dificilă. Deplasarea se făcea încet, prin rotirea butucilor. Când ultimul se elibera de povară era dus în faţă, ca să preia greutatea blocului de piatră.

Tocmai intenţionam să cobor, când unul dintre cărăuşi a ridicat braţele, ca şi când ar fi arătat în direcţia mea. Apoi toţi ceilalţi au început să se agite şi, în cele din urmă, au rupt-o la fugă, ascunzându-se fie în pâlcul de copaci din apropiere, fie în cutele adânci pe care le făcuse torentul de lavă pietrificat. O vreme am rămas buimăcit de reacţia lor. Apoi am înţeles că mă văzuseră. Asta însemna că n-am deschis totuşi AV-ul sau că…

Mi-am luat zborul, în cea mai mare grabă, coborând tocmai aproape de vârful muntelui, unde eram sigur că nu puteam fi zărit de nimeni. Am verificat „aparatul avideo”. Era deschis, dar, ducându-l la ureche, n-am auzit vagul zumzet pe care îl scoate atunci când funcţionează. Mi-am dat seama că, în graba plecării, luasem unul dintre cele două AV-uri care – după o utilizare îndelungată – trebuiau „reîncărcate”. Culmea e că ştiam acest lucru, dar îl uitasem, complet atunci, când mă pregătisem de lansare.

Faptul că nu mai eram invizibil mi-a încurcat mult planul iniţial, totuşi nu puteam să stau ascuns toată perioada „călătoriei” şi să nu văd nimic din ceea ce mă interesa! Doar nu pentru asta riscasem atât.

După o îndelungată chibzuinţă, am hotărât să nu mai folosesc zborul agravitic, să mă deplasez în modul cel mai primitiv: cu picioarele. În felul, acesta mă puteam feri de priviri cu mult mai

uşor decât dacă aş fi zburat, şi-i puteam „spiona” pe oamenii acelui timp.

După destul de multe căutări am reuşit să găsesc un sat locuit.

Am urmărit – ascuns printre copacii din pădure – activitatea oamenilor din sat şi munca cioplitorilor în piatră, adunaţi pe un teren circular cu raze de treizeci-patruzeci de metri, pe care se aflau statui şi blocuri de piatră ce urmau să fie sculptate.

Două zile am „spionat” viaţa localnicilor dintre copacii unde mă ascunsesem şi am observat câteva lucruri foarte interesante.

Cu gospodăria, cu strângerea fructelor şi a plantelor pe care le foloseau drept hrană se ocupau exclusiv femeile. Toţi bărbaţii lucrau pe „platforma de creaţie”. Acolo activitatea începea odată cu ivirea soarelui, printr-un ritual. Cam vreo patruzeci de inşi – bărbaţi şi băieţi de la cinci, şase ani în sus – se apucau să danseze în şir printre statui, purtând în mâini cele două unelte de bază ale meşteşugului lor: dalta de piatră şi un fel de pile late, tot din piatră, cu care lustruiau statuile.

Dansul se făcea în ritmul unui cântec deosebit de armonios. Mi-am putut da seama că oamenii aceia, atât de talentaţi cioplitori, aveau şi un simţ muzical cu totul aparte. Munca lor – care nu înceta decât la apusul soarelui şi în cele două pauze destul de scurte de peste zi – era însoţită în permanenţă de muzică. Grupuri de trei-patru inşi cântau, unul după altul, melodii variate, ale căror versuri le-am înţeles prin intermediul „traducătorului”. Toate invocau ajutorul spiritelor străbunilor, cerându-le să le îndrume ciocanele şi dălţile. Solicitau şi sprijinul lui Eair, zeul pământului, rugându-l să „înmoaie” piatra pe care o sculptau. Şi am mai observat un lucru foarte interesant: dansul magic din zori era condus de un băiat de paisprezece-cincisprezece ani. Pe parcursul zilei, băiatul acela – căruia, după câte mi-am putut da seama, i se acorda un respect deosebit – lucra la o sculptură ce se afla în mijlocul celorlalte, dar de trei ori pe zi întrerupea această îndeletnicire şi se apuca să „zgârie” nişte semne pe postamentul unor statui finisate.

Mi-am zis că scria, probabil, legenda care ajunsese până la noi, legenda „Marelui cioplitor în piatră Rapi”, cel care debarcase pe insulă, împreună cu învăţăceii săi, cu cine ştie câte veacuri în urmă.

Am mai observat că bărbaţii formau, cu rândul, pe parcursul

unei zile trei echipe de cărăuşi, care aduceau blocurile de piatră, în aşa fel încât, de la răsăritul soarelui până spre seară toţi puteau să şi sculpteze.

Foarte interesantă mi s-a părut şi şcoala organizată într-o margine a „platformei de creaţie”. Trei bărbaţi – şi aceştia se schimbau de două ori pe zi – dădeau lecţii de sculptură copiilor care învăţau în acelaşi timp să cânte vechile melodii sau să compună cântece şi noi versuri pentru invocarea spiritelor strămoşilor şi a zeului Eair.

În cele două zile cât am „spionat” din pădure am observat destule lucruri interesante, totuşi aş fi dorit să pot fi în imediata apropiere a oamenilor, să le ascult discuţiile care se încingeau după terminarea zilei de lucru, să-i cunosc şi să-i înţeleg mai bine. Dacă n-aş fi luat un AV lipsit de energie, mi-aş fi putut împlini uşor dorinţa, dar aşa…

După îndelungi şovăieli am hotărât să iau totuşi legătura directă cu localnicii. Dar ca să evit un şoc, iar prezenţa mea să nu devină, din punct de vedere istoric, decât un „factor de perturbaţie” complet neglijabil, m-am gândit la un şiretlic: să mă prezint în faţa acelui neam de sculptori cu o altă identitate decât cea reală, pe care n-ar fi putut-o înţelege sau ar fi înţeles-o greşit. În primul rând trebuia să renunţ la costumul pe care îl aveam. Mi-am confecţionat unul asemănător celui purtat de localnici, adică un fel de fustă din frunze de palmier, legată la brâu cu o fâşie din coaja copacului numit ibis, o coajă deosebit de flexibilă şi de rezistentă, din care văzusem că oamenii acelui timp confecţionau funii. Costumul cu care venisem l-am ascuns într-un loc ferit.

Ştiam că locuitorii satului în preajma căruia stătusem aveau două bărci cioplite din trunchiuri uriaşe de copac. Erau folosite, cu deosebită îndemânare, numai de femei, care pluteau cu ele prin micile golfuri, ca să adune de pe marginile abrupte ale ţărmului nişte scoici cu carapacele mult sidefate, strălucitoare. Din scoicile acelea confecţionau un fel de ghirlande pe care le atârnau de statuile finisate, în cadrul unei ceremonii.

Am hotărât să-mi fac prima apariţie în faţa culegătoarelor de scoici, gândindu-mă că ele, care aveau de-a face cu apele oceanului şi suferiseră probabil şi unele accidente cu şubredele lor bărci, ar fi fost mai puţin surprinse găsind pe malul insulei un

naufragiat cu chipul destul de deosebit faţă de cele ale tinerilor din neamul lor. Şi, după ce m-am înmuiat bine în apa oceanului, am sfâşiat câteva dintre frunzele care mă îmbrăcau, mi-am târât părul prin nisip şi m-am întins, cu faţa în jos, cu braţele larg deschise, la marginea plajei pe care ştiam că va acosta una dintre bărci. Ca să pară cât mai verosimil că fusesem adus de ocean, m-am fixat pe un loc unde valurile, în flux, îmi îmbăiau picioarele. Curând am zărit apărând, de după o cotitură a malului, barca în care se aflau patru femei tinere. Mi-am vârât nasul în nisip şi am rămas încremenit, ca să creez impresia că sunt leşinat.

Barcagiţele cântau un imn de mulţumire adresat unui zeu numit Kartu, zeul oceanului, o divinitate importantă probabil numai pentru ele, pentru că ceilalţi localnici nu prea se aventurau, după cum bănuiam, pe întinsul apelor.

„Traducătorul”, pe care mi-l fixasem la gât cu o fâşie subţire de coajă de ibisc, îşi făcea din plin datoria, transmiţându-mi înţelesul cuvintelor rostite într-o limbă din care cunoşteam doar un număr restrâns de noţiuni, cele cuprinse în legenda „Marelui cioplitor în piatră Rapi”. Cântecul femeilor a încetat brusc şi le-am auzit exclamaţiile de uimire şi teamă. Am înţeles că mă zăriseră. Apoi s-a încins o discuţie, din ce în ce mai înflăcărată, în care vocile şi cuvintele se încâlceau, ceea ce făcea sarcina „traducătorului” foarte dificilă. Am dedus totuşi că se înfruntau nişte păreri contradictorii în legătură cu atitudinea pe care trebuiau să o ia faţă de mine. Una dintre femei striga alteia, sau altora, să nu se apropie „de cel azvârlit de zeul oceanului, Kartu”, să nu se apropie de făptura „albă ca spuma mării”, care e poate „abu” – adică un om – dintre cei care trăiesc în adâncul apelor.

Aşa cum mă aşteptasem, pielea mea albă stârnise uimire şi teamă. Şi încă nu-mi văzuseră chipul cu trăsăturile atât de deosebite faţă de ceea ce cunoşteau!

O altă femeie a dat însă un răspuns ce mi s-a părut plin de bun simţ:

— Nimeni n-a văzut oameni care să trăiască în adâncul oceanului. Numai frica te poate face să născoceşti aşa ceva. Este un om de pe cine ştie ce pământ îndepărtat, pe care apele l-au adus cu barca lui, un om căruia valurile i-au răpit barca şi l-au zvârlit aici. Poate că este un om mort. Trebuie să văd!

— Nu te duce! striga femeia care avusese năstruşnica idee să mă socotească un „om din fundul apelor”. Şi, ca să fie mai convingătoare, căută un alt argument: Poate că este un om de pe pământ, dar poate că e un duşman, poate că e „vărsător de sânge şi sfărâmător de pietre cioplite”. Nu te duce!

Răspunsul femeii, pe care o socoteam acum înţeleaptă. Veni la fel de prompt:

— Doar tu îi ştii pe „vărsătorii de sânge şi sfărâmătorii de pietre cioplite”! Tu i-ai văzut! Pielea lor are culoarea pielii noastre. Omul acesta, care poate e mort, are pielea albă ca scoicile pe care le strângem. Nu poate fi din neamul „vărsătorilor de sânge”!

Apoi s-a apropiat de mine. Nu o vedeam, dar îi simţeam apropierea. După un timp, în care probabil că m-a cercetat cu privirea, a îndrăznit să mă atingă. Apoi, apucându-mă cu putere de braţ, m-a întors cu faţa în sus, fără un efort deosebit, deşi, pentru vârsta mea, sunt foarte bine dezvoltat fizic. Văzându-mi chipul, a scos o exclamaţie de uimire, atât de slabă însă încât numai eu am auzit-o. Şi-a recăpătat curând stăpânirea de sine şi a spus tovarăşelor ei:

— Este un om… cu chipul puţin altfel decât al nostru… dar care are nas, gură, ochi. Este un om… dintr-un neam neştiut… un om foarte tânăr… cred… şi nu e mort… Veniţi să-l luăm, să-l ducem în sat.

— Nu! Nu trebuie să-l ducem în sat! a strigat femeia care se împotrivise şi mai înainte, socotindu-mă un locuitor al oceanului. Trebuie să-i anunţăm mai întâi pe bătrâni… pe fiul lui Rapi!

Femeia de lângă mine s-a lăsat convinsă şi a plecat împreună cu tovarăşele ei…

Eram mulţumit. Prima parte a planului îmi reuşise. Nu puteam şti precis ce va urma, dar aveam convingerea că din partea localnicilor nu trebuia să mă aştept la nimic rău. Erau nişte oameni mult prea paşnici, mai paşnici decât oricare grup uman cunoscut în istorie. Şi totuşi se părea că suferiseră mult de pe urma violenţei altora, probabil a unui neam dintr-o insulă învecinată. Aşezarea arsă şi părăsită, ca şi teama femeii care presupusese că aş putea fi unul dintre „vărsătorii de sânge” mă făceau să cred aceasta…

Mai curând decât mă aşteptam, am zărit apărând din direcţia

satului un grup de trei bărbaţi, o femeie şi un băiat. Când s-au mai apropiat, mi-am dat seama că băiatul era cel care conducea, dimineaţa, dansul ritual. Am dedus că lui i se spunea „Fiul lui Rapi”, o denumire simbolică, un fel de rang social. Iar cei trei bărbaţi, nişte oameni încă în plină putere, erau probabil „bătrânii” satului. Şi abia în clipele acelea m-am gândit la un lucru căruia nu-i prea acordasem atenţie: în sat nu văzusem niciun bărbat cu adevărat bătrân. În schimb, femeile vârstnice erau destul de numeroase, ele îndeplinind chiar rolul de conducătoare, de îndrumătoare a unor grupuri de femei mai tinere. Hotărât să grăbesc momentul contactului direct cu localnicii m-am prefăcut că-mi revin din leşin. Grupul s-a oprit la oarecare depărtare de mine. Le puteam auzi discuţia, deşi era dusă pe un ton destul de coborât. De fapt, discutau numai cei trei „bătrâni”. După ce şi-au manifestat uimirea faţă de înfăţişarea mea, au ajuns şi ei la concluzia că aş fi totuşi om, un om dintr-un neam complet necunoscut lor. Apoi au continuat pe o altă temă: să mă considere prieten, sau duşman?

Nu ştiu la ce concluzie ar fi ajuns „bătrânii”, dacă nu intervenea „Fiul lui Rapi”. De fapt, băiatul nu a spus niciun cuvânt, ci a păşit spre mine, fără să ţină cont de exclamaţiile celorlalţi, care îi atrăgeau atenţia că ar putea să-l pândească cine ştie ce primejdie din partea mea. Prefăcându-mă că fac eforturi ca să-mi păstrez echilibrul, m-am ridicat. Băiatul s-a oprit, impresionat poate de statura mea. Am o înălţime de aproape un metru nouăzeci, iar bărbaţii care-mi stăteau în faţă nu cred că depăşeau un metru cincizeci şi cinci. „Fiul lui Rapi” era şi mai mărunt. De altfel, toţi oamenii pe care îi văzusem pe insulă erau de statură mică, dar bine legaţi şi, din câte am putut observa chiar la femei, puternici. Ca să împrăştii şovăiala băiatului am schiţat o plecăciune, cu mâinile date în lături ca nişte aripi deschise de zbor, un salut oarecum asemănător celui folosit de localnici. Băiatul mi-a răspuns la salut, apoi m-a privit cu o curiozitate pe care nu căuta să o ascundă câtuşi de puţin. Ochii lui scânteiau de inteligenţă. În ei am citit o mulţime de întrebări: „Cine eşti?”... „De unde vii?”... „Eşti prieten sau duşman?”... N-am răspuns însă decât printr-un zâmbet larg, prietenos. Deşi „traducătorul” – care în două zile acumulase datele principale ale limbii localnicilor – ar fi putut să-mi „şoptească” răspunsurile pe

care eu să le rostesc, socoteam că nu trebuia, deocamdată, să arăt că înţelegeam ceea ce vorbeau şi să le răspund în propria lor limbă.

Zâmbetul meu a spart gheaţa. Băiatul a zâmbit şi el, dezvelindu-şi dinţii orbitor de albi, apoi mi-a adresat primele cuvinte:

— De unde vii?

M-am prefăcut că nu-l înţeleg. Băiatul a repetat: „De unde vii?”, apoi a înlocuit vorbele prin mimică. M-am străduit să-i răspund în acelaşi fel. Am „povestit” prin mişcări şi expresia feţii, o întreagă aventură pe care pretindeam că o trăisem înainte de a ajunge la ei: am imitat vâslitul, spunând astfel că mă aflasem într-o corabie sau barcă, apoi am arătat oceanul şi, încruntându-mă, am început să agit puternic braţele şi să şuier printre dinţi, ceea ce voia să însemne că mă prinsese o furtună. Am închis pe urmă ochii şi, înmuindu-mi trupul, m-am prefăcut că leşin, ca să înţeleagă ce mi s-a întâmplat atunci când furtuna mi-a distrus corabia. Mi-am încheiat pantomima repetând salutul şi zâmbetul acela prietenos, pe care le folosisem şi înainte. Băiatul a făcut hotărât cei trei paşi ce-l despărţeau de mine, m-a prins de mână şi m-a tras după el, spre uimirea şi chiar spaima „bătrânilor”, dintre care unul a îndrăznit să protesteze vag:

— O, tu, Fiu al Marelui Rapi! Oare nu duci în satul nostru primejdia?

Răspunsul puştiului a fost cât se poate de autoritar, tăios aproape:

— El va merge cu mine. Trei zile o să stăm împreună şi-i voi cunoaşte gândurile cele mai ascunse. Marele Rapi mă va ajuta să-i citesc gândurile şi, de se va dovedi duşman, îl vom alunga, dar gânduri blânde dacă are, prieten ne va fi.

„Bătrânii” s-au plecat, în semn de supunere.

Am socotit că băiatul se cam lăuda vorbind despre „cititul gândurilor”, pe urmă mi-am zis însă că poate, în felul său, era sincer şi credea că va reuşi să mă cunoască. Important mi se părea faptul că între mine şi el se întinsese, de la început, o punte de simpatie.

În drum spre sat, „Fiul lui Rapi” – mânat probabil de dorinţa de a obţine un mijloc de comunicare cu mine mai eficient decât pantomima – a şi început să-mi predea primele noţiuni din limba

lor.

M-am prefăcut că pot memora rapid tot ce-mi spunea, dar mă bizuiam, bineînţeles, pe „traducătorul” meu. Când am ajuns în apropierea satului, am făcut o demonstraţie, înşirând toate cuvintele „învăţate”, în număr de peste o sută.

Băiatul s-a bucurat grozav, manifestându-se foarte asemănător cu oamenii moderni care asistă la un spectacol: a bătut din palme. Nu mi s-a părut însă deloc uimit de uşurinţa cu care reţinusem atâtea cuvinte. Şi nici ceilalţi nu s-au arătat surprinşi.

Era o naivitate care îmi convenea. Peste două zile, gândeam, vom putea discuta orice, fără ca localnicilor să li se pară că se petrece o minune, deci fără să calc brutal „legea neintervenţiei”.

Intrarea mea în sat a produs, bineînţeles, senzaţie. Băiatul m-a condus într-o clădire formată din două încăperi mobilate cu nişte rogojini care serveau drept pat, cu o masă şi trei scaune joase, minunat sculptate, şi cu câte un postament pe care se aflau busturile identice ale aceluiaşi bărbat. Chipul sculpturii avea o expresie deosebit de vie, inteligentă şi autoritară.

Când am intrat în prima încăpere, băiatul s-a plecat în faţa bustului care se afla acolo, apoi, trecând în camera alăturată, a repetat gestul de respect şi înaintea celeilalte sculpturi identice, explicându-mi:

— El e Marele Rapi, părintele „Celor care cioplesc piatra”! Aici e casa mea, în care numai eu, Fiul lui Rapi, locuiesc. Nimeni din neamul meu nu pătrunde în această casă. Pe tine te primesc, fiindcă nu eşti din neamul meu şi nu trebuie să te supui legilor noastre. Aici Marele Rapi mă va ajuta să-ţi cunosc gândurile.

Abia după ce a rostit aceste fraze s-a gândit, probabil, că nu-l puteam înţelege. A izbucnit în râs. Râzând, chipul lui părea şi mai copilăresc. Apoi a redevenit serios şi s-a apucat să mă înveţe noi cuvinte. Arătându-mi bustul sculptat a rostit deosebit de grav: „Im oratu Rapi”, ceea ce însemna: „El este Marele Rapi”. Am repetat: „Im oratu Rapi”, pe acelaşi ton grav şi respectuos şi m-am aplecat în faţa statuii, aşa cum făcuse el intrând în casă. Gestul meu l-a bucurat mult, a râs şi a bătut din palme.

Trei zile, băiatul şi-a împărţit timpul între treburile sale obişnuite (sculptatul, scrierea legendei pe postamentele statuilor terminate, ritualurilor cotidiene) şi preocuparea de a mă învăţa limba lor.

Am hoinărit împreună prin insulă. M-a dus şi în alte două sate unde a oficiat scurte ritualuri, după ce potolise spaima locuitorilor, provocată de prezenţa mea, spunând că sunt „otua”, adică prieten.

Mi-am dat seama că autoritatea lui era recunoscută pretutindeni.

După două zile de contact direct cu localnicii, văzând că nu li se pare nimic ciudat în faptul că învăţam uimitor de repede limba lor, am început să rostesc – cu ajutorul „traducătorului”, bineînţeles – fraze întregi şi să întreţin o conversaţie din ce în ce mai vie cu „Fiul lui Rapi”. Mai întâi de toate a trebuit să-mi născocesc o biografie. Am povestit că sunt dintr-un ţinut aflat undeva, foarte departe spre Soare Apune, un ţinut locuit de oameni paşnici. Ceea ce l-a impresionat în mod deosebit pe „Fiul lui Rapi” a fost afirmaţia că neamul din care mă trăgeam preţuia frumosul, că aveam şi noi sculptori pe care îi iubeam şi-i respectam.

Această afirmaţie l-a determinat să-mi dea noi amănunte despre „Marele Rapi”. Aşa am aflat cauzele ce determinaseră exilul legendarului sculptor.

În „Cetatea lui Meke” din întinsul ţinut Mu, unde veacuri de-a rândul locuitorii fuseseră oameni paşnici, apăruseră, de la un timp, grupuri de războinici care vânturau ideea expansiunii „poporului lui Meke”, a înrobirii altor neamuri din împrejurimi. Această idee câştiga tot mai mulţi aderaţi, mai ales printre tinerii dornici de aventuri, fie ele şi nechibzuite. „Marele Rapi”, personalitate marcantă a cetăţii, îşi manifestase deschis opoziţia faţă de planurile sângeroase ale războinicilor, susţinând că ei sunt un popor de artişti, de ziditori, care nu au de ce să pună mâna pe arme. În cele din urmă, războinicii avuseseră însă câştig de cauză, devenind stăpânii „Cetăţii lui Meke”. Şi pentru că Rapi nu voise să renunţe la principiile sale pacifiste, noii conducători îl alungaseră. Şi aşa ajunsese „Marele cioplitor în piatră” pe insulă, împreună cu alţi artişti şi familiile lor.

Tot atunci, „Fiul lui Rapi” mi-a vorbit şi despre „sfărâmătorii de pietre cioplite şi vărsătorii de sânge”, un neam războinic statornicit de câţiva ani pe o insulă învecinată. Uneori grupuri de năvălitori debarcau pe neaşteptate şi pe insula lor. La început distruseseră complet două sate, ucigând mulţi oameni, dar în

ultimul timp se mulţumeau doar să jefuiască. Lăsau casele întregi şi nu-i mai urmăreau pe fugari. Îi omorau numai pe cei care le stăteau în cale. Probabil că războinicii îşi dăduseră seama că vor fi mai în profit lăsându-i pe localnici în viaţă, ca să poată jefui roadele muncii lor într-o viitoare năvălire.

— Cei din „neamul lui Rapi” ridicaseră noi aşezări în locuri ce li se păruseră mai inaccesibile pentru duşmani, mai ascunse. Dar precauţia aceasta nu fusese prea eficientă…

Năvălitorii aveau şi obiceiul să sfărâme statuile, socotindu-le, probabil, reprezentarea unor zei ai localnicilor, deci a unor zei vrăjmaşi lor. Şi distrugerea statuilor create cu scopul de a dăinui veacuri nesfârşite constituia marea tragedie pentru urmaşii lui Rapi.

L-am întrebat pe băiat de ce nu luptau împotriva năvălitorilor, de ce nu-şi făureau şi ei arme. Mi-a dat o explicaţie uimitoare: pământul sfânt al „Marelui Rapi” nu trebuia să fie udat de sângele unor oameni ticăloşi pentru că atunci zeul Buatat („creatorul Pământului şi a tot ce se afla pe el, cel care a dat talent din talentul său cioplitorilor în piatră”) n-ar mai veni, când ar socoti el că a sosit timpul, pe insula „aleşilor” săi.

Am aflat şi scopul pentru care urmaşii lui Rapi sculptau cu atâta pasiune şi hărnicie: legenda spunea că marele zeu creator Buatat i-ar fi cerut lui Rapi ca el, învăţăceii săi şi toţi urmaşii lor să plăsmuiască din piatră cei mai frumoşi oameni, cele mai frumoase păsări şi animale, cele mai mândre plante pe care şi le puteau închipui, întrucât avea de gând să zămislească în viitor o nouă lume, mai bună, şi atunci, coborând pe insula cioplitorilor în piatră, să aleagă „modele” pentru oameni, animale şi plante, dintre cele imaginate şi sculptate de generaţii întregi de artişti.

Această parte a legendei, stimulatoare neobosită a creaţiei, mi s-a părut extraordinară! I-am replicat totuşi „Fiului lui Rapi” că, dacă nu se vor apăra în faţa războinicilor vecini, vor pieri curând şi toate statuile lor vor fi distruse.

— Marele Buatat nu va lăsa să piară neamul celor aleşi! mi-a răspuns neclintit în credinţa sa.

Deşi pasivitatea lor în faţa violenţei distrugătoare mi se părea absurdă, trebuia să mă obişnuiesc, ca viitor istoric, cu astfel de anomalii, cărora li se pot găsi totuşi explicaţii în superstiţiile şi felul de a gândi ale unor neamuri străvechi.

Din discuţiile ulterioare, am mai aflat multe lucruri interesante despre obiceiurile şi viaţa cotidiană a grupului de sculptori.

„Fiu al lui Rapi” era ales cel mai talentat copil dintre cei care aveau doisprezece, treisprezece ani, atunci când „Fiul lui Rapi” premergătorul său, simţindu-şi „mâna slăbită”, trecea în „lumea strămoşilor”.

Toţi bărbaţii, în ziua când nu mai aveau mâna sigură şi începeau să obosească sculptând, ca să evite cine ştie ce erori în zămislirea „modelelor” după care urmau să fie plămădite fiinţele şi plantele lumii viitoare, se duceau sus, pe culmea vulcanului, şi se aruncau în adâncul craterului. Dar – după cum susţinea credinţa – spiritele lor se întorceau apoi adesea printre cei vii. Aceasta era explicaţia faptului că în sat se găseau multe bătrâne, dar puţini bărbaţi cu o vârstă mai înaintată.

Prietenul meu fusese ales „Fiu al lui Rapi” în urmă cu doi ani. Autoritatea lui era deplină, „Sfatul bătrânilor” fiind doar un „organ consultativ”, de părerea căruia putea să ţină, sau să nu ţină seama. Independenţa în hotărârile pe care le lua se datora credinţei că toate gândurile lui se aflau sub controlul Zeului Creator Buatat şi a legendarului strămoş Rapi. Şi prietenul meu avea pe deplin convingerea că era, într-adevăr, aşa.

Dar când hoinăream împreună prin insulă, lepăda cu totul prestanţa de conducător, redevenind ceea ce era de fapt – un copil aproape. Şi ne luam la întrecere care urcă mai repede coasta vulcanului, cine se caţără mai uşor într-un copac. În aceste întreceri eram întotdeauna învins. A existat totuşi o excepţie, cu care însă nu prea am de ce să mă laud: enervat că nu puteam să-l întrec pe mărunţelul şi aparent firavul meu adversar, m-am folosit o dată de calitatea de anihilitor gravitic a „traducătorului” şi, de unde până atunci alergasem gâfâind în spatele „fiului lui Rapi”, am făcut un salt uriaş – pe care el nu l-a observat – ajungând, pe culmea fixată, înaintea lui, ceea ce l-a surprins foarte, pentru că nu-şi putea da seama când îl întrecusem! Nu prea m-a bucurat această „victorie” şi m-am ocărit apoi singur, cu asprime, pentru necinste, înţelegând că ambiţia mea prostească ar fi putut să aibă urmări neaşteptate. Ce s-ar fi întâmplat dacă băiatul ar fi ridicat privirea în timp ce alerga şi m-ar fi văzut zburând pe deasupra lui?! S-ar fi îngrozit, desigur, şi toată prietenia noastră s-ar fi dus de râpă, el

nemaiputându-mă socoti un „abu”, adică un om obişnuit. Am hotărât să nu mai fac asemenea imprudenţe, ci să folosesc „traducătorul” – pe care localnicii îl credeau un fel de amuletă, asemenea celor pe care le purtau şi ei – numai pentru conversaţii.

* * *

Rămăseseră doar două zile până când aparatul din laboratorul bunicului trebuia să mă readucă în timpul nostru. Mă gândisem cum să fac ca dispariţia mea de pe insulă să pară un lucru firesc. În cele din urmă am găsit soluţia: i-am spus „Fiului lui Rapi” că doream să mă întorc în mijlocul „alor mei” şi l-am rugat să-mi dea o barcă. S-a întristat mult şi a încercat să mă convingă să rămân la ei, aducând tot felul de argumente, printre care unul cât se poate de logic: bărcile lor nu erau făcute ca să înfrunte largul oceanului, şi mă puteam îneca. Răspunsul meu a fost oarecum convingător pentru el, care credea cu tărie în existenţa zeilor. L-am asigurat că Zeul Oceanului o să mă protejeze. Dacă mi-ar fi dorit pieirea, nu mă mai arunca viu pe insula lor, după naufragiu.

În cele din urmă, mi-a promis că voi primi barca, căreia a ordonat să i se facă unele modificări, ca să câştige în stabilitate.

După această discuţie m-a poftit să asist la ceremonia inaugurării câtorva statui, declarate de un fel de comisie, special alcătuită, drept opere finite.

Una dintre ele era cioplită chiar de „Fiul lui Rapi” şi înfăţişa un copil. Văzând-o, îţi puteai da seama de extraordinarul talent al prietenului meu. I-am lăudat cu mare entuziasm opera. Mi-a făcut o mărturisire: dorea, aşa cum nu-şi putea dori nimic mai mult în viaţă, ca statuia să fie aleasă de zeul Buatat, în ziua replămădirii lumii, ca model principal pentru copiii viitorului. Mi-a plăcut enorm dorinţa lui, şi în clipele acelea mi-am dat seama cât de mult ţineam la micul sculptor, mi-am dat seama că o prietenie se poate lega şi între doi oameni despărţiţi de o uriaşă prăpastie de timp…

Ceremonia a avut loc în dimineaţa zilei premergătoare celei în care trebuia să plec.

(Plănuisem ca a doua zi să mă depărtez cu barca de insulă, rămânând totuşi în raza de „acţiune spaţială” a ATT-ului, care era de circa o sută de kilometri, şi să aştept în larg clipa transformării

mele în „rază temporară”, clipa reîntoarcerii în prezent.)

După terminarea sărbătoririi, am hoinărit cu Fiul lui Rapi prin preajma satului. Era trist. Ştiam că-l întristează plecarea mea. I-am promis însă că mă voi mai întoarce, şi chiar eram hotărât să revin atunci când voi ajunge timponaut.

Promisiunea l-a făcut să-şi recapete buna dispoziţie şi mi-a promis să ne luăm la întrecere în escaladarea unei creste. Am acceptat, deşi ştiam dinainte că voi fi învins…

Soarele se apropiase de culmea muntelui.

Stăteam pe un mic platou de lavă, la o înălţime de unde vedeam foarte bine satul.

La început n-am înţeles ce a determinat brusca agitaţie a locuitorilor, şi apoi fuga lor spre pădurea din apropiere.

„Fiul lui Rapi” s-a ridicat în picioare, cu figura răvăşită şi, întinzând braţul, a îngânat:

— Vărsătorii de sânge!

Am zărit dincolo de păduricea care mărginea satul, venind dinspre ţărm, un grup de oameni.

Chipul băiatului şi-a schimbat apoi brusc expresia, asprindu-se. Ochii lui scânteiau. Mi s-a părut că e un războinic care a luat hotărârea de a lupta fără milă împotriva vrăjmaşilor. Ştiam însă că legea interzicea localnicilor să verse sânge de om pe „pământul sfânt” al insulei lor şi nu puteam să-mi închipui că „Fiul lui Rapi” intenţiona să calce legea, să-şi adune consătenii şi să-i înfrunte pe vrăjmaşi. Totuşi chipul lui asta exprima: dorinţa de a înfrunta năvălitorii.

— Priveşte! a mai şoptit.

Am zărit patru bărbaţi alergând spre locul unde se aflau statuile.

— Sunt oamenii care au fost sărbătoriţi astăzi, a adăugat micul meu prieten.

Am înţeles totul. Cei patru erau sculptorii ale căror opere fuseseră inaugurate în dimineaţa aceea şi-şi ţineau jurământul făcut în cadrul ceremoniei, jurământ prin care se legaseră ca, în cazul când s-ar fi ivit vreun pericol, să încerce să protejeze statuile abia terminate. Aveau această obligaţie timp de trei zile. În cea de a patra zi, sculpturile deveneau proprietatea zeului Buatat, intrau sub protecţia lui.

Am înţeles şi m-am înfiorat. Am vrut să-i spun ceva, dar nu

ştiam ce. El m-a privit şi asprimea care-i apăruse în ochi s-a şters pentru câteva clipe când mi-a spus:

— Să ne vedem cu bucurie în Satul Umbrelor!

Era un salut de adio, salutul cu care se despărţeau de familiile lor bărbaţii „în vârstă” atunci când se duceau să se arunce în craterul vulcanului unde credeau că se află „satul umbrelor”, al spiritelor celor morţi.

Ştiam că băiatul nu spre crater intenţiona să alerge, ci spre statuia sa pe care tocmai o terminase. Şi era sigur că năvălitorii nu-l vor cruţa, de asta mă salutase cu cuvintele celor sortiţi morţii. M-am trezit strigând (probabil intr-o limbă stâlcită, pentru că agitaţia care mă cuprinsese perturba oarecum perceperea de către creier a tălmăcirii făcută de „traducător”):

— Nu trebuie să te duci! Or să te omoare! Şi fără niciun rost! Tot or să distrugă statuia!

Băiatul m-a privit uimit şi a îngânat:

— Nu înţeleg.

Am făcut un efort ca să mă stăpânesc şi am repetat frazele mai inteligibil, adăugind:

— Dacă n-ai să mori, ai să poţi face alte statui la fel de frumoase, pe care zeul Buatat să le aleagă ca model.

Privirea lui a mai oglindit câteva clipe uimirea, apoi a devenit aspră, m-a fulgerat:

— Nu-mi cere, străine, ca tocmai eu să calc legea! mi-a zis. Blestemul Marelui Rapi se prăvăleşte asupra celui care calcă legea, şi spiritul lui nu mai poate intra niciodată în Satul Umbrelor, şi singur rătăceşte peste pustiurile oceanului.

M-am trezit, totuşi, făcând un gest, ca şi când aş fi vrut să-l opresc cu forţa, dar privirea lui şi cuvintele rostite cu o voce ce devenise, dintr-odată, nespus de blândă, mi-au paralizat pornirea.

— Tu eşti prietenul meu, a rostit. De ce vrei să-mi faci un rău pe care numai un duşman mi l-ar face?

Şi, brusc, a rupt-o la fugă spre sat.

Am pornit după el, aproape fără voie. Dar nu l-am putut ajunge. De fapt, nici nu mai intenţionam să-l opresc să facă ceea ce avea convingerea că era de datoria lui. Când am ajuns într-un mic pâlc de copaci din apropierea „platoului de creaţie”, se şi afla lângă statuia cioplită de el, pe care o îmbrăţişase, aşa cum

făcuseră şi ceilalţi patru bărbaţi cu sculpturile lor. Era unica formă în care aveau dreptul să-şi apere operele, o formă ce mi se părea, desigur, ilogică, dar pe care – după ce cunoscusem felul de a gândi al acelor oameni – o puteam totuşi înţelege.

Din păduricea ce mărginea „platoul de creaţie” au apărut năvălitorii. Erau douăzeci de inşi, nişte bărbaţi tineri, ceva mai înalţi şi mai zvelţi decât localnicii. Pe obraji aveau trase linii roşii şi albe, formând nişte desene simple, probabil cu o anumită semnificaţie mistică. Purtau aceeaşi fustă din frunze ca prietenii mei şi nişte platoşe rotunde, din coajă de copac. Erau înarmaţi cu suliţe şi topoare de piatră. Mi s-au părut mai mult caraghioşi, decât fioroşi. Aveam impresia că sunt nişte copii care, dorind să se joace de-a războiul, s-au îmbrăcat, s-au machiat şi s-au înarmat ca într-un carnaval primitiv. Formând un semicerc au început să salte pe loc, bătând în pământ cu suliţele şi intonând un cântec compus doar din câteva note. Apoi şase războinici s-au apropiat de o statuie îmbrăţişată de un localnic şi au prins să se rotească în jurul ei, într-un dans ritmic, ce mi s-a părut, de asemenea, copilăresc. Dar pe neaşteptate au scos un urlet cumplit şi, cu mişcări fulgerătoare, au înfipt suliţele în trupul sculptorului, care s-a prelins pe lângă statuia ce reprezenta un palmier în miniatură şi s-a prăbuşit pe postamentul ei.

Au urmat câteva clipe de linişte, în care războinicii – atât cei din semicerc cât şi ucigaşii – au stat neclintiţi, de parcă s-ar fi preschimbat ei înşişi în statui. Apoi, toţi odată, poate la un semn pe care nu-l puteam sesiza, au scos strigătul acela gutural, neomenesc, şi, apucând ciocanele pe care sculptorii le lăsau întotdeauna pe „platoul de creaţie” au început să lovească, să sfărâme statuia-palmier, călcând peste trupul omului prăbuşit. Trăiam parcă un coşmar. Zadarnic îmi spuneam că toate acestea se petrecuse într-un trecut foarte îndepărtat, faţă de care trebuia să rămân complet detaşat, aşa cum cerea şi „legea neintervenţiei temporale”. Pentru mine bărbatul ce fusese ucis şi ceilalţi din sat erau nişte oameni vii cu care vorbisem, alături de care trăisem câteva zile, nişte oameni cu suflete de artişti, paşnici, prietenoşi, generoşi. Şi totuşi ei făceau parte dintr-un trecut de mult mort, în care nu mi-era permis să intervin…

Când din statuia-palmier a rămas doar un ciot, războinicii au refăcut formaţia în semicerc, au reluat cântecul – un fel de

mormăit uniform – pe urmă şase oameni s-au îndreptat spre bustul de copil de care era lipit „Fiul lui Rapi”. Trupul prietenului meu se chircise, strângând convulsiv statuia. Îi era, desigur, frică, o frică foarte firească, pe care însă voinţa sa reuşea să o domine, deşi instinctul de conservare îl îndemna probabil să o rupă la fugă. Cei şase războinici au început să se rotească în jurul lui, cu pasul acela ţopăit, care nu mi s-a mai părut caraghios, ci înfiorător de grotesc. Şi mi-am imaginat cum în clipele următoare vor sfârteca cu suliţele trupul micului meu prieten. Uitând cu totul că mă aflam într-o lume de mult moartă, uitând cu totul şi „legea neintervenţiei temporale”, am scos un strigăt – care bănuiesc că nu era cu nimic mai puţin fioros decât strigătul de luptă al năvălitorilor – şi mi-am făcut apariţia pe „platoul de creaţie”.

Văzându-mă, războinicii au înmărmurit. Statura şi chipul meu cu culoarea pielii şi trăsăturile atât de neobişnuite faţă de ceea ce cunoşteau, aveau de ce să-i înspăimânte. Cei şase care se rotiseră în jurul „Fiului lui Rapi” s-au retras alături de tovarăşii lor şi am sperat că simpla mea apariţie îi va face pe toţi să părăsească insula. Uitasem că aveam de-a face cu nişte războinici adevăraţi, care ştiau să-şi înfrângă deruta, teama. Unul dintre năvălitori, probabil conducătorul, a început să păşească spre mine, cu suliţa întinsă. Ceilalţi i-au urmat exemplul. Înaintau în grup compact, înaintau cu precauţie, dar mi-am dat seama că, dintr-o clipă în alta, ar putea să scoată strigătul de luptă şi să năvălească asupră-mi. Eram pregătit să-i înfrunt. Când urletul lor gutural, fioros, a sfâşiat văzduhul, am poruncit „traducătorului” să lanseze undele hipnotice. Şi trupurile încordate ale războinicilor pregătiţi de atac au început să se relaxeze din ce în ce mai mult. Au scăpat cu toţii, aproape în acelaşi timp, armele din mâini, rămânând neclintiţi, cu privirile fixe, parcă lipsite de viaţă.

Ştiam că „traducătorul” le va transmite de acum ordinele mele, pe care le vor executa fără cea mai mică împotrivire. Le-am poruncit să se îndrepte spre ţărmul unde îşi lăsaseră bărcile, şi imediat mi-au întors spatele, pornind cu paşi rigizi spre păduricea de la marginea „platoului de creaţie”. I-am urmat, mânându-i cu porunca pe care o lansam, din când în când, mintal: „Spre bărci!”... „Spre bărci”!

Bărcile, în număr de patru, se aflau adăpostite într-un mic golf. Erau cu mult mai încăpătoare decât ale localnicilor, prevăzute cu sisteme multiple de contrabalans, ingenioase, care le dădeau probabil o stabilitate destul de mare.

Războinicii s-au urcat în bărci şi au apucat vâslele.

După ce i-am bombardat din nou cu raze hipnotice, al căror efect trebuia să dureze mai bine de o oră, le-am poruncit să pornească spre insula lor. Au început să bată din vâsle într-o sincronizare desăvârşită, cum poate nu reuşiseră niciodată până atunci.

Am urmărit îndepărtarea bărcilor, încercând să-mi închipui felul în care vor reacţiona oamenii aceia atunci când se vor trezi din şocul hipnotic. De fapt, ştiam că nu-şi vor aminti absolut nimic, nici măcar cum îşi pierduseră armele. Amnezia aceasta le va provoca, desigur, un sentiment foarte neplăcut, care nu-i va opri însă ca, într-un viitor mai mult sau mai puţin îndepărtat, să năvălească iarăşi pe „Insula statuilor”.

Am făcut cale-ntoarsă spre sat.

Pe „platoul de creaţie” se adunaseră toţi bărbaţii, iar la marginile lui femeile şi copiii mai mici vorbeau cu o însufleţire neobişnuită. Când am apărut, discuţia a încetat brusc şi toţi au îngenuncheat, întinzând braţele spre mine şi rostind în cor aceleaşi cuvinte: „Slavă ţie, Salvatorule! Slavă ţie, Fiu al Marelui Buatat!”

Am rămas buimăcit. Înţelegeam că se petrece un lucru pe care nu l-aş fi dorit, deloc nu l-aş fi dorit: cei trei sculptori ce se aflaseră pe „platoul de creaţie” în timpul năvalei războinicilor şi „Fiul lui Rapi” văzuseră şi povestiseră felul în care îi alungasem pe vrăjmaşi şi, în ochii lor, o astfel de ispravă nu putea fi decât fapta unui zeu…

„Fiul lui Rapi” s-a desprins apoi din mulţimea îngenuncheată şi s-a apropiat de mine până la doi paşi. În privirea lui am citit un amestec de uimire şi teamă. S-a plecat adânc, rostind aproape în şoaptă:

— Iartă-mă pe mine, ticălosul, că n-am recunoscut în tine pe Fiul Marelui Buatat, că n-am recunoscut pe cel trimis să ne mântuiască de furia vărsătorilor de sânge. Iartă-mă pe mine, ticălosul, că te-am socotit om. Iartă-mă, Mărite Stăpâne!

Am simţit cum se învârte parcă pământul cu mine, şi o vreme

n-am putut să reacţionez în niciun fel. Apoi m-am trezit strigând:

— Nu sunt zeu! Sunt un om ca voi! Înţelegeţi?! Un om ca voi! Un om! Ridicaţi-vă! Nu staţi îngenuncheaţi în faţa mea! Sunt om! Un om ca voi!

Mi-au ascultat porunca. S-au ridicat în picioare, dar capetele şi le ţineau tot coborâte. Şi prietenul meu stătea cu ochii plecaţi, continuând să îngâne:

— Nu te mânia pe noi, Stăpâne… Nu te mânia pe noi, cei proşti…

Neştiind ce să fac, ce atitudine să mai iau, am alergat în casa în care fusesem adăpostit şi n-am ieşit decât spre seară. M-am dus şi mi-am luat hainele din ascunzătoare, apoi l-am chemat pe „Fiul lui Rapi”. Apucându-l pe după umeri, cu un gest cât mai prietenos, l-am dus în casă. Am simţit în trupul lui un tremur uşor. Probabil că îi era teamă de mine. Asta m-a întristat şi mai tare şi a făcut ca pledoaria pe care i-am ţinut-o să fie de-a dreptul patetică. Am încercat să-l conving că nu eram zeu, că eram un om ca el, că eram prietenul lui. Nu-i puteam, desigur, spune că veneam dintr-un viitor îndepărtat. N-ar fi putut înţelege o astfel de explicaţie. Am continuat să susţin că aş fi un om dinspre Soare-Apune, un om obişnuit. Am încercat să-l conving că spaima năvălitorilor, fuga lor se datorase înfăţişării mele neobişnuite. Dar băiatul mi-a replicat cu timiditate:

— Vărsătorii de sânge au vrut să se repeadă la tine, Stăpâne, după ce te-au văzut… I-a oprit privirea ta de foc, şi privirea ta i-a alungat. Când au plecat, aveau ochi de morţi.

Nemaigăsind argumente, am răspuns că poate, într-adevăr, privirea mea îi speriase, dar asta nu însemna că sunt zeu.

— Sunt un om ca tine! Trebuie să înţelegi asta, şi să-i faci şi pe ceilalţi să înţeleagă. Sunt un om!

Băiatul s-a plecat iarăşi adânc în faţa mea şi a îngânat:

— Fie voia ta, Stăpâne! Eşti un om…

Şi a ieşit din încăpere fără să mai îndrăznească să ridice fruntea.

Rămas singur, am hotărât să-mi urmez planul iniţial, adică să plec a doua zi de pe insulă eu barca în largul oceanului, unde să aştept recuperarea mea. Poate că o plecare atât de obişnuită îi va convinge că eram totuşi un om ca ei, aşa cum le spusesem şi cum aveam de gând să le mai repet. Credeam că în noaptea

aceea n-am să pot aţipi o clipă şi totuşi – ciudat! – am dormit cât se poate de profund. Dimineaţa m-a trezit un cântec, intonat de un cor bărbătesc. Era un imn închinat „Salvatorului”, adică mie. Strânşi laolaltă, toţi locuitorii satului mă aşteptau. Ascunzând hainele într-o rogojină pe care am luat-o sub braţ, am ieşit din casă şi am pornit spre golfuleţul unde se afla barca pe care mi-o pregătiseră. Ei veneau la câţiva paşi în urma mea, continuând să cânte imnul compus peste noapte. Ajuns la ţărm, m-am oprit. Cei care mă urmau s-au oprit şi ei cam la trei metri de mine şi au îngenuncheat, ceea ce m-a înfuriat de-a binelea.

— Sculaţi-vă! am strigat. N-aveţi de ce să îngenuncheaţi. Sunt un om ca voi! Un om!

Dar, chiar în timp ce ţipam, mi-am dat seama că nu aveam motive să fiu supărat pe ei. M-am apropiat apoi de oamenii care, deşi se ridicaseră în picioare la porunca mea, stăteau eu capetele plecate, cu spinările curbate, într-o atitudine de totală umilinţă. Am repetat eu glas îmblânzit:

— Sunt un om… Un om ca voi…

Apoi am prins capul „Fiului lui Rapi” în palme, ca într-o mângâiere, l-am privit în ochi şi i-am zâmbit larg, aşa cum făcusem la prima noastră întâlnire. Ochii lui clipeau des, de parcă l-ar fi supărat o lumină puternică. Mi-a răspuns cu un zâmbet timid. L-am îmbrăţişat, şoptindu-i:

— Sunt prietenul tău… Prietenul tău… Un om…

M-am urcat apoi în barca pe care sătenii o împodobiseră în timpul nopţii cu ghirlande de scoici şi am vâslit spre larg.

Pe mal, oamenii acelui timp îndepărtat cântau imn de slavă „Salvatorului”…

* * *

„Recuperarea” a avut loc la ora fixată şi s-a desfăşurat în cele mai bune condiţii. Am revenit, complet sănătos în laboratorul bunicului. Biletul cu explicaţiile despre locul şi timpul în care călătorisem se afla acolo unde îl lăsasem. Deci bunicul nu se întorsese pe neaşteptate, cum mă temusem că s-ar putea întâmpla. Am distrus biletul, mi-am luat geamantanul şi m-am dus acasă. Mătuşa a crezut – aşa cum îi spusesem – că veneam de la munte. M-am retras în camera mea, aşteptând cu mare nerăbdare să treacă „ora uitării”, pe care o trăisem şi eu după „recuperare”. Amintirile s-au reînchegat chiar mai repede decât

mă aşteptam, într-o jumătate de oră, nişte amintiri deosebit de clare, de vii. Şi m-am apucat chiar atunci să rescriu, în bună parte, „Lucrarea prealabilă de control”, pe care trebuia să o predau peste cel mult trei zile. Bineînţeles că prezentam tot ceea ce cunoscusem în mod direct, ca pe nişte ipoteze „deduse” de mine.

Predând lucrarea, eram convins că nu puteam căpăta decât calificativul maxim, zece, şi convingerea aceasta am păstrat-o nealterată până alaltăieri, când mi s-a comunicat că am luat nota şapte treizeci!

Şap-te trei-zeci!

Parcă nici acum nu-mi vine să cred, deşi am citit şi răscitit „justificarea calificativului”, care se dă fiecărui concurent. În „justificare” se menţionează că am reuşit să creez foarte frumos atmosfera socială a lumii despre care tratam, ceea ce dovedea o imaginaţie fecundă „deşi uneori puţin cam necontrolată”. Mi se recunoştea, de asemenea, meritul de a fi folosit numeroase surse de informare, şi tocmai de asta se socotea uimitor faptul că nu pomeneam nimic în lucrarea mea despre unul dintre cei mai „originali” zei ai tuturor mitologiilor, un zeu venerat numai de vechiul popor al „Insulei statuilor”.

Divinitatea aceasta se numeşte „Zeul Om”!

În „justificarea calificativului” cei care îmi judecaseră lucrarea îşi manifestau uimirea faţă de o astfel de omisiune, deoarece despre „Zeul Om” se aminteşte până şi în cele mai sumare cărţi de „Istorie a civilizaţiilor străvechi”.

Afirmaţia aceasta m-a trăsnit pur şi simplu!

Am alergat acasă şi am luat din bibliotecă una dintre numeroasele „Istorii” pe care socoteam că le cunosc în cele mai mici amănunte. Şi, spre stupefacţia mea, la capitolul „Civilizaţia Sculpturală” se trata pe aproape două pagini problema misterioasei divinităţi numită „Zeul Om”. Era citată acolo, în întregime, legenda acelui zeu, săpată în postamentul unor statui, la fel ca povestea „Marelui cioplitor în piatră Rapi”.

Legenda „Zeului Om” sună astfel:

„Pe pământul Celor Aleşi venit-a Fiul Marelui Buatat, cu o înfăţişare omenească altfel decât a noastră. Şi a trăit împreună cu Cei Aleşi fără ca să le spună că el este Fiul Marelui Zeu Creator, şi nici eu, Fiul Marelui Rapi, n-am înţeles aceasta, şi-mi

cer cu umilinţă iertăciune Slăviţilor Zei. Dar când vărsătorii de sânge au năvălit din nou, cu moarte, pe pământul sfânt al Celor Aleşi, Fiul Marelui Buatat, salvatorul, i-a alungat cu privirea lui de foc. Şi abia atunci am înţeles noi, cei proşti, că el este Fiul Marelui Zeu Creator. Dar Salvatorul ne-a poruncit să-l numim Om, şi Zeul Om îi vom spune celui plecat apoi pe mare şi-l vom aştepta să vină iarăşi spre fericirea poporului Celor Aleşi."

Nu pot să descriu sentimentul cu care am citit această legendă. Doar nu era altceva decât povestea prescurtată a aventurilor mele din „călătoria temporală".

Aşadar, „Zeul Om" sunt eu!

Aşadar, „intervenţia mea temporală", care socotisem că e de minimă importanţă, fără urmări sesizabile, avusese totuşi ca rezultat apariţia unei pagini noi în istoria străvechilor civilizaţii!

Dar pot să mărturisesc asta cuiva?! Deocamdată n-aş îndrăzni şi nici nu ştiu dacă voi avea curajul să o fac vreodată. E o laşitate? Probabil… Dar, oricum, tot nu s-ar găsi prea mulţi să mă creadă, şi bunicul s-ar face foc şi pară, poate că nici nu mi-ar mai da posibilitatea să devin istoric-timponaut. Asta ar fi îngrozitor! Şi aşa e destul de supărat pe mine pentru nota pe care am căpătat-o la lucrare… Mi-a spus chiar că nota aceasta exprimă o anumită superficialitate a mea, pentru că altfel nu se explică neglijarea unor „cunoştinţe elementare" şi însuşirea altora cu mult mai dificil de obţinut.

„O clădire, oricât de impunătoare, tot de la bază porneşte. Şi atunci când lipseşte o bază trainică…" Am înghiţit mustrările, fără să crâcnesc. Tot astfel a trebuit să suport şi ironiile lui Riad, care sunt convins că şi-a asigurat locul întâi la examen. La „lucrarea prealabilă de control" a luat nota nouă optzeci.

Trebuie să rabd şi să tac. Singura uşurare sunt paginile astea în care am mărturisit totul şi unde se află dezlegarea misterului „Zeului Om".

ÎNTÂLNIREA

Un clinchet repetat de câteva ori, înjghebând un mic crâmpei de melodie, se auzi în biblioteca astronavei. Dar Nirus păru că nu-l ia în seamă. Toată atenţia continua să-i fie concentrată asupra ultraamplificatorului de imagini.

— Cursurile de astăzi au luat sfârşit! rosti apoi, uşor sacadat, o voce de băieţandru.

Vorbise Hix, robotul Hix. Clinchetul melodios, care anunţa scurtele recreaţii dintre orele de învăţătură, se născuse în capul lui mic şi rotund. Trupul şi faţa îi erau construite dintr-un material plastic extrem de elastic şi fin, capabil să imite perfect pielea, oamenilor. Nişte buze ţuguiate, un nas cârn, bujori în obraji şi ochii verzui, neastâmpăraţi, îl făceau să semene perfect cu un băieţandru simpatic de doisprezece-treisprezece ani. Înfăţişarea aceasta îşi avea rostul ei. Hix era profesor numai patru ore pe zi. În restul timpului – de aproape cinci ani de când fusese construit – era tovarăşul de joacă al elevului său, Nirus. Un tovarăş de joacă totdeauna vesel şi răbdător, capabil să născocească cele mai năstruşnice distracţii. Constructorul său, căpitanul Carpat, îi schimba anual programul. Acum Hix cunoştea perfect ceea ce era necesar ca să poată instrui un băiat de doisprezece ani şi totodată ca să-i poată ţine o tovărăşie plăcută în afara orelor de învăţătură.

Nirus, care împlinise de curând doisprezece ani, se născuse pe „Cutezanţa”. Era fiul căpitanului Carpat şi al cosmochimistei Ina Dunie. Pe navă învăţase el să îngâne primele cuvinte, să facă primii paşi, să fredoneze primul crâmpei de cântec. Crescuse înconjurat de dragostea membrilor echipajului, o dragoste protectoare şi exigentă în acelaşi timp.

Nirus îşi amintea perfect şi acum – deşi nu-i mai văzuse de atâta amar de vreme – trăsăturile tuturor „unchilor şi mătuşilor” cosmici, cum se autointitulaseră participanţii la expediţia „Cutezanţa”, după apariţia în mijlocul lor a celui mai mic

astronaut. Îşi amintea perfect obiceiurile fiecăruia, felul de a se mişca, de a vorbi… De altfel, amintirile din primii ani ai copilăriei îi erau adesea împrospătate de vizionarea numeroaselor microfilme care o înfăţişau pe mama sa şi pe ceilalţi membri ai echipajului în diferite momente ale vieţii lor petrecute pe navă, sau, mai târziu, pe Planeta liniştei aparente. După fiecare vizionare, tatăl şi băiatul se obişnuiseră să tacă îndelung, o tăcere ruptă de căpitan, care începea să depene, cu o voce coborâtă, cu un ton puţin tainic, întâmplări ce nu fuseseră reţinute pe microfilme, sau să recite versuri despre mările şi munţii Pământului, despre stele şi „căpitani stelari”.

Uneori povestea şi Nirus – pentru cine ştie a câta oară – o întâmplare care nu era înregistrată pe niciun fir magnetic, dar care rămăsese adânc întipărită în memoria lui, în cele mai mici amănunte. Vorbea despre nefireasca dispariţie a celor treizeci şi unu de membri ai echipajului „Cutezanţei”.

* * *

După şase ani de zbor, uriaşa navă-colonie se apropiase atât de mult de ţinta călătoriei, încât analizele spectrale ale atmosferei planetei necunoscute puteau fi făcute în condiţii optime. Se obţinuseră dovezi sigure că atmosfera aceea era aproape identică cu atmosfera Terrei. (Până la lansarea „Cutezanţei”, oamenii mai descoperiseră şi alte „planete vii”, dar niciuna nu avea atmosfera asemănătoare cu a Pământului.) Şi pentru că informaţiile obţinute în ultima perioadă de zbor scoteau la iveală şi alte asemănări ale acelei planete cu Pământul, unii astronauţi se grăbiseră să o numească „Terra Nova”, adică „Noul Pământ”. Câţiva visau chiar să întâlnească fiinţe raţionale. Zadarnic le demonstra cosmobiologul expediţiei că planeta era prea tânără ca viaţa să fi atins treapta raţiunii. Ei continuau să se lase în voia fascinantei speranţe.

Când nava se plasase pe orbita planetei necunoscute, se făcuseră observaţii minuţioase, în urma cărora căpitanul Carpat luase hotărârea ca nava să coboare pe un platou mărginit de un brâu de munţi. Şi în zorii unei zile care în calendarul pământenilor era ajunul Anului nou, „Cutezanţa” îşi fixase „picioarele” pe planeta ce fuse ţinta finală a temerarei călătorii.

Lumea necunoscută se dovedise, intr-adevăr, în destule privinţe, asemănătoare cu Pământul, dar totodată şi foarte

deosebită. De pildă munţii, care acopereau o bună parte din planetă, ar fi semănat cu cei de pe Terra dacă n-ar fi avut cu toţii vârfurile retezate parcă de năpraznice lovituri de sabie. Vegetaţia de pe înălţimi, dar mai ales cea de pe câmpie era bogată şi variată, amintind oarecum de vegetaţia terestră din bazinul Amazoanelor. Dar, în acelaşi timp, exista o deosebire esenţială: plantele, de mărimi şi forme diferite, aveau frunzele aproape identice, lungi şi ascuţite, cu culoarea variind între roşul intens şi vişiniul putred. Erau lipsite de elasticitate. Vântul care adia în permanenţă le făcea să vibreze ca nişte lamele.

Planeta ridicase savanţilor de pe „Cutezanţa” o mare problemă, datorită faptului că, deşi aproximativ egală în volum cu Pământul, avea o forţă de gravitaţie cu o treime mai redusă. Senzaţia de uşurare a corpului pe care o simţeau astronauţii, din această cauză, nu era însă deloc neplăcută, ci dimpotrivă. Mai ales Nirus trăia o satisfacţie deosebită când, cu destul de puţin efort, reuşea să facă salturi de uriaş.

Ceea ce-i mai uimise pe pământeni fusese liniştea nefirească, aproape desăvârşită, care domnea pe planetă. Viaţa, fenomenele naturale aveau un ritm de mişcare deosebit de lent, parcă special ca să nu se tulbure acea linişte fără asemănare. Apele curgătoare se târau atât de leneş în albiile lor încât nu scoteau un clipocit măcar, vântul, de fapt o adiere, nu-şi schimba intensitatea, norii, ca un fum, abia se urneau şi ploile erau domoale, un fel de burniţă deasă. Animalele (destul de puţin dezvoltate ca mărime, număr şi varietate) se mişcau cu ajutorul unor ventuze, fără să facă zgomot, fără să scoată un sunet măcar.

Astronauţii socotiseră cu toţii că cel mai potrivit nume ce s-ar fi putut da acelei „planete-vii” ar fi fost „Planeta liniştei”. Şi sub această denumire o însemnaseră pe harta astrală a expediţiei.

La început, „Planeta liniştei” păruse oamenilor o lume a armoniei desăvârşite, în care violenţa nu putea exista sub nicio formă. Apoi însă, în urma unor cercetări minuţioase, planeta îşi dezvăluise, din ce în ce mai mult, a doua ei faţă, pe care o ţinea parcă ascunsă sub vălul des al liniştei nefireşti. Astronauţii constataseră, destul de curând, că printre animalele acelea domoale, ce se găseau parcă într-o continuă somnolenţă, existau răpitoare deosebit de crude, care se lipeau cu ventuzele de alte

animale mai mici, lipsite, probabil, de o posibilitate directă de apărare, şi le devorau într-un ritm uimitor de rapid pentru aparenta lor lenevie. O luptă ascunsă, dar tot atât de nemiloasă, se dădea şi între plantele mai mari, atunci când se întâmpla să crească la o distanţă prea apropiată una de cealaltă. Astronauţii văzuseră arbori veştejindu-se rapid, ceea ce însemna că frunzele deveneau negre, apoi se prefăceau în pulbere, ca pulberea de cărbune. Întreg trunchiul se prăbuşea, în cele din urmă, cu rădăcinile rupte, devenind şi el, incredibil de repede, pulbere. Oamenii descoperiseră lupta dintre plantele mari, care, ajunse la maturitate, îşi întindeau rădăcinile unele spre altele, şi le încolăceau, iar cele mai puternice le frângeau, în cele din urmă, pe cele mai slabe, ceea ce ducea la moartea unora dintre plante. Au mai observat un fenomen căruia nu i-au putut da o explicaţie. Pâlcuri întregi de copaci, care creşteau în mici oaze pe câmpie, dispăreau uneori fără urmă. Fenomenul părea cu atât mai straniu cu cât pe locul unde fuseseră plantele nu se putea zări nicio prăbuşire, nicio crăpătură măcar.

Aşadar, pe „Planeta liniştei” exista o luptă crâncenă între animale, o luptă crâncenă între planete şi se petreceau calamităţi cărora oamenii nu le putuseră găsi vreo explicaţie. Şi totul se întâmpla intr-o tăcere desăvârşită!

După ce-şi organizaseră tabăra pe platoul pe care descinsese nava, savanţii expediţiei începuseră să cerceteze, în mod sistematic, planeta.

Cosmobiologul expediţiei organizase o scufundare într-unul din marile lacuri ale planetei. Se echipase cu o cămaşă de protecţie, ce n-ar fi putut fi sfâşiată nici de cei mai teribili colţi şi care împrăştia în jur o lumină puternică, îşi fixase pe faţă membrana respiratorie, cu ajutorul căreia putea să respire sub apă la fel de bine ca pe uscat, şi se înarmase cu un pistol cu şoc anesteziator, care putea să adoarmă, într-o fracţiune de secundă, orice vieţuitoare, oricât de mare şi de viguroasă ar fi fost. Se mai echipase şi cu un microconvertizor, ce ajută omul să audă ultra şi infrasunetele, pe care, în mod obişnuit, urechea sa nu le percepe.

— Cine ştie, poate că vieţuitoarele din ape nu sunt mute, ca astea de pe uscat. Poate că sunt la fel de gălăgioase ca cele din oceanele terestre, spusese cosmobiologul tovarăşilor săi.

(Când cercetase oceanele pământului, una dintre marile lui

plăceri era să asculte „cântecele adâncului”, adică feluritele chiţăituri, miorlăituri, grohăituri, fluierături sau triluri chiar pe care le scot peştii şi care n-ar putea fi auzite de om fără aparatele ce transformă infra şi ultrasunetele în sunete obişnuite.)

Trăgea nădejde că şi în apele lacurilor de pe „Planeta liniştei” va avea bucuria să audă cel puţin câteva „cântece ale adâncurilor”. Îl însoţiseră, până la malurile unuia dintre marile lacuri, secundul comandantului de navă şi Nirus. Cosmobiologul răscolise adâncul apelor vâscoase şi reuşise să prindă, prin adormire, câteva animale acvatice cu trup gelatinos. În ceea ce priveşte „cântecele adâncurilor” nu-i fusese dat să audă niciunul, nici măcar cel mai slab sunet, zadarnic întorsese, nerăbdător, butoanele convertizorului. Ieşind pe mal, profund decepţionat, spusese celor doi însoţitori, arătând peştii prinşi:

— Urâţii ăştia sunt muţi. Complet muţi!

Nu apucase însă să-şi termine bine fraza, când se petrecu un lucru cu totul neaşteptat: din convertizor izbucnise un vacarm teribil: urlete, fluierături, mugete se amestecau cu murmure şi triluri gingaşe.

Nirus se agăţase de haina secundului şi nu-şi putea desprinde ochii măriţi de spaimă de la aparatul care „traducea” infrasunetele. Primul îşi revenise din surpriză cosmobiologul şi strigătul lui se luase la întrecere cu cele emise de difuzor:

— E clar! Acum totul e clar! Am lăsat aparatul deschis! Planeta asta este împărăţia infra şi ultrasunetelor! Da, asta e! „Planeta liniştei” este „Planeta liniştei aparente”!

Şi „Planeta liniştei aparente” i se spusese de atunci acelei „planete-vii”. Aparatele i-au ajutat apoi pe astronauţi să descopere o nemaipomenită varietate de sunete. Planeta era, de fapt, mult mai gălăgioasă decât Pământul.

Animalele răpitoare, deşi destul de mici, urlau aproape continuu, mai tare şi mai fioros decât oricare fiară de pe Pământ. Altele fluierau, gemeau, grohăiau, răgeau. Iar un animal mic, cât un melc, blând şi inofensiv, scotea nişte triluri mai frumoase decât ale privighetorii. Nirus prinsese o astfel de vieţuitoare şi o dusese în sera navei. Câteva firişoare de iarbă de pe „Planeta liniştei aparente” erau suficiente ca să sature „privighetoarea” pe o zi întreagă…

Era a cincisprezecea zi de la descinderea navei pe planetă. O dimineaţă neobişnuit de luminoasă amintea oamenilor de minunatele dimineţi ale primăverilor terestre.

Se hotărâse ca în ziua aceea întreaga expediţie (în afara căpitanului Carpat, care trebuia să rămână pe navă) să dea o mână de ajutor cosmobiologului, organizând o vânătoare colectivă de animale, ca să se completeze cât mai bine colecţia. Treizeci şi doi de oameni, printre care şi micul Nirus, porniseră în zbor, cu ajutorul aripilor batante, de la baza de pe platoul muntos, spre câmpie. O bună dispoziţie deosebită, stimulată probabil de luminoasa dimineaţă, pusese stăpânire pe ei, îndemnându-i să râdă şi să glumească în chip şi fel. Nirus nu-i mai văzuse niciodată pe „unchii" şi „mătuşile" cosmice atât de veseli. O auzise pe maică-sa, alături de care zbura, spunând: „Toţi savanţii ăştia cu capul doldora de cunoştinţe au redevenit parcă dintr-o dată copii".

Nirus se trezise gândind că trebuie să fie tare, tare plăcut să ai de-a face cu copii adevăraţi, şi o picătură de amărăciune i se strecurase în inimă. Dar buna dispoziţie a celorlalţi era prea molipsitoare ca să nu evapore stropul de tristeţe. Se apucase şi el să râdă şi să facă tumbe prin aer. Ajunşi deasupra câmpiei, coborâseră cu toţii din zbor, grupându-se la marginea unei păduri, ca să pună la punct planul după care să se desfăşoare vânătoarea. Nirus ascultase o vreme discuţia celor mari, apoi, cam plictisit, începuse să privească atent copacii. La un moment dat i se păruse că frunzele din vârful unei plante înalte de câţiva metri aveau o culoare deosebită de celelalte, erau aurii. Curios, apăsase pe butonul de comandă al aripilor şi se înălţase în văzduh. Văzuse însă că frunzele erau ca toate celelalte; aproape negre. Probabil că lumina puternică a soarelui din dimineaţa aceea îi crease iluzia. Tocmai voia să coboare, când se petrecuse nenorocirea. La început nici nu-şi dăduse bine seama ce se întâmplă. Văzuse sub el, pe toată porţiunea pe care se afla păduricea, căscându-se în sol o gură neagră, în care se prăbuşeau arborii şi toţi oamenii care nu mai apucaseră să apese butoanele de comandă ale aripilor. Mai auzise strigătul mamei sale:

— Rămâi în văzduh, Nirus! În văz…

Apoi fălcile gurii aceleia monstruoase se strânseseră brusc. Pe

locul unde fusese păduricea nu mai rămăsese nimic, niciun fir de iarbă măcar, de parcă locul ar fi fost pârjolit de un foc năprasnic. Nu se zărea însă nici urmă din prăpastia care se căscase timp de câteva clipe, nici măcar o crăpătură. Totul se petrecuse cu viteză ameţitoare şi într-o linişte deplină. Nirus, complet năucit, zburase câtăva vreme pe deasupra locului catastrofei. Apoi o spaimă cumplită pusese stăpânire pe el. Deschizând aparatul de transmisie, începuse să strige:

— Tată, vino! Mama… toţi au dispărut… I-a înghiţit solul! Vino, tată!

După trei, patru minute apăruse şi căpitanul Carpat.

Nirus îi povestise cele întâmplate şi Carpat înţelesese, în sfârşit, taina fenomenului pe care îl observaseră cu câteva zile înainte, taina dispariţiei fără urmă a păduricilor de pe câmpie. Durerea pe care o încerca era dublată de o ură cumplită împotriva „Planetei liniştei aparente”. Deşi ar fi dorit să o părăsească imediat, trebuia să rămână până când va strânge cât mai multe date, cât mai multe mărturii materiale de pe planeta-fiară. Porni la lucru cu o îndârjire dublată de furie. Îi ajutau câţiva roboţi, cărora le fixase programe de lucru diferite.

Pe băiat nu-l mai lăsase însă să coboare de pe platoul muntos. Roca munţilor, asemănătoare cu granitul terestru, prezenta destulă siguranţă şi acum cea mai mare grijă a căpitanului era ca Nirus să fie ferit de orice posibilă primejdie.

În două luni, Carpat îşi dusese munca la bun sfârşit. Şi într-o zi întunecoasă, când burniţa sâcâitor, „Cutezanţa” se avântase în cosmos, pe lungul drum al întoarcerii.

* * *

— Lecţia de astăzi s-a isprăvit! repetă robotul Hix.

Nirus, care continua să privească ultraamplificatorul de imagini, murmură absent:

— Bine, Hix! Am auzit…

— Se spune: „Mulţumesc, Hix, pentru lecţie!”

Băiatul ridică fruntea de pe aparat, privi robotul puţin nedumerit, apoi izbucni în râs.

Fraza aceasta nu mai fusese rostită de Hix de pe vremea când îi preda primele lecţii şi îl învăţa, în acelaşi timp, regulile de comportare ale unui elev. De fapt, de ani întregi nu i se mai întâmplase lui Nirus să uite să rostească, la sfârşitul orelor de

studiu, „mulţumesc pentru lecţie, Hix”. Cuvintele acestea îi intraseră în reflex. Şi totuşi acum le uitase! Punându-şi mâna în dreptul inimii, făcu o plecăciune exagerată şi spuse:

— Vă rog mult, stimate profesor, să mă iertaţi. Vă mulţumesc pentru lecţie.

Imaginile pe care le văzuse prin ultraamplificator, la sfârşitul orei de geografie pământeană, erau vinovate de involuntara lui lipsă de politeţe. Ele îi absorbiseră cu totul atenţia. Erau imaginile unui ocean pământean care-l tulburaseră profund, stârnindu-i şi amintirile.

Avea de multă vreme două mari dorinţe: să întâlnească alţi copii şi să se scalde în apele unei mări pământene.

După ce plecaseră de pe „Planeta liniştei aparente”, îl întrebase odată pe căpitanul Carpat:

— Tată... cum se poartă copiii, acolo, pe Pământ?

Carpat nu putuse să dea un răspuns limpede şi de asta vorbise într-un fel care nu-i era deloc propriu, cu pauze, cu poticneli între cuvinte:

— Copiii?!... Cum să se poarte... Ca şi tine... Adică nu! În general... ei râd mai mult, glumesc mai mult, fac năzbâtii... Tu eşti prea tăcut, prea liniştit... Cum să-ţi spun... prea cuminte!

Nirus nu înţelesese bine ce i se reproşa. Pricepuse în schimb că nici tatăl n-o să-i poată da, prin vorbe, o imagine mai precisă a comportării copiilor de pe Pământ.

Căpitanul îl surprinsese apoi într-o cabină stând în faţa unei oglinzi mari şi vorbind cu propria sa imagine:

— Bună ziua, băiatule... Tu eşti un copil de om ca şi mine, nu-i aşa? Îmi pare bine, îmi pare tare bine că te-am întâlnit. Hai să ne jucăm! Vrei? Dar să ne jucăm aşa... ca între copii, nu cum se joacă oamenii mari cu copiii. Tu ştii să te joci aşa?... Nu ştii? Nici eu nu ştiu...

Ascultându-l, căpitanul se cutremurase până în adâncul inimii. După această întâmplare îi venise ideea să construiască un tovarăş de joacă pentru fiul său.

Aşa apăruse pe „Cutezanţa” simpaticul Hix. Robotul, capabil să născocească felurite jocuri, să glumească şi să râdă chiar, îl încântase pe băiat.

Cât fusese mic, Nirus vedea în Hix un copil adevărat. Dar, a ajuns în pragul adolescenţei, nu se mai putea înşela pe sine

însuşi cu uşurinţa cu care se înşela băieţelul de şase ani. În ochii lui, Hix redevenise ceea ce era de fapt: un robot, într-adevăr, foarte simpatic, capabil să fie tovarăş de joacă şi profesor, totuşi numai un robot.

Acum, aruncând încă o privire imaginii din ultraamplificator, Nirus scăpă un uşor oftat. Nici imaginea aceasta, ca de altfel atâtea altele văzute pe microdiafilme, sau microfilme, nu-l mulţumea. Nici ea nu-i dezvăluia „farmecul ascuns” al mărilor şi oceanelor pământene despre care îi vorbise adesea cosmobiologul expediţiei.

— Lecţia de astăzi s-a isprăvit, repetă robotul, apoi glasul îi deveni brusc vesel, căpătă un registru mai înalt: Haide să ne jucăm! Vrei un joc cunoscut sau unul nou?

Nirus era gata să-i spună că n-are chef de joacă, dar ştia că în felul acesta l-ar fi făcut să insiste şi mai mult. „Scap eu altfel!” îşi zise şi în ochi îi miji un zâmbet poznaş. Începu să râdă şi rosti cu glas voios:

— O să ne jucăm, Hix! Dar de data asta vreau să născocesc eu un joc. Tu rămâi aici până numeri la două mii, apoi vi să mă cauţi. Eu o să mă ascund undeva. Ai înţeles?

— Am înţeles!

„Acum o să scap de el vreo jumătate de oră”, gândi băiatul.

Îndreptându-se în fugă spre sera navei, îi venise o idee care i se părea straşnică. Voia să o pună imediat în aplicare. Se aşeză lângă marele bazin din mijlocul serei şi apăsă câteva butoane. Apa începu să se frământe, născând valuri. Peste seră se abătu un vânt destul de puternic şi prinse să cadă o ploaie deasă. Plecându-şi capul pe spate, lăsă ploaia să-i scalde obrajii. Apoi se apucă să vânture braţele, de parcă ar fi vrut, în felul acesta, să îndemne valurile să fie mai mari, vântul şi ploaia să fie mai puternice. Dar, după o jumătate de oră, când lângă el apăru Hix, îşi dădu seama că ceea ce făcuse era pur şi simplu caraghios. Cum putea o biată băltoacă artificială să-i creeze impresia că e o mare în furtună?! Supărat pe el însuşi, apăsă butoanele de la marginea lacului şi vântul, ploaia, apoi valurile se liniştiră.

— Te-am găsit! Te-am găsit! repeta Hix, imitând tonul unui copil foarte vesel.

— Mda… mormăi Nirus şi, întorcându-i spatele, porni spre cabina sa, ca să se schimbe.

După câteva minute se îndrepta spre laboratorul navei, urmat de robot, care repeta întruna, ca un papagal:

— Haide să ne jucăm! Haide să ne jucăm!

Nirus nu-i mai acorda însă nicio atenţie. Îi era dor de tatăl său. Nu-l mai văzuse de peste douăsprezece ore. În tot acest timp, căpitanul lucrase în laborator, încercând să dezlege taina norului de praf cosmic prin care trecuse „Cutezanţa” cu trei zile în urmă.

Norii de praf cosmic fuseseră dintotdeauna marii duşmani ai astronauţilor. Particulele acelea de materie, infinit de mici, atacau cu violenţă învelişul navelor. Cu şaizeci de ani în urmă, navele care treceau printr-un nor mai mare de praf cosmic erau sortite pieirii. Învelişul lor era pur şi simplu ciuruit. Pe urmă se inventase însă „cămaşa de curenţi anti-şoc”, care respingea praful şi nu-i permitea să atingă nava. Dar „Cutezanţa” trecuse printr-un nor de praf cosmic care pătrunsese totuşi prin „cămaşa antişoc”. Noroc că norul fusese destul de mic şi nu cauzase decât stricăciuni neînsemnate. Carpat captase particule din praful acela ciudat şi căuta să dezlege „misterul”.

Oprindu-se în pragul laboratorului, Nirus îl zări pe taică-său stând aplecat asupra unui analizator. Nu rosti niciun cuvânt, nu făcu nici cel mai mic zgomot. Nu voia să-l deranjeze. Şi îi plăcea mult să-l vadă aşa, absorbit de muncă, cu faţa lui frumoasă, energică, împietrită parcă şi cu sclipiri de oţel în ochii albaştri.

Hix însă, care înţelesese cu creierul lui subtil construit că băiatul nu prea era bine dispus, ţinu seama doar de programul său, nu se „gândi” că ar putea să deranjeze pe cineva şi repetă iarăşi, pentru cine ştie a câta oară:

— Haide să ne jucăm! Haide să ne jucăm!

Căpitanul tresări şi-şi ridică fruntea. Chipul lui era încă încruntat, din pricina concentrării, când îl privi pe Nirus.

— Iartă-mă, tată… Nu voiam să te deranjez… Dar Hix… cu joaca lui…

Căpitanul zâmbi. Faţa i se destinse, părând mult mai tânără, dar ochii, pierzându-şi sclipirile de oţel, trădau oboseala.

— Nu-i nimic, Nirus… Tot trebuia să mă odihnesc puţin.

— Ai aflat ce voiai, tată?

— Nu… Nu încă… Şi căpitanul se încruntă din nou. Analizatoarele au determinat compoziţia prafului, totuşi ceva le scapă… Ceva esenţial. La prima vedere ar părea că praful ăsta

cosmic nu se deosebeşte de cel obişnuit… Dar „Cutezanţa” a simţit pe „pielea” ei că praful are o forţă ascunsă. Tocmai această „forţă” scapă aparatelor. Poate că analizatoarele de pe navă nu sunt specializate pentru asta. Dar o să continui studiile, se înţelege… Oricum, praful e în mâna mea şi dacă nu eu, savanţii de pe Pământ or să-i afle misterul; or să afle şi cum poate fi înfruntat… Dar ce-i cu tine, băiatule? Mi se pare că eşti cam trist.

— Nu vrea să se joace, se grăbi Hix să raporteze.

Căpitanul Carpat zâmbi, apoi zise mustrător:

— Nu-i frumos să pârăşti, Hix! Şi ai face mai bine să ne laşi puţin singuri.

— Se spune: „Te rog frumos, Hix, să ne laşi puţin singuri”.

Căpitanul izbucni în râs. De fapt, robotul nu-i cerea decât ceea ce-l învăţase el că trebuie să ceară. Aşa că rosti cu un ton cât mai politicos:

— Te rog foarte frumos, stimate Hix, să ne laşi puţin singuri.

Mulţumit, robotul părăsi laboratorul.

— Stai aici, lângă mine, Nirus. Ce e cu tine? Nu cumva te-ai gândit iarăşi la copiii pe care nu-i cunoşti… Sau poate la mările Pământului?

— Da, tată.

— Aşa… Ştii doar că nu mai avem până pe Pământ decât trei luni de zbor. Numai trei luni! Poimâine începem să reducem viteza. Vom face halta obligatorie de pe AG II. Apoi… spre Terra!

După o tăcere prelungită, căpitanul întrebă:

— Lecţiile cum merg? De patru zile n-am mai vorbit despre asta.

— Merg bine, tată.

— Se apropie ziua când vei da examene în faţa profesorilor de pe Pământ! Va trebui să dovedeşti că pe navă n-ai trândăvit, că ai învăţat temeinic, aşa cum ştie să înveţe un „copil al stelelor”. Probabil că o să ai de studiat, înainte de examene, lucruri noi, necunoscute şi pentru mine, pe care omenirea le-a descoperit sau le-a inventat cât am fost plecaţi. Asta e soarta astronauţilor de cursă lungă: după întoarcerea pe Pământ suntem în urmă cu multe cunoştinţe. Dar satisfacţia noastră e că, de fapt, noi facem cu cei de pe Pământ un schimb de informaţii. Doar nu ne întoarcem cu mâna goală! Şi noi le împărtăşim veşti, cunoştinţe

pe care ei nu le au încă… în orice caz, ceea ce înveţi acum, pe navă, va fi baza materiei necesare examenelor. Cum te ajută Hix?

— Foarte bine… ca de obicei… Numai că…

— De ce te-ai oprit? Ce vrei să spui?

— Nu e vorba de lecţii… După ce se isprăvesc lecţiile e… Ştii, atunci când ţine neapărat să mă distreze ca pe un copil mic… Poate câteodată nu am chef de joacă… poate vreau să mă gândesc la ceva. Atunci lui Hix i se pare că sunt trist şi nu mă lasă deloc în pace, vrea neapărat să mă înveselească… Prea se poartă cu mine aşa cum te porţi cu un copil mic… Poate ar trebui…

Lui Nirus i se puse un nod în gât şi-şi întrerupse fraza. Privi pe furiş la taică-său. Căpitanul stătu o vreme tăcut, cu sprâncenele uşor încruntate, apoi rosti rar:

— E vina mea că nu m-am gândit mai de mult la ceea ce-mi spui. Aşa-i, Nirus! Acum eşti băiat mare. Ai chiar dreptul ca uneori să fii trist… Deşi la tine momentele de tristeţe sunt prea numeroase. Oricum, Hix trebuie reprogramat! Se va juca numai când şi cum o să-i ceri tu. El n-o să mai insiste, chiar dacă o să te vadă prost dispus. Hix, prietenul lui Nirus cel mic, Hix ghiduşul, uneori prea veselul, preagălăgiosul Hix va trebui să devină altul, un prieten mai puţin pisălog şi zgomotos… Da, va trebui să-i facem o mică operaţie… Şi chiar acum… Hix! Vino te rog încoace!

Robotul intră şi, sesizând imediat că Nirus nu era în apele lui, începu să insiste iarăşi, după vechiul său program

— Haide să ne jucăm! Haide să ne jucăm!

Nirus simţi că i se ridică un nod în gât. Se apropie repede de robot, îi mângâie o clipă faţa şi şopti:

— O să ne jucăm, Hix… O să ne jucăm…

Apoi ieşi în fugă din laborator.

* * *

„Cutezanţa” ajunsese în imediata apropiere a platformei cosmice AG II. Era una din cele trei platforme construite din material antigravitaţional, mari de câte douăzeci de kilometri pătraţi. Datorită faptului că nu le influenţa niciun câmp de gravitaţie, platformele stăteau neclintite, în trei puncte fixe de la marginea sistemului solar A.I. Se ajunsese la concluzia că trebuia

creată posibilitatea ca navele care reveneau în sistemul solar A.I. să fie minuţios verificate. Se construiseră platformele cosmice, dotate cu cele mai complexe aparate de verificare şi reparaţii. Aterizarea pe una din cele trei platforme AG, înainte de întoarcerea în sistemul solar din care făcea parte Pământul, era strict obligatorie.

Căpitanul Carpat ceru coordonatorului principal automat, de pe platformă „cosmodrom liber!” Făcu legătura cu ajutorul undelor luminoase, cele sonore neputând să pătrundă prin zona de protecţie. Pe unul din ecranele cabinei de comandă a „Cutezanţei” apăru scris răspunsul coordonatorului: „Coborâţi pe cosmodromul B… Cosmodromul A ocupat… Anihilez zona de protecţie… Coborâţi!”

Nirus, care se afla alături de tatăl său în sala de comandă a navei, exclamă uimit, citind răspunsul:

— Cosmodromul A e ocupat? Tată! Asta înseamnă…

— … că pe platformă se află o navă, completă căpitanul cu o voce care nu trăda emoţia ce pusese stăpânire şi pe el. O fi o navă venită de pe Pământ, sau una întoarsă, ca şi noi, dintr-o lungă călătorie? O să ne lămurim imediat.

De îndată ce „Cutezanţa” atinse platforma, în difuzoarele cabinei de comandă răsună un glas bărbătesc, puternic, cald, în care se ghicea o nestăvilită bucurie:

— Salut „Cutezanţa” şi neînfricatul ei echipaj! Salut, căpitane Carpat! Te îmbrăţişez, frate!

Căpitanul Carpat tresări şi întrebă, la început în şoaptă, apoi tot mai tare, aproape într-un strigăt:

— Eşti „Steaua Speranţei”?! Eşti, tu, Amir? Tu eşti, nu-i aşa?!

— Chiar eu, vechiul tău prieten! Deschide televizorul!

Printr-o mişcare fulgerătoare, Carpat cuplă aparatele de televiziune. Pe unul dintre ecrane apăru interiorul cabinei de comandă de pe nava „Steaua Speranţei”, în care se afla un bărbat voinic, cu părul foarte blond, bogat şi zbârlit. Era căpitanul Amir. Alături de el stătea o femeie frumoasă şi un băiat. Amir îşi aruncă braţele înainte, ca pentru o îmbrăţişare, şi vocea lui tună:

— Te salut cu toată dragostea, frate Carpat! Deci se mai întâmplă minuni şi în vremea noastră! Numai aici nu mă aşteptam să ne întâlnim… Ea e Selena, soţia mea! N-ai avut ocazia să o cunoşti.

— În schimb, eu te cunosc foarte bine, căpitane Carpat, spuse femeia. „Zbârlitul” meu mi-a vorbit de nenumărate ori despre „tinereţea voastră extraordinară”.

— Să ştii că tonul tău uşor ironic nu are niciun rost, draga mea, i-o întoarse căpitanul Amir. Tinereţea noastră a fost într-adevăr extraordinară!…

Dar să ţi-l prezint şi pe acest „copil al stelelor”, care se numeşte Sân şi e…

— Fiul tău, completă Carpat. Nu trebuie s-o mai spui. E copia ta fidelă… Iar el e băiatul meu, Nirus, bineînţeles tot un „copil al stelelor”.

— Dar soţia ta şi ceilalţi membri ai echipajului?

Carpat nu răspunse. Cu un gest mecanic, îl prinse pe Nirus cu braţul pe după umeri.

Căpitanul Amir înţelese. Plecă fruntea şi rămase nemişcat. Într-un târziu spuse încet:

— Noi am avut noroc. Planeta-vie pe care am coborât nu prezenta niciun pericol… Suntem toţi teferi… în timpul zborului ţi s-a întâmplat ceva deosebit?

— Da… Am întâlnit un nor de praf cosmic care… Căpitanul Carpat îşi întrerupse fraza ca să exclame: Asta-i bună! Suntem la doi paşi unul de celălalt şi folosim televizorul! Ce mai aştepţi?! Fă-mi o vizită!

— Nu pot, Carpat. Peste o jumătate de oră e fixată plecarea.

— Atunci e cu totul altceva… O să ne vedem pe Pământ, cât mai repede cu putinţă.

În clipa aceea, Nirus, ce stătuse neclintit lângă tatăl său, privind ţintă la băiatul de pe ecran, care, la rândul lui, îl cerceta nu mai puţin curios, scăpă un strigăt:

— Nu! Vă rog, nu plecaţi! Vreau să vorbesc cu el… cu Sân… Să vorbesc de aproape, nu la televizor… Şi să ne jucăm puţin… Numai puţin! Vă rog!

Se alăturară imediat şi rugăminţile lui Sân. În cele din urmă, Carpat interveni şi el:

— Amir! Amândoi ştim că atunci când un căpitan de navă hotărăşte ora plecării trebuie să o respecte. Dar de data asta te-aş ruga să faci o excepţie. Ştii… Nirus n-a mai văzut niciodată un alt copil…

— Înţeleg… şopti căpitanul Amir. Da, înţeleg… Pentru aşa ceva

cred că merită să calc regula… O să plecăm cu câteva minute mai târziu. Acum venim la voi!

În aşteptarea musafirilor, căpitanul Carpat îi povesti lui Nirus că Amir îi era prieten din copilărie. Urmaseră împreună şi şcoala de piloţi cosmici şi împreună făcuseră prima călătorie în afara sistemului solar A.I.

— Amir e un căpitan stelar excepţional şi un prieten cum nu cred să existe mulţi!

Nirus şi tatăl său se aflau în coridorul prin care trebuiau să intre musafirii în navă. Băiatul stătea cu spatele lipit de peretele metalic şi auzea vocea căpitanului de parcă ar fi venit de departe. Trupul îi era crispat, ochii măriţi, respiraţia accelerată. Taică-său îl mustră cu blândeţe:

— Nirus, stăpâneşte-te! Eşti doar un „copil al stelelor”. Trebuie să arăţi că ştii să-ţi domini emoţiile!

Dar Carpat călcă el însuşi sfatul. După ce căpitanul Amir şi Sân intrară în navă şi-şi scoaseră măştile de oxigen, cei doi bărbaţi se îmbrăţişară prelung, fără ca vreunul dintre ei să-şi ascundă emoţia. În schimb, băieţii rămaseră încremeniţi faţă în faţă. Nu ştiau ce să facă, ce să spună. Primul care reuşi să lege câteva cuvinte fu Sân:

— Tu… câţi ani ai?

— Doisprezece.

— Împliniţi?

— Da.

— Eu împlinesc peste o lună.

Trecură cu toţii în sera navei.

Căpitanii se aşezară pe o piatră mare, de lângă „lac”.

— Tu… ai mai văzut copii? întrebă Nirus.

— Da. Pe „Steaua Speranţei” sunt două fetiţe. Dar sunt mici. Băieţi n-am mai văzut.

— Aşa… înseamnă că nu ştii nici tu cum se joacă băieţii între ei…

— Nu prea, recunoscu Sân.

Se lăsă o nouă tăcere. Nirus ar fi vrut să vorbească mult, mult de tot, dar o jenă neînţeleasă îl oprea.

— A! Uitasem! Ţi-am adus un dar!

Sân deschise combinezonul cosmic la piept şi scoase din el un fel de balon. Din balonul acela îşi făcu apariţia un animal

minuscul, care amintea de un peşte, dar avea picioare mici şi groase. Spinarea animalului scânteie în câteva culori, ca o constelaţie.

— E un animal de pe planeta-vie pe care a ajuns nava noastră. E foarte blând… Vezi cum i se aprind luminiţele pe spinare? Dar când îl pui jos se sting. Ştii, biocurenţii din corpul meu îl îndeamnă să-şi aprindă „steluţele”. Îţi place?

— E foarte frumos, şopti Nirus. Şi – cu toate că-i venea să strige: „Lasă-le-ncolo de animale şi hai să ne jucăm noi doi!” – adăugă: Să-ţi dau şi eu ceva: o privighetoare de pe planeta pe care am fost.

Se duse la colţul zoologic şi aduse o „privighetoare târâtoare”, căreia îi agăţase de gât un minuscul convertizor.

Cântecul neasemuit de frumos al „privighetorii” îl încântă pe Sân:

— Minunat animal! Trebuie că planeta de unde l-ai adus era şi ea minunată.

— Nu! Era o planetă-fiară, răspunse Nirus răguşit. Solul ei a înghiţit-o pe mama… şi pe ceilalţi…

Sân îşi plecă fruntea şi tăcu. Tăcerea, prelungindu-se, devenise stânjenitoare, când tună vocea căpitanului Amir:

— Ce faceţi, băieţi?! Doar pentru voi am amânat plecarea. Spuneaţi că vreţi să vă jucaţi puţin, şi acuma staţi ca nişte statui unul în faţa celuilalt. Hai, jucaţi-vă!

— Cum, tată?

— Nu ştim cum… adăugă Nirus stânjenit. Dumneavoastră cum vă jucaţi când eraţi ca noi?

— Păi… Ne cocoţam pe munţi… pescuiam păstrăvi… ne jucam de-a astronauţii… Mda… Numai că voi nu vă puteţi urca aci pe munţi, nici să pescuiţi n-aveţi cum, şi astronauţi sunteţi de când v-aţi născut… Mda… Ar trebui altceva… Ar trebui să… să vă luaţi la trântă! Da, să vă luaţi la trântă! se înflăcără căpitanul Amir. E un joc straşnic, cu adevărat băieţesc! Mai ţii minte cât ne plăcea nouă să ne luăm la trântă, Carpat?

— Aşa ceva nu se uită, bătrâne!

— Sigur că nu se uită. Prea era straşnic! Hai, băieţi, luaţi-vă la trântă acolo, pe iarbă… Ce mai staţi?!

— Cum adică… să ne luăm la trântă? întrebă Nirus.

— Tii! Ce ţi-e şi cu „copiii stelelor”! Cunosc denumirile a sute

de constelaţii şi aştri, cunosc cosmofizică, cosmobiologie şi o mulţime de alte lucruri savante, dar nu ştiu lucruri simple, simple de tot! zise căpitanul Amir. Să nu ştie ei, băieţi mari, ce-i aia o trântă!

— De unde să ştie?!... Hai să le arătăm noi!

— E o idee straşnică, frate Carpat! Oho! Ţin-te bine! Bătrâneţele nu m-au ajuns!

Cei doi căpitani, amândoi adevăraţi uriaşi, se strânseră zdravăn în braţe şi începură să se salte câte puţin, de pe podea. Băieţii îi priviră la început cu ochii măriţi de uimire, apoi fură cuprinşi de entuziasm. Începură să ţopăie în jurul lor, să bată din palme şi să strige:

— Nu te lăsa, tată!

— Trânteşte-l în iarbă, tată!

Căpitanii stelari se desprinseră însă din îmbrăţişare, râzând, şi se aşezară pe bolovanul de lângă „lac”.

— Acum e rândul vostru, flăcăi! exclamă Amir.

Băieţii se priviră câteva clipe cu ochi scânteietori, apoi trupurile li se înlănţuiră şi în nava cosmică se încinse o trântă în toată legea, o trântă ca cea a străvechilor ciobani din munţii Carpaţi.

Căpitanul Carpat se apucă să-i povestească lui Amir întâlnirea „Cutezanţei” cu misteriosul nor de praf cosmic...

Băieţii luptau cu îndârjire şi forţe aproape egale. Se prăvăliseră în iarbă şi se rostogoleau într-o parte şi-n alta. Din când în când, scoteau câte un chiot, dovadă a nemaiîncercatei bucurii pe care o simţeau.

După vreo zece minute, căpitanul Amir rosti:

— Gata, Sân! E timpul să plecăm!

Băieţii se sculară din iarbă. O vreme continuară însă să se ţină de mâini. Acum, după trântă aceea straşnică, simţeau că discuţia dintre ei s-ar fi legat atât de uşor, simţeau că ar fi fost în stare; să născocească multe şi năstruşnice jocuri, aşa cum pot să născocească numai doi copii cu imaginaţie bogată, atunci când se întâlnesc. Dar trebuia să se despartă! Niciunul dintre ei n-ar fi îndrăznit să insiste ca nava căpitanului Amir să-şi mai amâne plecarea. Cunoşteau bine legile zborurilor cosmice. Ştiau că şi aşa se făcuse pentru ei o excepţie rară.

Despărţirea a fost simplă, cum sunt totdeauna despărţirile

dintre adevăraţii bărbaţi: o îmbrăţişare puternică a celor doi căpitani stelari, o îmbrăţişare puţin prelungită a celor doi băieţi…

Cu câteva clipe înainte ca „Steaua Speranţei” să-şi ia zborul, televizoarele făcură iarăşi legătura între nave.

— Zbor liniştit, Amir!

— Vă aştept pe Pământ, frate Carpat!

— Zbor liniştit, Sân!

— O să ne întâlnim pe Pământ, Nirus. Şi o să ne jucăm mult, mult de tot. Şi când vom fi mari, o să zburăm împreună pe aceeaşi navă. Vrei?

— Sigur că vreau! Zbor liniştit, Sân!

„Cutezanţa” intră la o verificare amănunţită, făcută de aparatele cibernetice de pe platformă. Verificarea dură două zile. Nava era în perfectă stare. Putea să pătrundă în sistemul solar A.I., putea să coboare pe Pământ.

Cu o oră înainte de decolarea „Cutezanţei”, pe ecranul central al cabinei de comandă apărură cuvintele unui mesaj. Era un mesaj transmis de translaserul de pe „Steaua Speranţei”. Cuvintele uşor tremurătoare de pe ecran păreau un strigăt: „Carpat… Am intrat într-un nor de praf cosmic asemănător celui de care mi-ai vorbit. E însă un nor uriaş şi se mişcă foarte încet. Tu vei putea să-l ocoleşti dacă deviezi traiectoria de zbor…” Urmară câteva indicaţii precise: mărimea probabilă a norului, zona în care se afla… „Praful atacă nava cu o furie teribilă. N-am decât o singură speranţă: să scap, mărind viteza. Poate că aşa o să ies din norul ăsta ticălos cu nava capabilă încă de zbor. Acum atingem aproape viteza maximă admisă. Aşa sper să…” Mesajul se întrerupse. Câtăva vreme, ecranul rămase alb.

Căpitanul Carpat şi Nirus stăteau cu privirile pironite pe ecran, într-o încordare dureroasă, cu respiraţia aproape tăiată. Şi iată că apărură alte câteva cuvinte:

„Se petrece un lucru de neînţeles! Cu toate încercările mele de a opri motoarele, ele nu mai ascultă. Probabil praful e de vină… Peste câteva clipe vom atinge viteza luminii şi atunci… cine ştie ce-o să se întâmple… Dacă n-o să ne mai întoarcem, spune celor de pe Pământ că echipajul „Speranţei” le-a cerut să descopere cât mai repede cum poate fi înfrânt şi praful ăsta blestemat, ca navele să zboare în siguranţă… Să poată zbura cât mai…”

Mesajul se întrerupse brusc.

— Ce s-a întâmplat, tată?! ţâşni întrebarea lui Nirus, ca un strigăt.

Căpitanul Carpat, cu ochii pironiţi pe ecranul alb, răspunse abia după o bună bucată de vreme:

— Au atins… au depăşit viteza luminii. Nu mai pot comunica nici prin translaser.

— Dar cu ei… cu oamenii ce se întâmplă?!

— N-aş putea să-ţi spun… Până la plecarea noastră de pe Pământ, efectele vitezelor supraluminice rămăseseră un mister… N-aş putea să-ţi spun… Vom alerta toate navele de salvare. Toate!

Într-un târziu, paşii îl purtară pe Nirus în sera navei, sub copacul unde făcuse un adăpost pentru „licuriciul” pe care i-l dăruise Sân. Luă animalul în palmă.

— N-au pierit, licuriciule! Şi eu o să aflu taina vitezei supraluminice. Da… o să aflu… şi o să-l caut pe Sân! O să-l găsesc… şi-o să zburăm împreună pe aceeaşi navă… aşa cum voia el… aşa cum doream amândoi.

Mângâia în neştire micul animal care-i încremenise în palmă şi spinarea „licuriciului” scânteia viu, multicolor, ca o constelaţie foarte îndepărtată, misterioasă.